

Katedra geografie

Pedagogická fakulta

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Kateřina Lišková

**Popis turistických tras v Novohradských horách a
jejich podhůří**

(turistické trasy pěší, cyklistické, lyžařské a vodácké)

Diplomová práce

Vedoucí práce: doc. RNDr. Jan Kubeš, CSc.

České Budějovice
2007

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem zadanou diplomovou práci vypracovala zcela samostatně, pouze s použitím uvedené literatury a cenných rad vedoucího práce.

V Českých Budějovicích,

.....

Podpis

Prohlášení:

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce a to v nezkrácené podobě fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

V Českých Budějovicích,

.....

podpis

Poděkování:

Chtěla bych poděkovat doc. RNDr. Janu Kubešovi, CSc., vedoucímu této diplomové práce, za jeho odborné rady, připomínky a ochotu pomoci.

Anotace:

Tato diplomová práce popisuje pěší, cyklistické, lyžařské a vodní turistické trasy a naučné stezky v Novohradských horách, jejich podhůří a části Třeboňské pánve – na území vytyčeném turistickou mapou „Novohradské hory“, z edice Klubu českých turistů, v měřítku 1:50 000. Jednotlivé trasy jsou popsány v textu a v přehledných tabulkách, díky kterým lze snadno vyčíst charakter daných turistických tras. Metodika práce, která byla převzata od D. Bobrové (2002) a popis jednotlivých turistických tras tvoří podstatnou část diplomové práce. Úvodní kapitoly charakterizují řešené území z fyzickogeografického a sociálněgeografického hlediska, přílohu tvoří obsáhlý slovník místopisných pojmů, který zpracovala D. Bobrová (2002) a grafická část, tvořená fotografiemi.

Obsah:

1. Úvod
2. Geografická charakteristika řešeného území
 - 2.1. Vymezení a geografická poloha
 - 2.2. Fyzickogeografická charakteristika
 - 2.2.1. Geologie a geomorfologie
 - 2.2.2. Vodstvo
 - 2.2.3. Klima
 - 2.2.4. Půdy
 - 2.2.5. Rostlinstvo a živočišstvo
 - 2.2.6. Ochrana přírody a životního prostředí
 - 2.3. Sociálněgeografická charakteristika
 - 2.3.1. Obyvatelstvo a osídlení
 - 2.3.2. Doprava
 - 2.3.3. Služby
 - 2.3.4. Zemědělství, lesnictví a rybářství
 - 2.3.5. Průmysl
3. Rozbor literatury
 - 3.1. Publikovaní průvodci
 - 3.2. Regionální práce využitelné při tvorbě průvodce
 - 3.3. Ostatní použité publikace a další informační zdroje
4. Metodika práce
 - 4.1. Metodika popisu tras v tabulkách
 - 4.1.1. Metodika popisu značených pěších turistických tras v tabulce
 - 4.1.2. Metodika popisu naučných stezek a místních značených pěších turistických tras v tabulce
 - 4.1.3. Metodika popisu značených cyklistických tras v tabulce
 - 4.1.4. Metodika popisu lyžařských tras v tabulce
 - 4.1.5. Metodika popisu vodních tras v tabulce
 - 4.2. Metodika popisu tras v textu
 - 4.2.1. Metodika popisu uvedených turistických tras a naučných stezek v textu
5. Popis uvedených turistických tras

- 5.1. Značené pěší turistické trasy
- 5.2. Naučné stezky a místní značené pěší turistické trasy
- 5.3. Značené cyklistické trasy
- 5.4. Lyžařské trasy
- 5.5. Vodní trasy
6. Závěr
7. Seznam literatury
8. Seznam příloh

1. Úvod

Pro tvorbu diplomové práce na téma „Popis turistických cest v Novohradských horách a jejich podhůří (turistické trasy pěší, cyklistické, lyžařské a vodácké)“ jsem se rozhodla z několika důvodů. A sice kvůli osobnímu vztahu k této oblasti a zaměření na sporty v přírodě. Oblast Novohradských hor a jejich podhůří také patří mezi výzkumná pracoviště katedry geografie na Jihočeské univerzitě v Českých Budějovicích, díky tomu zde vzniklo mnoho prací zaměřených na danou oblast a proto bylo pro tvorbu této diplomové práce k dispozici množství podkladových a jiných materiálů.

Cílem diplomové práce bylo vytvoření uceleného geografického průvodce pro pěší, cyklistickou, lyžařskou a vodní turistiku v Novohradských horách a jejich podhůří, který by popisoval jak značené pěší a cyklistické turistické trasy, tak neznačené lyžařské turistické trasy, vodní turistické trasy, ale také naučné stezky a místní značené turistické trasy. Dále vytvoření tematické mapy s grafickým znázorněním všech jmenovaných tras, přičemž podkladovou mapou je mapa Novohradských hor v měřítku 1: 50 000, z edice Klubu českých turistů z roku 1998.

Popis jednotlivých tras je zaměřen na jejich průběh, charakter, náročnost, schůdnost a geografické a krajinářské zhodnocení. Přílohou diplomové práce je slovník místopisných pojmů nacházejících se v řešeném území, zpracovaný D. Bobrovou, 2002. Úvodní kapitoly diplomové práce popisují jednotlivé fyzikogeografické složky řešeného území, hlavní část diplomové práce je potom věnována metodice práce a popisu jednotlivých tras v tabulce a v textu.

Pěší značené turistické trasy a cyklistické turistické trasy byly vytyčeny Klubem českých turistů, v diplomové práci byly některé z nich rozděleny na kratší úseky. Jako výchozí místa byla zvolena většinou sídla s možností autobusového popř. železničního spoje nebo sídla a místa ležící na křižovatkách několika turistických cest. Pokud některá pěší nebo cyklistická turistická trasa překračovala rám mapy, byl její konec umístěn do nejbližšího dopravně důležitého místa, popř. do nejbližšího místa nebo sídla ležícího na křižovatce turistických cest.

Lyžařské turistické trasy byly vytyčeny autorem této diplomové práce a to na základě znalostí terénu a tras, které jsou nejčastěji prošlapány místními obyvateli, většinou v oblastech s vyšší nadmořskou výškou, kde je větší pravděpodobnost sněhové pokrývky po celé zimní období. Metodika popisu jednotlivých lyžařských turistických tras je stejná jako u turistických tras pěších a cyklistických, některé charakteristiky se ale mohou lišit. Problémem u lyžařských turistických tras je to, že v terénu nejsou oficiálně značeny a proto se zájemci o zimní výlety na lyžích musí orientovat pouze podle mapy, kde jsou trasy zakresleny. Většinou bývají prošlapávány místními obyvateli nebo chalupáři, kteří území dobře znají, ale není to pravidlem.

Vodní turistické trasy byly vytyčeny na základě vodáckého průvodce, resp. kilometráže českých a moravských řek a byly rozděleny do kratších úseků, většinou podle charakteru toku. Metodika popisu tras se rovněž shoduje s metodikou popisu již zmíněných turistických tras, s tím rozdílem, že zde je odlišných charakteristik podstatně víc.

V diplomové práci je popsáno celkem 22 pěších, 12 cyklistických, 9 vodních a 9 lyžařských turistických tras, dále 8 naučných stezek a 1 místní značená turistická trasa.

Tvorba zadané diplomové práce probíhala v následujících etapách:

1) V mapě v měřítku 1:50 000 byly zakresleny pěší turistické trasy, tak jak jsou vytyčeny Klubem českých turistů. V popisu byly dlouhé značené pěší turistické trasy rozděleny do kratších úseků. Výchozí místa byla stanovena do sídel s možností autobusového, popř. vlakového spoje nebo do sídel a míst, která se nacházejí na křižovatkách turistických cest.

2) V mapě v měřítku 1:50 000 byly zakresleny cyklistické turistické trasy, tak jak jsou vytyčeny Klubem českých turistů a čtyři doporučené cyklistické trasy, vytyčené autorem této

diplomové práce. Výchozí místa byla stanovena do sídel s možností autobusového, popř. vlakového spoje nebo do sídel a míst, která se nacházejí na křižovatkách turistických cest. Doporučené cyklistické trasy byly vytyčeny jako alternativní řešení některých cyklistických tras. Slouží např. ke zkrácení dané cyklistické trasy nebo vedou zajímavějším územím, po lepším povrchu. V terénu nejsou ale značeny, proto se musí turisté na kolech orientovat pouze podle mapy.

3) V mapě v měřítku 1:50 000 byly zakresleny lyžařské turistické trasy, tak jak byly vytyčeny autorem této diplomové práce. Výchozí místa byla stanovena do sídel s možností autobusového, popř. vlakového spoje nebo do sídel a míst, která se nacházejí na křižovatkách turistických cest.

4) V mapě v měřítku 1:50 000 byly zakresleny vodní turistické trasy, tak jak jsou vytyčeny ve vodáckém průvodci, resp. v kilometrůžce českých a moravských řek. V popisu byly trasy rozděleny do kratších úseků, podle charakteristiky toku. Výchozí místa byla stanovena do sídel s možností autobusového, popř. vlakového spoje nebo do sídel a míst, kam je možné se bez problémů dostat s loděmi a zahájit zde plavbu.

5) Na základě diplomové práce Dany Bobrové (2002), byla převzata metodika práce a s menšími úpravami byla aplikována na všechny uvedené turistické trasy, řešené touto diplomovou prací.

6) Po vytyčení a zakreslení všech turistických tras, probíhal terénní průzkum. Jednotlivé pěší, cyklistické, lyžařské a vodní trasy byly v průběhu let 2006 – 2007 procházeny a projížďeny, přičemž byly sledovány všechny charakteristiky stanovené metodikou práce. Všechny trasy byly následně popisovány a vznikaly tak postupně kapitoly 5.1., 5.2., 5.3., 5.4. a 5.5.

7) Souběžně se všemi předcházejícími etapami, probíhala práce na úvodních kapitolách.

8) Na závěr probíhala kompletace a grafická úprava diplomové práce, kdy vše bylo konzultováno s vedoucím diplomové práce.

2. Geografická charakteristika řešeného území

2.1. Vymezení a geografická poloha

Území, řešené touto diplomovou prací z hlediska zadaného tématu, vychází z ohraničení turistické mapy 1:50 000 Novohradské hory (edice Klubu českých turistů, Praha 1998 – 2. vydání). Zasahuje do tří bývalých okresů Jihočeského kraje: na severu až severovýchodě je to nejjižnější cíp okresu České Budějovice, ze západu a jihu se jedná o jihovýchodní část okresu Český Krumlov a nejmenší oblast na východě, co se týče rozlohy, náleží jižní části okresu Jindřichův Hradec. V rámci celé České republiky, z hlediska polohy, se jedná o jednu ze tří nejjižněji položených oblastí. Ze severu je území omezeno 48° 50' severní šířky, jižní a východní hranice je shodná se státní hranicí České republiky s Rakouskem, v úseku mezi hraničními kameny č. III/37 a č. V/60. Na západě dosahuje řešené území až ke 14° 30' východní délky. Odhadovaná výměra je zhruba 600 km².

Pokud jde o krajinný ráz, v oblasti Novohradských hor se jedná o vrchoviny až hornatiny, v oblasti Novohradského podhůří jsou to potom pahorkatiny až vrchoviny. Na severu zasahuje do řešeného území část rovinaté Třeboňské pánve. Téměř celé území leží v pohraniční oblasti, je proto řídké osídlené, síť služeb, technická a dopravní infrastruktura jsou málo rozvinuté, především z hlediska kvality, není zde dostatek pracovních míst. Výjimkou jsou snad jen města Kaplice, Trhové Sviny, Nové Hrady a České Velenice, kde je situace příznivější. V těchto městech se také výrazněji prosadil průmysl, jinak je hospodářství této oblasti orientováno především na zemědělství, v posledních letech pak více specializované na extenzivní chov skotu, lesnictví a nově se začíná rozvíjet i cestovní ruch.

Celá oblast byla za první republiky osídlena převážně německy mluvícím obyvatelstvem, procházela tudíž tzv. česko-německá jazyková hranice. V době socialismu, ale i v průběhu 90. let stálo toto území, ostatně jako většina jiných pohraničních oblastí, mimo zájem územního rozvoje. V současné době, v rámci nejen Evropské unie, je naopak potenciál rozvoje veliký, ať už se jedná o možnost spolupráce pohraničních oblastí české i rakouské strany nebo o vytvoření euroregionu.

2.2. Fyzickogeografická charakteristika

2.2.1. Geologie a geomorfologie

Do řešeného území, vymezeného v kapitole 2.1., zasahují následující geomorfologické jednotky: celek Novohradské hory s podcelky Pohořská hornatina, Jedlická vrchovina, celek Novohradské podhůří s podcelky Kaplická brázda, Stropnická pahorkatina, Soběnovská vrchovina a celek Třeboňská pánev s podcelkem Lomnická pánev (viz. mapy 1, 2, 3).

Následující text popisuje geologické, geomorfologické a orografické charakteristiky jmenovaných celků a podcelků. Jedná se o kompilát vypracovaný z podkladů Chábera, 1998; Golomek, 2000; Rypl, 2004.

Geomorfologický celek Novohradské hory (celek Šumavské hornatiny)

Novohradské hory se rozkládají na pomezí Čech, Horního a Dolního Rakouska, přičemž na rakouském území leží jejich větší část. Zde jsou většinou uváděny pod názvem Freiwald. Představují plochou kernou hornatinu vrásnozlomových struktur a hlubinných vyvřelin centrálního moldanubického plutonu, ohraničenou zlomovými svahy a rozřezanou hlubokými údolními (Chábera, 1998). V její střední části se nacházejí zbytky zarovnaného povrchu.

Nejvyšší horou Novohradských hor je Viehberg s nadmořskou výškou 1 112 m, ležící na rakouském území. Na české straně dosahuje nejvyšší výšky vrchol Kamenec s 1 072 m. Dalšími vrcholy přesahující nadmořskou výšku tisíc metrů jsou Myslivna (1 040 m) a Vysoká (1 034 m). Další ze čtrnácti vrcholů přesahujících 1 000 m n.m. se nacházejí na rakouské straně Novohradských hor. Jedná se například o Tischberg (1 063 m), Plochwald (1 042 m), Aichelberg (1 054 m), Nebelstein (1 017 m).

Pohořská hornatina (podcelek Novohradských hor) je plochá hornatina omezená zlomy, tvoří ji ruly, migmatity, žuly a granodiority moldanubického plutonu. Střed tvoří zbytky zarovnaného povrchu, její okrajové části jsou rozřezány hlubokými údolními přítoky řeky Malše (Rypl, 2004). Pohořská hornatina zabírá převážnou část Novohradských hor. Je dělena na dva okrsky a sice na *Žofínskou hornatinu* na východě a *Leopoldovskou vrchovinu* na západě. Odděluje je od sebe horní tok Pohořského potoka a údolí řeky Černé. V okolí Pohoří na Šumavě se potom nachází podokrsek Žofínské hornatiny, nevelká Pohořská kotlina. Významnými vrcholy této oblasti jsou Kamenec (1 072 m), Vysoká (1 034 m), Kraví hora (953 m), Kuní hora (925 m), Myslivna (1 040 m), Lovčí hřbet (980 m), Jelení hora (951 m) a Střední vrch (955 m).

Jedlická vrchovina (podcelek Novohradských hor) představuje severovýchodní výběžek české strany Novohradských hor a je tvořena v její jižnější části okrskem *Skalecké vrchoviny*, severněji okrskem *Tetřevské vrchoviny* a jejím Švábskodolským podokrskem. Tvoří ji horniny centrálního moldanubického plutonu, nejvyšším vrcholem této oblasti je Skalka (801 m).

Geomorfologický celek Novohradské podhůří (celek Šumavské hornatiny)

Novohradské podhůří je tvořeno převážně krystalinickými horninami a vyvřelinami centrálního moldanubického plutonu. Reliéf je rozmanitý. Najdeme zde členitou vrchovinu, krajinu zarovnaných povrchů i tektonicky omezené vysoké a nízké hřbety, jako je Hradišťský vrch nebo nejvyšší vrchol Novohradského podhůří – Kohout (870 m).

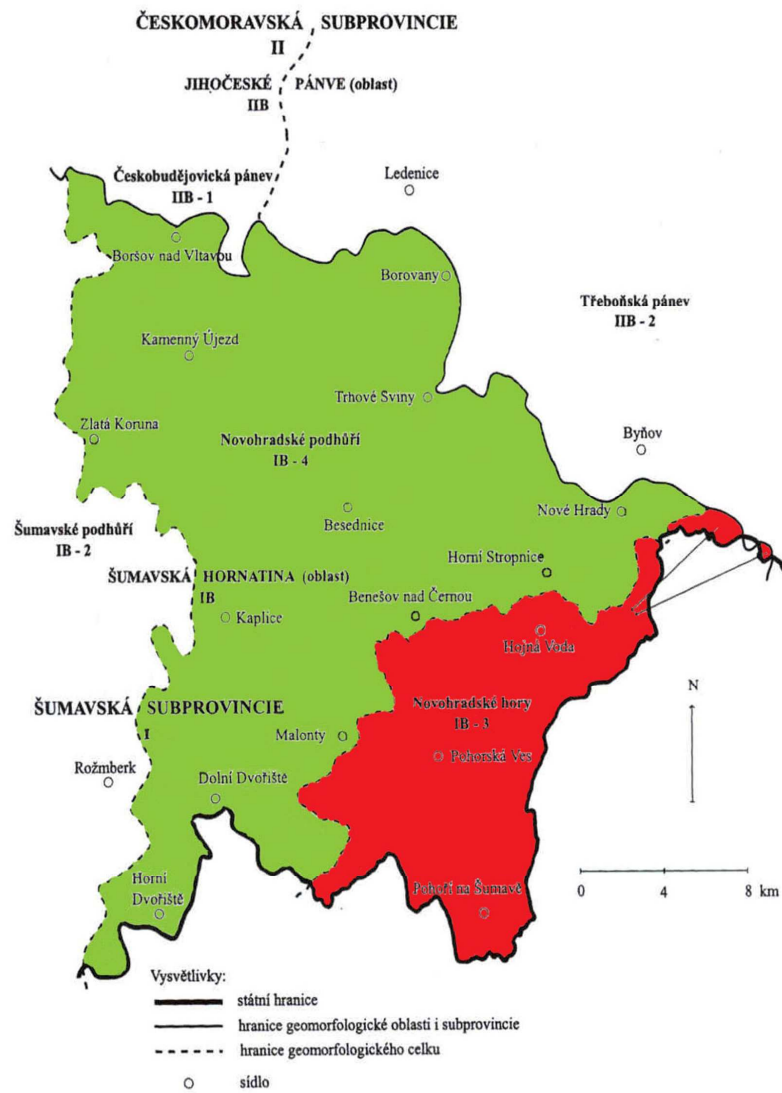
Kaplická brázda (podcelek Novohradského podhůří) tvoří protáhlou příčnou sníženinu, která je ve směru S - J asi 30 km dlouhá a ve směru Z - V asi 5 – 12 km široká. Odděluje Novohradské hory a Novohradské podhůří od Šumavského podhůří a je složena převážně z kaplických svorů a svorových rul, z vyvřelin centrálního moldanubického plutonu a je doplněna o terciární sedimenty. Dělí se na dva okrsky a sice okrsek *Velešínské pahorkatiny* (dále se dělí na podokrsky Korosecké a Kamenoujezdské pahorkatiny) na severu a okrsek *Bujanovské sníženiny* (dále se dělí na podokrsky Netřebický práh, Strahovská kotlina, Dolnodvořištská sníženina a Cetvinská kotlina) v centrální a jižní části. Nejvyšší výšky dosahuje Věncová hora (651 m), nejnižší nadmořská výška Kaplické brázdy a celých Novohradských hor zároveň je 405 m n.m.

Stropnická pahorkatina (podcelek Novohradského podhůří) se nachází v severovýchodní části Novohradského podhůří, reliéf je středně členitý. Je tvořena krystalinickými horninami, vyvřelými horninami centrálního moldanubického plutonu, v oblasti kontaktu s Třeboňskou pánví potom i terciárními sedimenty. Dělí se na dva okrsky, okrsek *Strážkovické pahorkatiny* v severní části a okrsek *Rychnovské pahorkatiny* na jihovýchodě. Nejvyšší nadmořské výšky dosahuje Kondračská hora (682 m).

Soběnovská vrchovina (podcelek Novohradského podhůří) je územím reliéfu plochých a členitých vrchovin, složeným z kaplických svorových rul, svorů a vyvřelin centrálního moldanubického plutonu, doplněným neogenními usazeninami. Severní a východní část zaujímá okrsek *Kohoutské vrchoviny* se třemi podokrsky, kdy nejznámějším z nich jsou Slepíčí hory s nejvyšším vrcholem celé Soběnovské vrchoviny - Kohoutem (870 m). Jižní část zaujímá okrsek *Malontské vrchoviny*

Mapa 1. Poloha geomorfologických celků Novohradské hory a Novohradské podhůří v geomorfologickém členění ČR

Převzato od: Rypl, 2004

Legenda:

- Novohradské hory
- Novohradské podhůří

Mapa 2. Podrobné geomorfologické členění geomorfologického celku Novohradské hory (podle B. Balatky, 1995)

Převzato od: Rypl, 2004

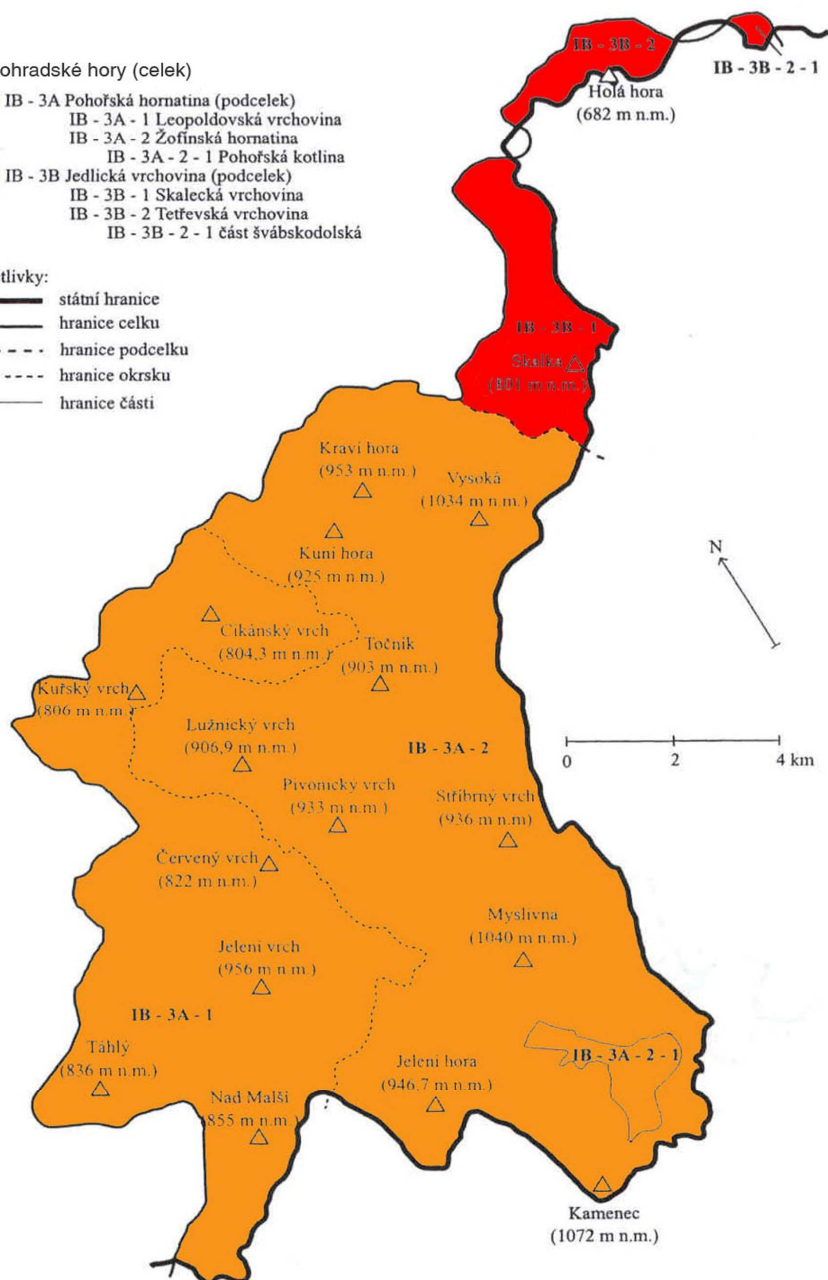
Legenda:

IB - 3 Novohradské hory (celek)

- IB - 3A Pohožská hornatina (podcelek)
 - IB - 3A - 1 Leopoldovská vrchovina
 - IB - 3A - 2 Žofínská hornatina
 - IB - 3A - 2 - 1 Pohožská kotlina
- IB - 3B Jedlická vrchovina (podcelek)
 - IB - 3B - 1 Skalecká vrchovina
 - IB - 3B - 2 Tetevská vrchovina
 - IB - 3B - 2 - 1 část švábskodolská

Vysvětlivky:

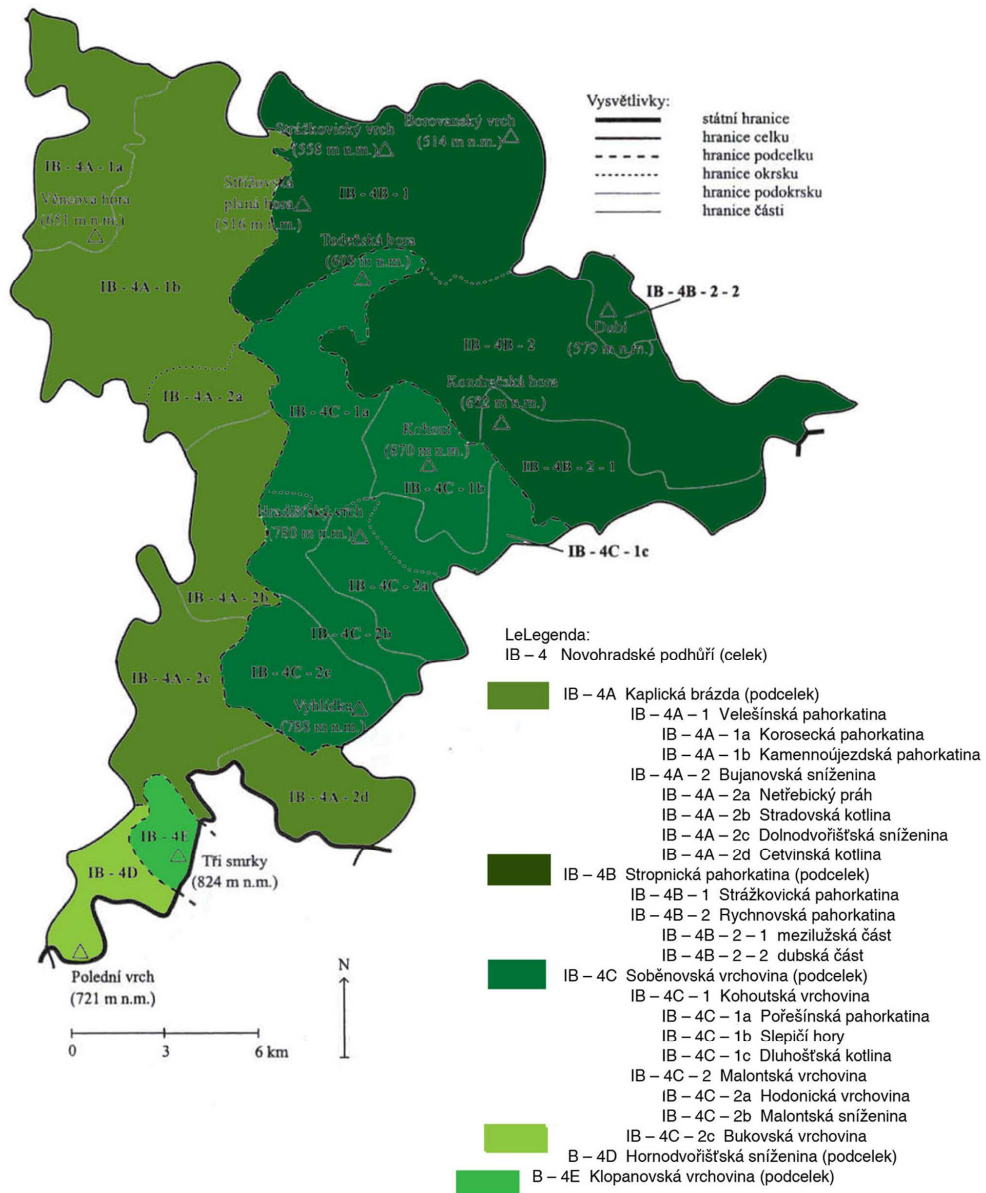
- státní hranice
- hranice celku
- hranice podcelku
- hranice okrsku
- hranice části

Mapa 3. Podrobné geomorfologické členění geomorfologického celku

Novohradské podhůří (podle B. Balatky, 1995)

Převzato od: Rypl, 2004

Hornodvořištská sníženina a Klopanovská vrchovina (podcelky Novohradského podhůří) jsou nejmenšími podcelky Novohradského podhůří na českém území, ležícími v jeho nejjižnější části. Jsou složeny z granodioritu freistadského typu, Hornodvořištská sníženina dále také z granitu weinsberského typu a ostrůvků terciérních sedimentů neogenního stáří. Do námi řešeného území tyto dva podcelky nezasahují.

Geomorfologický celek Třeboňská pánev (celek Jihočeských pánví)

Na rozdíl od celků Novohradských hor a Novohradského podhůří, které jsou součástí Šumavské subprovincie, oblasti Šumavské hornatiny, patří Třeboňská pánev do Česko-moravské subprovincie, oblasti Jihočeských pánví. Jelikož ale zasahuje menší částí do řešeného území, je potřeba se o ní zmínit.

Do řešeného území zasahuje podcelkem **Lomnická pánev**, konkrétně jejím okrskem **Českovelenická pánev**. Podklad tvoří hlavně senonské a neogenní sedimenty. Reliéf má charakter rovinatého území s denudačními plošinami, plochými hřbety a s depresiemi s četnými rybníky, močály a rašelinisti. Nadmořské výšky nad 500 m dosahují Andělský kopec (525 m) u Českých Velenic, Porubí (518 m) severně od Jílovic, Jezevčí kopec (508 m) severně od Vyšného a Čabelice (501 m).

2.2.2. Vodstvo

Následující text je kompilátem vypracovaným na základě podkladů Lett, 2004 a Chábera, 1998.

Přirozené vodní toky

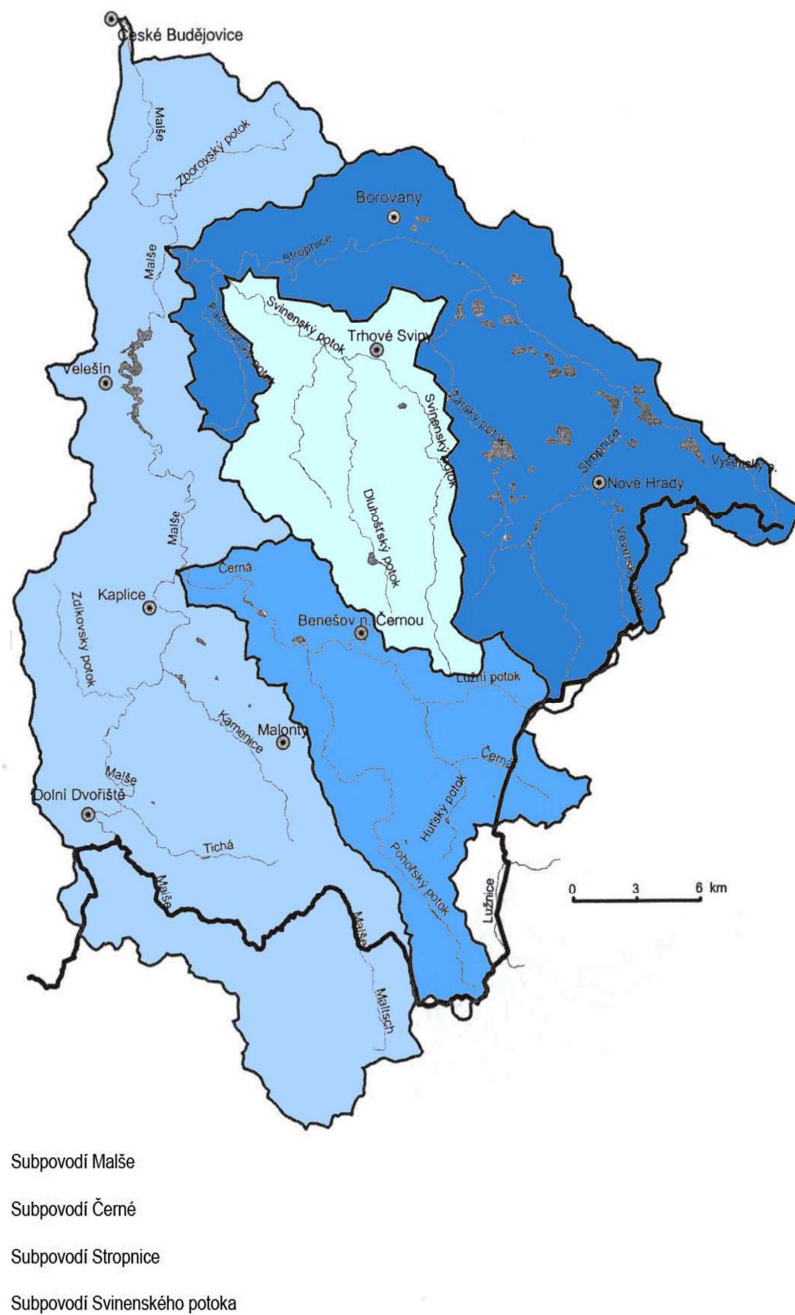
Řešené území, této diplomové práce, je tvořeno převážně povodím Malše s přítoky (viz. mapa 4. a graf 1.), z menší části povodím nejhornější Lužnice.

Malše je jedním z významných přítoků Vltavy a bezesporu nejvýznamnějším tokem české části Novohradských hor. Pramení v nadmořské výšce 985 m, na severovýchodním úbočí hory Viehberg, poblíž osady Quas v Rakousku. Do Vltavy ústí v Českých Budějovicích. Její hydrografická síť je asymetrická, převažují pravostranné přítoky. Jde například o Kabelský potok, Tichou (délka 8,8 km, plocha povodí 17,698 km², průměrný roční průtok 0,132 m³.s⁻¹ – data ČHMÚ), Kamenici (délka 11,7 km, plocha povodí 32,15 km², průměrný roční průtok 0,26 m³.s⁻¹ – data ČHMÚ), Černou, Stropnici a Borovský (Borovnický) potok. Z levostranných jsou to Felberbach a Zdíkovský potok. Z přítoků Malše mají největší význam řeky Černá a Stropnice. Tok Malše je dlouhý 91,7 km, rozloha povodí je 979,10 km², průměrný roční průtok při ústí činí 7,35 m³.s⁻¹ (data ČHMÚ).

Černá pramení rovněž na rakouském území, poblíž osady Schwarzau, v nadmořské výšce přes 900 m. Její počáteční úsek je strmý, posléze s velmi malým spádem v kotlině kolem Schwarzau. Po několika kilometrech toku směrem na severozápad vstupuje Černá na území České republiky. Protéká klauzurou Zlatá Ktiš, odtud stále severozápadním směrem k Benešovu nad Černou, kde se stáčí na západ. Pod Mlýnským vrchem, nedaleko před Kachním (Kancleřským) rybníkem, se do ní z levé strany vlévá Pohořský potok. Černá opět nabírá severozápadní směr, který si zachová až k samotě Mlýn u Dubu. Odkud pokračuje na západ a v nadmořské výšce 509,6 m, severně od Kaplice, se vlévá do Vltavy. Celková délka toku je 29,3 km, plocha povodí 148,22 km², průměrný roční průtok při ústí činí 1,74 m³.s⁻¹ (data ČHMÚ). Dalšími přítoky jsou např. Huťský a Kuřský potok z levé strany, Lužní a Dluhošťský potok z pravé strany.

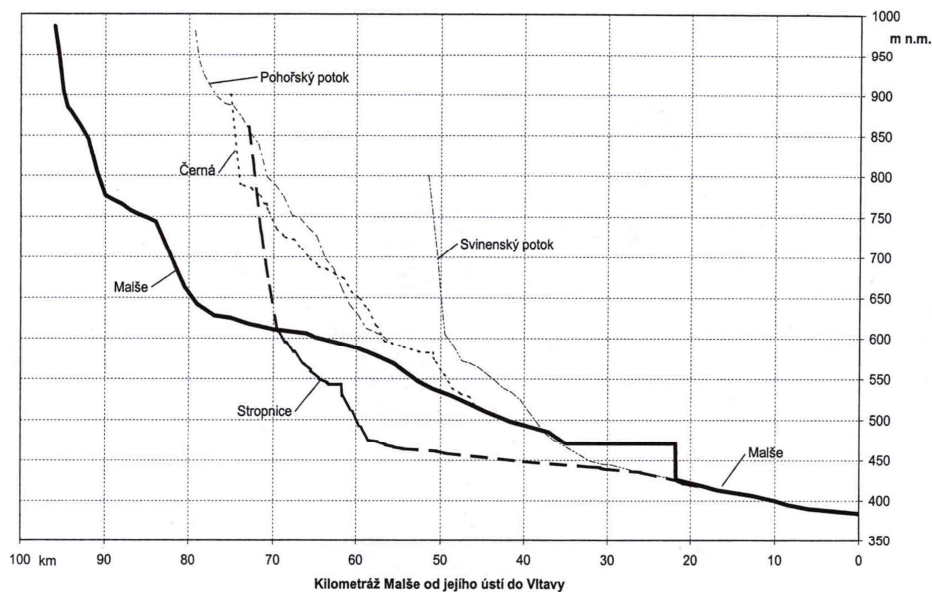
Mapa 4. Hydrografická síť v povodí Malše

Převzato od: Lett, 2004

Graf 1. Podélné profily Malše a jejích přítoků

Zdroj dat: Lett, 2004

Pohořský potok je nejvýznamnějším přítokem Černé. Nemá jednoznačně lokalizovaný pramen, jeho pramennou oblastí lze označit okolí vrchu Sepplberg, jižně od Pohoří na Šumavě (Lett, 2004). Zprvu si udržuje severní směr, u Pohoří na Šumavě se stáčí na severozápad. Od Jiřické nádrže se dosud malý spád mění v prudší, ráz toku je dosti sklonitý a peřejnatý. Tento charakter si potok zachová v podstatě až k soutoku s Černou. Od Leopoldova do Pohorské Vsi teče opět severním směrem, v Uhlišti se do něho vlévá zprava Uhlišťský potok. U Rapotic se stáčí na severozápad a nedaleko před Kachním (Kancleřským) rybníkem se vlévá do Černé. Délka Pohořského potoka je 23,2 km, plocha povodí zaujímá 53,287 km² a průměrný roční průtok při ústí činí 0,629 m³.s⁻¹ (data ČHMÚ).

Stropnice pramení rovněž na území Rakouska v nadmořské výšce 813 m, na jihovýchodním svahu Vysoké. V úseku nejhornějšího toku tvoří přirozenou státní hranici. Zprvu je tok prudšího sklonu, v oblasti Šejb až Horní Stropnice je spád menší. V tomto úseku si řeka udržuje severozápadní směr, od Horní Stropnice se stáčí na severovýchod. Po průtoku nádrží Humenice se opět zvětšuje sklon. Na středním toku s menším spádem se koryto intenzivně zanáší (Petříkov) a vytváří četné meandry. Pod Dolní Stropnicí ústí do Malše. Její celková délka je 50,8 km, povodí zaujímá plochu o rozloze 400,43 km² a průměrný roční průtok při ústí je 2,46 m³.s⁻¹ (data ČHMÚ). Nejvýznamnějšími přítoky Stropnice jsou Žárský, Svinenský, Neblanský, Pašínovický a Klenský potok. Oba se do Stropnice vlévají z levé strany.

Lužnice je největším jihočeským pravostranným přítokem Vltavy. Pramení na rakouském území v nadmořské výšce 990 m, na západním svahu Aichelbergu, pod názvem Laisnitz. Naši hranici překračuje celkem třikrát. Poprvé, když vstupuje na naše území nedaleko Pohoří na Šumavě, odkud protéká severním směrem zhruba v 1,5 km dlouhém úseku v blízkosti státních hranic. Podruhé, když u bývalé osady Stříbrné Hutě naše území opouští a potřeť, když se již natrvalo vrací z Rakouska do Čech až u Krabonoše a pokračuje severním až severozápadním směrem Třeboňskou pánví. Do Vltavy se vlévá přes Orlickou přehradu. Délka jejího toku je 199 km, rozloha povodí zaujímá 4 266,16 km², průměrný roční průtok při ústí je 24,3 m³.s⁻¹.

Umělé vodní toky

Pod tímto pojmem se v řešeném území jedná především o náhony k mlýnům a malým hydroelektrárnám dosud existujících nebo zaniklých a o napájecí stoky určené k zásobování rybníků vodou. Mlýnské náhony se nacházejí hlavně na Stropnici, v oblasti mezi Byňovem a Borovany nebo v dolní části Svinenského potoka. Rybníční napájecí nebo obtokové stoky, které často převádějí část odtoku z jednoho povodí do druhého, bychom nejčastěji našli opět v povodí řeky Stropnice (v Novohradské rybníční soustavě). Ojedinělým umělým vodním tokem, nacházejícím se v Novohradských, respektive Slepických horách, je podzemní náhon (přivaděč vody) vedoucí z nádrže Černá k Soběnovské elektrárně (Lett, 2004).

Rybníky a další umělé vodní nádrže

Rybníky - ačkoliv se řešené území, co do počtu a rozlohy, nemůže srovnávat s Třeboňskou nebo Budějovickou pánví, hrají zde rybníky a s nimi spojené hospodaření významnou úlohu. Nejvýznamnější rybníkářskou lokalitou je Trhosvinensko-novohradská soustava, v povodí řeky Stropnice. Většina rybníků je chovných, některé slouží k rekreaci. Největším rybníkem plochou i významem, je *Žárský rybník* (126 ha), jeden z nejstarších v Čechách (první zmínky od roku 1221). Dalšími velkými rybníky jsou *Byňovský* (78,5 ha) a *Nakolický* (50 ha). Většina ze zhruba 250 rybníků řešeného území se svojí rozlohou vejde do 1 ha. Mezi ty nejmenší, se zajímavými jmény, patří např. *Mráček* nebo *Hláška*, v jižní části Novohradských hor, v okolí Cetvin.

Historická tradice zdejšího rybníkářství je spojena s nejvýznamnějším jihočeským šlechtickým rodem Rožmberků, po jejich vymření pokračovali ve výstavbě a údržbě Buquoyové, kteří se stali novými majiteli novohradského panství, po roce 1620.

Klausury - jedná se o specializované vodní nádrže, které sloužily k nadlepšování průtoků v tocích po dobu plavení dřeva a vorů v jarních měsících. Byly budovány hlavně ve druhé polovině 18. století. Pro Novohradské hory jsou klausury typické, vybudováno jich zde bylo osm, z nichž sedm se nachází v povodí řeky Černé a jediná v povodí Lužnice, další jsou na rakouské straně. Klausury a úpravy některých úseků toků, umožnily splavnění Černé v délce 24 km od osady Černé Údolí až po její ústí do Malše a splavnění Pohořského potoka v délce 21 km od Baronova Mostu po jeho ústí do Černé. Nejznámější klausurou je *Pohořský rybník* (též Jiřická nádrž), dále potom *Kapelníkův rybník* (Kapelunk), *Huťský rybník* (Jitronická nádrž), *Zlatá Ktiš*. Při povodních v srpnu roku 2002 byla v místě bezpečnostního přelivu klauzura Zlatá Ktiš protržena, povodňová vlna, která tím vznikla, přispěla k následnému protržení hráze přehradní nádrže Černá. V současné době (2007) jsou obě hráze obnoveny. Dalšími klausurami jsou *Uhlíšťský rybník* (Uhlířský), *Tisový rybník* (Tisý – v současné době bez vody - 2007), *Kanclářský rybník* (Kachní), Mlýnský rybník.

Přehradní nádrže - v Novohradských horách a jejich podhůří byly vybudovány celkem čtyři přehradní nádrže. Nádrž *Černá*, též známá pod názvem Soběnov, se nachází na řece Černé, nedaleko osady Děkanské Skaliny. Byla vybudována v roce 1924 za účelem energického využití vody řeky Černé. V roce 2002, při srpnových povodních, byla hráz nádrže protržena, v současné době (2007) je jak hráz, tak činnost elektrárny obnovena.

Další nádrží je *Humenice*, vybudována na konci 80. let na řece Stropnici. Jejím cílem bylo a je snižování maximálních průtoků na úseku Stropnice pod nádrží. Jižně od Kaplice byla, rovněž na konci 80. let, vybudována na říčce Kamenici nádrž *Květoňov*. Charakterem se jedná o nádrž závlahovou. Nádrž *Římov*, ač leží mimo řešené území, je z hlediska významu v oblasti Novohradska nejdůležitější. Byla zbudována v 70. letech na řece Malši zejména pro vodárenské účely. Pitnou vodou zásobuje mimo jiné i krajské město České Budějovice.

Podzemní vody a minerální prameny

Novohradské hory patří k oblastem, kde mají podzemní vody charakter sezónního doplňování zásob. Nejvyšší průměrné měsíční stavy hladin podzemních vod a vydatnosti pramenů připadají na květen a červen. Nejnižší stavy jsou potom v měsících prosinec až únor v horské části a září až listopad v podhůří.

Co se týká minerálních pramenů, je řešené území z tohoto hlediska chudé. Výjimkou je oblast Dobré a Hojné Vody, kde se nacházejí slabě mineralizované prameny mírně radioaktivního charakteru (Chábera 1998). Radioaktivní charakter má též pramen u Svaté Trojice, minerální železité prameny se vyskytují i v Klení a Omleničce (Lett, 2004).

2.2.3. Klima

Novohradské hory a jejich podhůří mají charakter **podnebí střeoevropského typu** (Křivancová, Vavruška 2004). Vliv oceánského a pevninského klimatu je v této oblasti celkem vyvážen. Za klimatickou hranici mezi podhůřím a horami je považována vrstevnice v nadmořské výšce 600 m n.m., kde se nachází i červencová izoterma 15°C. Ve vysokých polohách hor obecně přibývá oblačnosti a srážek, snižují se teploty a zmenšují se teplotní rozdíly mezi obdobím léta a zimy. I když Novohradské hory náleží do Šumavské subprovincie, klimatu Šumavy se to zdejší příliš nepodobá.

Roční teplotní průměry klesají od 7,5°C v Třeboňské pánvi ke 4,5°C na hřebtech v okolí Pohoří na Šumavě. Lednové průměry v polohách nad 600 m n.m. jsou v rozmezí -3°C až -4°C (Křivancová, Vavruška, 2004).

Co se týká srážkových úhrnů, ty se pohybují nad 650 mm, ale ani v nejvyšších polohách nepřesahují výrazně 1000 mm. Jednou z hlavních příčin je poloha Novohradských hor, které leží ve srážkovém stínu Šumavy. Je zde i malý podíl sněhových srážek, tvořící asi jen 13% celkového množství srážek, což má vliv i na výšku sněhové pokrývky. Ta zde dosahuje od prosince do února maximálně 10 – 15 cm (až na výjimky – např. zima 2005/06 kdy byly po delší dobu metrové závěje). Tuto situaci způsobuje převládání zimních větrů vanoucích od jihu a jihozápadu, takže ke sněhovým srážkám dochází spíše na rakouské straně hor. Až 45% srážek připadá na letní měsíce. Červencové maximum je pro oblast charakteristické. Severovýchodní vítr přináší oceánský vzduch na návětrnou stranu hor, otevřenou do jihočeských pánví. V Novohradských horách se také často vyskytují lokální přívalové deště s intenzitou i přes 100 mm za 24 hodin. Tento jev například zapříčinil velké povodně v srpnu roku 2002 (Hloušek, 2004).

2.2.4. Půdy

Na vznik půd mají vliv půdotvorné faktory – klima, mateční hornina, reliéf, zonalita (výšková pásmovitost), biota, čas a činnost člověka. V Novohradských horách a jejich podhůří má největší váhu působení klimatu a geologického podkladu (mateční horniny).

V Novohradském podhůří převažují mezobazické kyselé a oglejové kambizemě, které s typickými pseudogleji tvoří kostru půdního krytu podhůří (Šefrna, 2004). V oblastech středních toků řek a potoků se vyskytují ve vyvinutých nivách fluvizemě. Půdní kryt Novohradského podhůří je poněkud odlišné stavby než je tomu u horské části. Příčinami jsou jednak převažující zemědělská půda a jednak polygenetické hlíny, které se zde uplatňují jako substráty (Šefrna, 2004).

V Novohradských horách jsou nejrozšířenější skupinou půd **kambizemě**. Nacházejí se hlavně na svažitéjším území a vznikají ze svahovin všech pevných hornin Novohradských hor.

Z půdních druhů převládají hlinito – písčité a písčito – hlinité půdy s převahou jílových částic mezi 10 – 30%. Dalším půdním typem jsou *kryptopodzoly*, ve starší literatuře nazývány hnědé podzolové nebo rezivé půdy). Nacházejí se především ve vrcholových partiích pohoří, v podobě různých subtypů slabě vyvinutých půd, neboť v těchto nadmořských výškách je mnoho skalních výchozů, hrubých klastických kryogenních zvětralin, sutí a kamenných moří (Šefrna, 2004). *Podzoly* se vyskytují v Novohradských horách roztroušeně, tvoří zde souvislé půdní areály. Tvoří podklad horských a podmáčených smrčín. Na depresních a podsvahových polohách se nacházejí *hydromorfní půdy*. Jejich póry jsou sezónně či permanentně nasyceny vodou. V nejnižších polohách reliéfu na dnech mělkých údolí v pramenných oblastech toků, kde hladina podzemní vody vystupuje k povrchu, se vyvinuly hydromorfní půdy typu glejů a organozemí (Šefrna, 2004).

2.2.5. Rostlinstvo a živočišstvo

Flóra

Na rozdíl od dávné minulosti, kdy byly Novohradské hory pokryty souvislým lesním porostem, je tomu tak dnes už jen ve vyšších polohách Novohradských hor kde se jedná pouze o lesní monokultury. V Novohradském podhůří je lesní porost dosti zredukován a je tvořen menšími lesními komplexy a drobnými lesíky. Větší lesní komplex pokrývá jen Soběnovskou vrchovinu v prostoru mezi obcemi Besednice, Kaplice a Benešov nad Černou. Původní teplomilné lesy s dubem a lípou se vyskytují jen na některých stráních v údolí Malše, jinde se nezachovaly. Zdejší lesy jsou tvořeny především smrkem ztepilým a nacházejí se převážně v jedlobukovém a smrkovo-jedlovo-bukovém vegetačním stupni (Matoušková, 2004). Na náhorní rovině Novohradských hor v okolí zaniklé obce Pohoří na Šumavě se dosud vyskytují podmáčené smrčiny, které si zachovaly svůj přirozený charakter se specifickou flórou (rašeliníky, mechy, suchopýry, vřesy, aj.). /48/

Velký význam má zastoupení luk a lučních lad, zejména v okolí Starých Hutí, Mlýnského vrchu a Lukova a rozsáhlý komplex porostů vlhkých a rašelinných luk a pastvin v okolí Pohoří na Šumavě a Dolního Příbraní. Z rostlinných druhů jsou zde zastoupeny lilie cibulkonosná, vstavač kukačka, prstnatec májový, prstnatec Fuchsův, kosatec sibiřský, vemeník dvoulistý a zelenatý, všivec lesní aj. Cenná jsou i mokřadní stanoviště, tvořena rašeliništním a slatinným společenstvem s výskytem prstnatce májového, suchopýru pochvatého, pleškou stopkatou, všivcem lesním, ostřicí prosovou a zobánkatou. V údolích kolem vodních toků jsou zastoupeny především olšiny. Mokřadní společenstva vyskytující se v blízkosti rybníku jsou zastoupena například blatouchy na novohradských rybnících lekníny. Ty se v největším počtu vyskytují kolem Nových Hradů. /48/

Významnou skupinou rostlin jsou druhy východoalpského původu, které se vzácně vyskytují v horských a podhorských polohách Novohradských hor. Jedná se např. o řešišnici trojlistou, vyskytující se v květnatých bučinách, šafrán bělokvětý a plešku žláznatou, kleté rostou na vlhkých loukách, pryskyřičník omějolistý a kýchavici bílou, roustoucí na lučních a lesních prameništích centrální části Novohradských hor. /48/

Fauna

Fauna Novohradských hor a jejich podhůří je velice rozmanitá. Ze zoogeografického hlediska je pozoruhodná hlavně zvířena vyšších poloh Novohradských hor s množstvím alpských prvků, z nichž je řada vázána na biotopy rašelinišť (Matoušková, 2004).

Bezobratlé zastupuje např. perlorodka říční, vyskytující se v úseku horního toku Malše a Svinenského potoka, dále jsou to mnohonožky, jepice, množství druhů střevlíků a tesaříků aj. Z obratlovců zastupuje skupinu kruhoústých mihule potoční, která je kriticky ohrožená, zde se

ale vyskytuje na řadě lokalit. Z obojživelníků zde žije např. čolek obecný, rosnička zelená, skokan zelený. /48/

Území Novohradských hor je zajímavé z hlediska rozmanité druhové diverzity ptactva. V říjnu roku 2004 byly tak vymezeny nařízením vlády „Ptačí oblastí Novohradské hory“, jako součást soustavy Natura 2000 vyhlášené EU. Druhově nejbohatší jsou smíšené porosty listnatých a jehličnatých dřevin s rozčleněnou věkovou strukturou a porosty pralesovitého charakteru (Matoušková, 2004). Zde žijící chráněné druhy zastupují holub doupňák, datlík tříprstý, krkavec velký, jestřáb lesní, jestřábek lesní, strakapoud velký, datel černý, žluva šedá, žluva zelená, sýc rousný, kulíšek nejmenší, lejsek malý. Lejsek malý představuje zde, v Novohradských horách, jedinou stálou hnízdící populaci v Čechách. Ptactvo luk, pastvin a ploch na místech zaniklých sídel představuje např. kriticky ohrožený strnad luční, včelojed lesní, tetřívka obecná, křepelka polní, bekasina otavní, krutihlav obecný, bělořit šedý, chřástal polní. Okolí řek, potoků a vlhkých luk obývají skorec vodní, ledňáček říční nebo čáp černý. Z dalších dravců se zde vyskytují např. káně lesní, ostříž lesní aj. /48/

Ze savců horského charakteru bychom zde našli rejska horského, myšivku horskou, netopýra severního, pestrého a vousatého, hraboše mokřadního, hrabošíka podzemního, jelena evropského aj. V otevřené krajině a v podhůří se vyskytuje např. bělozubka šedá, netopýr řasný, večerní, velký, parkový, rezavý a dlouhouchý. Druhy s širokou ekologickou valencí zastupují např. rys ostrovid, šířící se ze Šumavy, dále tchoř tmavý, vydra říční, liška obecná, jezevec lesní, prase divoké aj. /48/

2.2.6. Ochrana přírody a krajiny

Na území Novohradských hor a Novohradského podhůří se nachází dvě velkoplošná chráněná území a sice přírodní parky Soběnovská vrchovina a Novohradské hory (viz. mapa 5). **Přírodní park Soběnovská vrchovina**, byl vyhlášen roku 1995, za účelem ochrany kulturní krajiny, která zahrnuje lesy se zbytky původních porostů, květnaté louky s biotopy chráněných druhů rostlin a živočichů, kaňonovitě údolí říčky Černá, ale také historické osídlení s lidovou architekturou, typickou pro tuto oblast. Rozkládá se v Novohradském podhůří a jeho jádrem jsou Slepíčí hory s nejvyšším vrchem Kohout (870 m n.m.). Cílem **přírodního parku Novohradské hory** by měla být ochrana krajinného rázu rozsáhlé oblasti, která má přírodní i estetické hodnoty. Má zejména harmonicky utvářenou horskou a podhorskou krajinu s vysokým stupněm zachovalosti přírodního prostředí. Jsou zde cenné přírodní ekosystémy, rašeliniště, zarůstající rybníky a prameniště. Park byl vyhlášen roku 1998 a dále se usiluje o vyhlášení chráněné krajinné oblasti (CHKO). Většina území přírodního parku Novohradské hory náleží ke geomorfologickému celku Novohradské hory, ale zejména na severu zasahuje i do geomorfologického celku Novohradské podhůří (Matoušková, 2004). Jeho hranice kopírují navrhované hranice CHKO Novohradské hory. V současné době jsou Novohradské hory chráněny jako Chráněná oblast přirozené akumulace vod – CHOPAV (Hloušek, 2004).

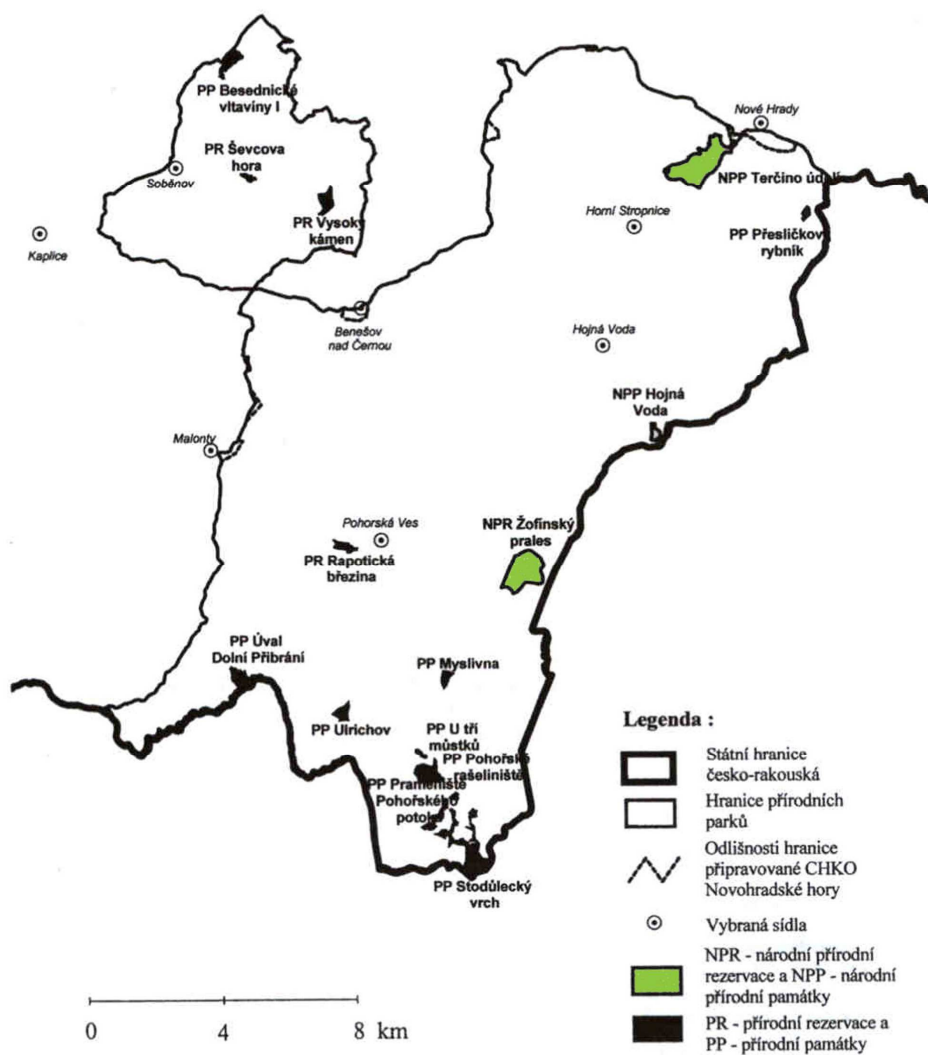
O tom, že ochrana přírody má v Novohradských horách dlouhou tradici, vypovídá i existence Národní přírodní rezervace (NPR) Žofínský prales, která je chráněna už od roku 1838 a je tak spolu s podobným chráněným pralesem, národní přírodní památkou (NPP), Hojná Voda nejstarší přírodní rezervací v Evropě.

Dalšími maloplošnými chráněnými územími na území Novohradských hor jsou přírodní památky (PP), jako PP Myslivna, PP Pohořské rašeliniště, PP Prameniště Pohořského potoka, PP Přesličkový rybník, PP Rapotická březina, PP Stodůlecký vrch, PP Ulrichov, PP Úval Dolní Příbrání a PP U tří můstků. Na území Novohradského podhůří jsou to potom přírodní památky PP Besednické vltaviny I. a PP Ďáblík, přírodní rezervace PR Ševcova hora, PR Vysoký kámen a PR Horní Malše a národní přírodní památka NPP Terčino údolí.

Mapa 5. Chráněná území přírody v Novohradských horách a číšti

Novohradského podhůří

Převzato od: Matoušková, 2004

2.3. Sociálněgeografická charakteristika

2.3.1. Obyvatelstvo a osídlení

Oblast Novohradských hor a jejich podhůří zůstala kvůli své nepřístupnosti a drsným přírodním podmínkám poměrně dlouho neosídlena. První civilizaci dokazují nálezy z mladší doby bronzové a starší doby železné, z roku kolem 1000 př. n. l. Příkladem je Halštatské hradiště s mohylami, které bylo odkryto na Hradištském vrchu, východně od Kaplice. V 7. – 8. stol. se do této oblasti dostali první Slované. Významným centrem se ve středověku stává hradiště Vitoraz, pojmenované podle knížete Wiztracha. Název byl v průběhu 11. – 12. stol. německými kolonisty opraven na Weitra. Kromě důležitého správního střediska pro okolní obyvatelstvo slouží jako východisko obchodních stezek, které se v té době rozvíjely. Např. Cáhlovská stezka vedoucí z rakouského Freistadtu přes Kaplici do Českých Budějovic nebo Cetvinská solná stezka vedoucí z Freistadtu přes Lichtenau, Cetviny, Benešov nad Černou, Horní Stropnici a Nové Hrady až do rakouské Weitry (zpracováno podle D. Bobrová, 2002).

V 10. stol. se v oblasti objevuje šlechtický rod, který má pro Novohradsko poměrně velký význam. Jedná se o ministeriálský rod pánů z Kuenringu, s jejichž podporou byla vystavěna řada hradů, např. sídelní hrad a cisterciánský klášter ve Světlé, dnes Zwettl v Rakousku (Holomek, 2000). Ve 13. stol. získali sňatkem oblast Novohradsko Vítkovci, kteří zde roku 1276 založili Nové Hrady. Od druhé poloviny 14. stol. do roku 1611 jsou majitelé panství Rožmberkové. V této době vrcholí německý kolonizační proud, přibývá německých osad a to i v místech do té doby neobývaných, v lesních a horských oblastech s nadmořskou výškou přes 600 m, později i nad 700 – 800 m (zpracováno podle D. Bobrová, 2002).

Roku 1620 získává panství Nové Hrady habsburský vojevůdce, generál Karel Bonaventura Buquoy de Longueval, baron de Vaux. Buquoyové spravovali panství až do roku 1945, kdy jim byl majetek podle dekretů prezidenta Beneše zkonfiskován. Za vlády Buquoyů se rozvíjí sklářská výroba. S tím souvisí i zakládání nových osad jako např. Skelná Huť, Stříbrné Hutě, Mlýnský vrch, Pohoří na Šumavě, Janovy Hutě aj. Novohradské sklárny prosluly výrobou řady netradičních skel, vyráběl se zde světově unikátní červený a černý hyalit (Koblasa, 1997). Dále se těžilo a vyváželo dřevo, s tím souvisí výstavba vodních kanálů, respektive zpevňování břehů vodních toků a vznik systému tzv. klauzur, což vše jako celek sloužilo k plavení dřeva. Také vzniká první přírodní rezervace v Evropě vůbec a sice přírodní rezervace Žofínský prales, chráněn již od roku 1838 (zpracováno podle D. Bobrová, 2002).

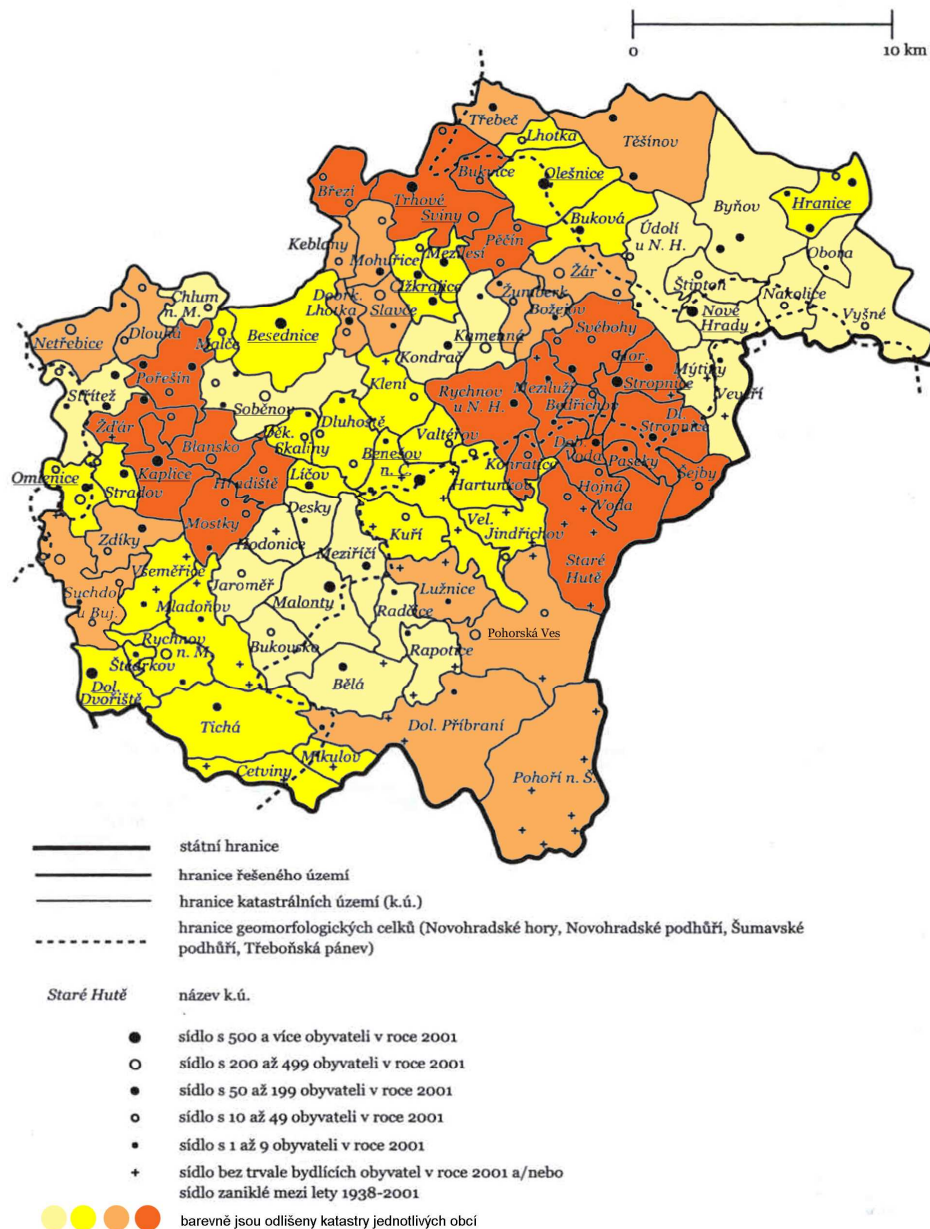
Při vzniku Československé republiky, v roce 1918, převládalo v oblasti Novohradských hor a jejich podhůří německy mluvící obyvatelstvo a nechyběly ani snahy o odtržení části území od nové republiky. Za druhé světové války, v období protektorátu Čechy a Morava, bylo Novohradsko připojeno k německé říši (Hloušek, 2004). Po skončení druhé světové války došlo k nucenému vysídlení německého obyvatelstva, tím dochází v oblasti Novohradských hor k vyliďnění. Pokusy o dosídlování tohoto území obyvatelstvem z vnitrozemí, ze Slovenska nebo reemigranty z Rumunska, nebylo příliš úspěšné. Naopak docházelo k ještě větší devastaci původních obcí a vesnic, neboť noví obyvatelé neměli k tomuto kraji žádný vztah. K dalšímu vyliďnění, devastaci a dokonce zániku mnoha obcí přispělo v roce 1948 zřízení střeženého pohraničního pásma, které se počátkem 70. let 20. stol. ještě víc rozšířilo do vnitrozemí. Celá oblast byla zpřístupněna až po roce 1989.

V současnosti se do pohraniční oblasti opět vrací život, i když převážně formou chalupářů a postupně se rozvíjejícího cestovního ruchu než formou trvale žijících obyvatel. Důležité je, že

současná situace vede k obnově zdevastovaných nebo zaniklých sídel a rozvíjející se cestovní ruch může nabídnout nové pracovní příležitosti.

Mapa 6. Katastrální území a sídla Novohradských hor a Novohradského podhůří

Převzato od: Mičková, 2004

Pozn.: Sídla vymezena dle Kubeš, Šulová, 2004

Výměra řešeného území se odhaduje zhruba na 600 km², počet obyvatel řešeného území k roku 2007 je přibližně 29 581 (hranice řešeného území se neshodují s hranicemi katastrů obcí, proto nelze počet obyvatel stanovit přesně). Hustota obyvatel se tudíž pohybuje kolem 49 obyvatel na km². V oblasti Novohradských hor je to jen asi 19 obyvatel na km². V řešeném území se nachází celé katastry obcí Benešov nad Černou, Besednice, České Velenice, Čížkrajice, Horní Stropnice, Kamenná, Ločnice, Malonty, Nová Ves u Lužnice, Nové Hrady, Pohorská Ves, Slavče, Soběnov a Žár a části katastrů obcí Dolní Dvořiště, Hranice u Nových Hradů, Kaplice, Olešnice, Sv. Jan nad Malší a Trhové Sviny (viz. mapa 6). Kaplice a Trhové Sviny jsou obcemi s rozšířenou působností, obcemi s pověřeným obecním úřadem jsou České Velenice a Nové Hrady. Okresní města se nacházejí vně řešeného území.

Co se týká sídelní struktury, největší sídla a hustota sídel je v Novohradském podhůří, při okraji hranice vymezující řešené území. Směrem do vnitrozemí Novohradských hor a ke státní hranici s Rakouskem, se zmenšuje jak velikost sídel, tak jejich hustota. Největší sídla jsou Kaplice, Trhové Sviny, Nové Hrady a České Velenice a bývalé střediskové obce Benešov nad Černou, Malonty a Horní Stropnice. Zde je také soustředěno nejvíce obyvatel. Nejmenší sídla a množství zaniklých sídel se nacházejí ve vnitrozemí a pohraniční oblasti Novohradských hor. Obyvatelé měst pracují hlavně v terciérní a sekundární sféře, to znamená v oblasti služeb a průmyslu, obyvatelstvo menších sídel je zaměstnáno hlavně v primární sféře, v sektoru zemědělství a lesnictví a díky rozvíjejícímu se cestovnímu ruchu také čím dál víc ve sféře terciérní nebo dojíždějí za prací do větších sídel.

2.3.2. Doprava

Řešené území je periferní a odlehlou oblastí České republiky, jehož značná část byla ke všemu dlouhá léta nepřístupná díky zřízení pohraničního pásma.

Železniční síť zde prakticky chybí, železniční tratě procházejí jen po jeho okrajích nebo v jeho blízkosti. Jedná se o železniční trať České Budějovice- České Velenice, se stanicemi Jakule, Vyšné a České Velenice v řešeném území a železniční trať České Budějovice – Horní Dvořiště se stanicemi Kaplice-nádraží, Bujanov a Rybník v řešeném území. Územím železniční tratě České Budějovice – Horní Dvořiště – Linz, vedla ve středověku obchodní stezka, na jejímž místě byla roku 1825 zahájena výstavba koněspřežné dráhy a roku 1832 byl zahájen její provoz. Byla první svého druhu na celém Evropském kontinentu, s výjimkou Anglie. Stavbu vedl František Antonín Gerstner, koněspřežka byla provozována po 40 let.

Narozdíl od železniční sítě je síť silniční poměrně hustá, především díky místním a účelovým, lesním a polním komunikacím a tzv. signálkám, které dříve sloužily pohraniční strážní. Dále je silniční síť tvořena komunikacemi II. a III. třídy, jejichž kvalita je různorodá, závisí na účelu, ke kterému jsou tyto komunikace využívány, zda je na nich provozována autobusová veřejná doprava atp. Silnice I. třídy prochází řešeným územím pouze jedna. Jedná se o silniční komunikaci E55 ve směru České Budějovice – Dolní Dvořiště.

Pokud jde o autobusovou dopravu, obzvláště ve vnitrozemí řešeného území je četnost spojů poměrně slabá, některá malá sídla s malým počtem obyvatel jsou bez pravidelného autobusového spojení. Významnějšími uzly autobusové dopravy jsou Kaplice, Benešov nad Černou, Trhové Sviny, Nové Hrady, České Velenice a Horní Stropnice. Na většině autobusových linek je nízký počet denních spojů, o víkendy dokonce někde chybí úplně. Přes letní měsíce je naopak veřejná autobusová doprava posílena o některé spoje, hlavně v rámci tzv. cyklobusů. Dopravními podniky zajišťující zde autobusové spoje jsou ČSAD České Budějovice, ČSAD Jihotrans a. s. České Budějovice a dopravní podnik Kaplice.

V řešeném území je několik hraničních přechodů. Pro silniční dopravu slouží Halámky – Neunagelberg, České Velenice – Gmünd a Nové Hrady – Pyhrabruck, nedaleko řešeného území se nachází hraniční přechod Dolní Dvořiště – Wulowitz. Železniční přechody jsou České Velenice – Gmünd, další je v Horním Dvořišti. Příležitostně jsou otevřeny hraniční přechody Pohorí na Šumavě – Stadlberg a Šejby – Hasbach a to hlavně pro pěší nebo cyklisty.

2.3.3. Služby

Pokud jde o kvalitu obslužné vybavenosti v řešeném území, je závislá na velikosti a poloze jednotlivých sídel. Všeobecně lze říct, že poměrně dobrá úroveň služeb je ve městech Kaplice, Trhové Sviny, Nové Hrady, České Velenice a ve střediskových obcích Malonty, Benešov nad Černou, Besednice, Olešnice a Horní Stropnice. Jedná o sídla ležící na křižovatkách několika cest, snadno dostupná. Jsou zde zařízení školství, zdravotnictví (polikliniky a zdravotnická střediska, ve střediskových obcích Ločnice, Olešnice a Benešov nad Černou jsou pouze ordinace praktických lékařů), samozřejmě obchody a v některých i zařízení kultury, konkrétně kina. Špatná, někde téměř žádná obslužná vybavenost je v menších sídlech ve vnitrozemí a pohraniční oblasti Novohradských hor. Kromě velikosti těchto sídel je příčinou i špatná dostupnost. Ve většině sídel v této oblasti není ani obchod s potravinami.

Bližší informace o obslužné vybavenosti využitelné při turistice, jako je ubytování, občerstvení, restaurace, jsou uvedeny v kapitole 5 (viz. tabulky 1, 2, 3, 4, 5).

Jinak je řešené území spádovou oblastí měst Český Krumlov a České Budějovice, kde se nachází nemocnice, úřady a řada kulturních a sportovních zařízení, které se v obcích a městech řešeného území, až na výjimky, nevyskytují. V posledních letech se ale obslužná vybavenost řešeného území zlepšuje, přičemž hlavní příčinou je postupně se rozvíjející cestovní ruch.

2.3.4. Zemědělství, lesnictví a rybářství

Na zaměstnanosti obyvatel žijících v řešeném území se podílí hlavně odvětví zemědělství a lesnictví.

Zatím co v podhůří Novohradských hor převládá rostlinná výroba a zemědělství je zde poměrně hojně provozováno, ve vyšších polohách a pohraničních oblastech Novohradských hor se zemědělství vrací k extenzivnímu chovu dobytka. Vzniká zde množství drobných podnikatelů a farmářů, dříve zemědělská krajina se mění v louky a pastviny. Větší zemědělské plochy, využívané hlavně pro pěstování brambor, řepky olejky a obilí, se nacházejí v okolí Kaplice, Trhových Svinů, Horní Stropnice a Ločenic. Zde také funguje množství místních transformovaných zemědělských družstev.

Ve správě lesů působí v řešeném území společnosti Jihočeské lesy České Budějovice, a. s., Lesy České republiky s. p., Lesy Kaplice a. s., Lesy obcí Trhové Sviny a Besednice s. r. o. Největší lesní porosty se nacházejí ve vyšších polohách Novohradských hor, v okolí Pohorské Vsi, Benešova nad Černou, Mlýnského vrchu, Černého Údolí a Hojné a Dobré Vody.

V odvětví rybářství působilo v řešeném území státní rybářství, dnes je to společnost Petrův zdar spol. s. r. o., středisko Nové Hrady. Právě v okolí Nových Hradů má rybníční hospodářství poměrně velký význam, nachází se zde velká rybníční soustava. V ostatní části řešeného území rybářství prakticky zastoupeno není. Výjimkou jsou např. Benešov nad Černou a Mostky u Kaplice, kde se nachází pstruhařství.

2.3.5. Průmysl

Řešené území nebylo nikdy průmyslovou oblastí a jinak tomu není ani v současnosti. Tato skutečnost je také jednou z příčin zdejší poměrně vysoké nezaměstnanosti. V průběhu 90. let 20. století navíc probíhalo v průmyslovém odvětví mnoho změn, docházelo k privatizacím a celkové restrukturalizaci jednotlivých podniků. V současné době je průmyslová výroba soustředěna jen do několika měst řešeného území a sice do Kaplice, Trhových Svinů a Českých Velenic.

V **Kaplici** působí např. společnosti Sarfert, spol. s r. o. (výroba elektronek a elektronických součástek), Alpha International, s. r. o. (výroba magnetorestričních senzorů pro průmyslovou automatizaci), Kopp Elektrotechnika, spol. s r. o. (výroba spínačů, vypínačů a svítidel), Fesl (výroba kuchyní a nábytku), Agrana Fruit Bohemia, s. r. o. (zpracování ovoce, ořechů a zeleniny pro mlékárenský průmysl), Kamenolomy ČR, s. r. o. (výroba a prodej kameniva), Aluplast, s. r. o. (výroba plastových a hliníkových oken), Rabtex s. r. o. (výroba pracovního oblečení), v **Českých Velenicích** stále působí společnost Železniční opravny a strojírny, navíc zde vzniká Access hospodářský park České Velenice – Gmünd. Je to první průmyslová zóna v Evropě, která se jak prostorově tak organizačně rozkládá po obou stranách státní hranice. Vedle klasických „green-fields“ projektů umožňuje tato koncepce investorům zakládat provozovny přímo po obou stranách státní hranice a tak optimálně využívat výhody, které nabízí česká a rakouská lokalita. Prvním investorem, využívajícím tuto možnost již více než čtyři roky, je německá firma Kinshofer Greiftechnik GmbH (výroba manipulační techniky). V **Trhových Svinech** působí např. společnosti nebo firmy Doppler CZ, spol. s r. o. (výroba zahradního nábytku), Pekast, spol. s r. o. (výroba pečiva), Rabbit Trhový Štěpánov, a. s. (výroba masných a uzenářských produktů), Medisize CZ, s. r. o. (výroba jednorázových zdravotnických potřeb na podporu dýchání a pro umělou výživu), Farma Vesetka, s. r. o. (zpracování zemědělských komodit), v **Nových Hradech** např. Společnost Novhradtex s. r. o. (výroba pracovních oděvů), Jakule je průmyslovou zónou Nových Hradů, v **Benešově nad Černou** má velký podíl na zaměstnanosti společnost Bentex Automotive, a. s. zabývající se výrobou airbagů, čalouněných sedadel a textilních doplňků, elektrických aktivních i pasivních součástek. V **Malontech** působí např. firma Bemagro, a. s. (výroba rostlinných a živočišných zemědělských produktů), v **Kamenné** společnost BKV Kamenná, spol. s r. o. (rostlinná a živočišná výroba), v **Byňově** se společnost HBSW zabývá balením minerálních vod.

Nutno říct, že se jedná o menší firmy či společnosti, větší společnosti, např. nadnárodního charakteru, v řešeném území zastoupení nemají.

3. Rozbor literatury

3.1. Publikovaní průvodci

Mapa Novohradské hory, 1998 /1/, z edice turistických map, je základním podkladem pro tvorbu této diplomové práce. Je vydávána na základě vojenské topografické mapy 1: 50 000 Klubem českých turistů od roku 1991. Tématický obsah turistické mapy tvoří značené pěší turistické trasy zakreslené pomocí barevných linií, místní značené turistické trasy zakreslené pomocí čárkovaných linií, naučné stezky znázorněné zelenou čerchovanou linií a cyklistické turistické trasy vyznačené v mapě pomocí značky jízdniho kola (opakující se dva modré kroužky) a doplněné čísla tras ve čvercovém rámečku. Na zadní straně mapy jsou doprovodné texty k jednotlivým místopisným pojmům, které jsou v mapě zvýrazněny (místopisný pojem je žlutě podtržen nebo jedná-li se o významné místo, je ve žlutém rámečku). Doprovodné texty informují turisty o historii a současnosti jednotlivých pojmů, popř. o důležitých objektech zobrazeného území.

Dalším důležitým podkladem zadané diplomové práce je mapa Jihočeské cyklotrasy III, 2005 /2/, z edice mapového centra, vydaná kartografickým nakladatelstvím Geodézie ČS, v měřítku 1: 75 000. O místo na mapovém listu se zobrazena oblast Novohradska dělí se zobrazenou oblastí Třeboňska a České Kanady. Tématickým obsahem mapy jsou značené cyklistické turistické trasy, zakreslené silnou fialovou linií, vždy doplněnou číslem dané trasy, umístěným ve žlutém rámečku.

Průvodce Jižních Čech, s podtitulem nejkrásnější turistické trasy, od Marka Podhorského z roku 2003 /3/ je rozdělen do tří částí. První část obsahuje všeobecné pokyny pro turisty a seznamuje je se systémem publikace, druhá část podává informace o poloze, horopisu, vodopisu, podnebí, historii, flóře a fauně, národních parcích a rezervacích Jižních Čech. Ve třetí části autor popisuje jím vytyčené trasy oblasti, které z části kopírují značené turistické trasy, z části vedou neznačeným územím. Každý popis trasy je opatřen informacemi o délce trasy, časovém rozvrhu, výškovém rozdílu, náročnosti a možnostech občerstvení. Jednotlivé trasy jsou poměrně stručně popsány, popis je doplněn zajímavostmi různých míst na trase. Celý průvodce je doplněn fotografiemi a mapkami v měřítku 1: 100 000 a 1: 75 000 a jednou přehlednou mapkou celého území Jižních Čech v měřítku 1: 200 000. Každá trasa je autorem pojmenována. Mezi ty, které vedou řešeným územím vymezeným touto diplomovou prací, patří turistická trasa Slepíčí hory, Novohradské hory, Terčino údolí, Žumberk a Červené Blato.

Turistický průvodce Českokrumlovska a Novohradských hor z roku 2004 /7/, se věnuje hlavně popisu obcí a měst této oblasti. Dozvíme se o historii, památkách a zajímavostech jednotlivých sídel, nechybí ani místní pověsti. Celý průvodce je doplněn mapkami různých měřítek. Úvod publikace obsahuje základní charakteristiky území, které průvodce řeší a sice přírodní poměry, podnebí, reliéf, faunu a flóru, vývoj osídlení, ochranu přírody a krajiny. Nechybí ani mapa celého území v měřítku 1: 100 000, v níž jsou vyznačeny všechny pěší turistické trasy tohoto území. V závěrečné části průvodce nalezneme tři typy na výlet: vybranou trasu pro pěší, trasu pro výlet na kole a typ na výlet autem.

Publikace z roku 2003, Pamětí Slepíčích hor /13/ a Pamětí Novohradska /12/, obě od stejných autorů, jsou věnovány naučným cyklistickým stezkám stejných názvů. Liší se prakticky jen tématem, kterému se věnují, koncepce a systém obou průvodců je stejný. Úvodní část obsahuje mapku území, kde je daná cyklistická stezka vyznačena včetně všech zastávek s informačními tabulemi, charakteristice stezky se ale věnuje jen velmi stručně. Hlavní část průvodce je věnována popisu jednotlivých zastávek stezky – historii, zajímavostem a pověstem vztahující se ke konkrétnímu místu, nechybí informace o ubytování a další obslužné vybavenosti. Vše je čtivě, zajímavě a příjemně podáno, avšak popis průběhu, terénu a značení samotné stezky chybí. Obě publikace jsou doplněny mapou celé oblasti, v měřítku 1: 75 000.

3.2. Regionální práce využitelné při tvorbě průvodce

Diplomová práce Dany Bobrové z roku 2002 /3/, je pro tuto diplomovou práci stěžejní. Byl převzat systém a metodika práce, konkrétně metodika popisu turistických tras a naučných stezek v tabulkách a v textu. Popisy značených pěších turistických tras a naučných stezek, kterým se ve své diplomové práci D. Bobrová věnuje, jsou v této upraveny a aktualizovány. Velmi dobře zpracovala slovník místopisných pojmů, kde jsou bližší informace o místopisných pojmech, které jsou v tabulkách a v popisech v textu nějak zvýrazněny.

Pavλίna Šulcová /42/ se ve své diplomové práci z roku 2001 zabývá cestovním ruchem a rekreací v připravovaném CHKO Novohradské hory. Popisuje využitý a nevyužitý potenciál pro cestovní ruch a rekreaci. Zároveň poukazuje na možné střety cestovního ruchu a rekreace s ochranou přírody v řešeném území. K diplomové práci jsou přiloženy mapy v měřítku 1: 25 000, kde jsou zaneseny zjištěné informace o liniích, prvcích a formách cestovního ruchu a rekreace.

Diplomová práce Renáty Šulové (2005) /43/ analyzuje dlouhodobý vývoj obyvatelstva sídel české části Novohradských hor a části jejich podhůří mezi lety 1869 – 2001. Kromě vývoje počtu obyvatel jsou sledovány i změny v počtu sídel podle velikostních kategorií (sídla s 0, 1-9, 10-49, 50-99, 100-199, 200-499, 500-999, 1 000-2 499, 2 500-4 999, 5 000-9 999 obyvateli). Diplomová práce je doplněna mapami, tabulkami, grafy, ukázkami z jednotlivých lexikonů a fotografiemi současného stavu vybraných sídel.

Zajímavá je také diplomová práce L. Kosičky (2006) /19/, která má v podstatě funkci lexikonu (encyklopedie). Autor v ní popisuje vývoj a současný stav celkem 74 sídel v horské a podhorské oblasti české části Novohradských hor. U každého sídla jsou uvedeny informace o fyzickogeografické poloze, administrativní příslušnosti, historickém vývoji, vývoji počtu obyvatel, vývoji a současném stavu hospodářství. Jsou zde i navrhovány cesty k dalšímu rozvoji jednotlivých sídel.

Diplomová práce O. Carvy (2006) /4/ má stejný systém a strukturu jako předchozí diplomová práce. Autor se zde ale zabývá podhorskou oblastí české části Novohradských hor a popisuje tak stejným způsobem jako L. Kosička 104 sídel, rovněž encyklopedickou formou.

Článek od Kubeš, J. /23/ se věnuje vývoji obyvatelstva v sídlech české a rakouské části Novohradských hor mezi lety 1869 – 2001. Analyzuje rozdíly a příčiny rozdílnosti osídlení mezi rakoukou a českou částí a též mezi jednotlivými obdobími. V úvodní části jsou nastíněny hypotézy a cíle výzkumu, další, podstatná část se zabývá metodikou práce, např. jak byla sídla vymezena, sběrem a úpravami dat, použitím typologie sídel. Třetí nejobsáhlejší část je věnována samotnému vývoji obyvatelstva a osídlení mezi lety 1869 – 2001, přičemž je rozdělena do kratších časových úseků, kterými se podrobněji zabývá. Doplněna je množstvím přehledných tabulek. V závěrečné části se autor zabývá širším rámcem, souvislostmi vývoje obyvatelstva a osídlení řešeného území a prognózami dalšího vývoje obyvatelstva, osídlení a krajiny přeshraničního regionu „Novohradské hory – Freiwald“.

3.3. Ostatní použité publikace a další informační zdroje

Publikace Krajina Novohradských hor, 2004 /25/, vydaná pedagogickou fakultou Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, se podrobně zabývá jednotlivými fyzicko-geografickými složkami krajiny Novohradských hor a jejich podhůří. Geologií, půdami, geomorfologií, podnebím, hydrologickou složkou, biogeografií, ochranou přírody a krajiny a využíváním území (tzv. land use). Vše je doplněno množstvím tematických map, grafů a fotografickou přílohou. Krajina Novohradských hor je jednou z publikací, o které se opírá první část druhé kapitoly této diplomové práce. Je z ní použito množství citací a tematických map.

Velice zajímavá je rozsáhlá monografie Novohradské hory a novohradské podhůří, 2006 /34/. Ze stejné edice jsou i publikace Český les a Šumava. Kolektiv autorů se zde věnuje přírodě, historii a životu v Novohradských horách a jejich podhůří. Každá kapitola poskytuje velmi podrobné informace týkající se problematiky, které se daná kapitola věnuje. Publikace je samozřejmě doplněna velkým množstvím fotografií a map. Stručně jsou zde popsány i některé turistické trasy, například dálková cyklistická trasa číslo 34, vedoucí z Českých Velenic do Vyššího Brodu kolem hranic s Rakouskem nebo naučná stezka Řemeslo na cestě, vedoucí z Kaplice do Cetvin a dál přes hranice na rakouskou část Novohradských hor.

Velké množství informací a zajímavostí lze najít také na webových stránkách. Například velmi obsáhlý, přehledný a aktuální je oficiální informační server www.ckrumlov.cz. Poskytuje informace nejen o městě Český Krumlov a o přilehlém regionu, ale také o základních fyzickogeografických složkách okresu Český Krumlov, geologii, geomorfologii, hydrologii, klimatologii, biogeografii atp. Kromě seznamu školských a zdravotnických zařízení, obzvláště turisté ocení i seznam některých ubytovacích zařízení v jednotlivých obcích a to s přesnou adresou a telefonickým kontaktem. Nalezneme zde i aktuální informace o připravované CHKO Novohradské hory, na stránkách pro cyklisty a pěší turisty je seznam některých turistických tras a cyklistických tras, které vedou okresem Český Krumlov. U každé trasy je uvedena vzdálenost v kilometrech u cyklistických tras je uvedena i náročnost.

Zajímavý je i oficiální server města Nové Hradky – www.nohradky.cz. Na úvodní stránce se lze rozhodnout pro informace pro turisty přes odkaz turista, přes odkaz občan pro informace pro občany města Nové Hradky. Mezi informace pro turisty patří například popis památek Nových Hradů a nejbližšího okolí, adresy různých restaurací a ubytovacích zařízení, informacemi pro občany jsou například úřední hodiny některých úřadů, informace o kultuře jako je program kina atp.

4. Metodika práce

Metodika práce, respektive metodika popisu tras v tabulkách a metodika popisu tras v textu, byla převzata od D. Bobrové (2002) a s menšími či většími změnami použita v této diplomové práci. Aplikována byla v popisu všech značených i neznačených turistických tras a naučných stezek, kterými se tato diplomová práce zabývá.

4.1. Metodika popisu tras v tabulkách

4.1.1. Metodika popisu značených pěších turistických tras v tabulce

V následující kapitole je popsán způsob popisu značených pěších turistických tras v tabulce 1. Názvy jednotlivých charakteristik, jak jsou uvedeny v tabulkách, jsou psány kurzívou a tučně, u většiny jsou uvedeny i příklady. U každé charakteristiky je uvedeno, co v tabulce konkrétně popisuje.

Název a barva a kód trasy

Kaplice – sedlo Kohouta (červená 0131) – vyjadřuje výchozí a koncové místo turistické trasy, v závorce je barva značení a čtyřmístný kód trasy stanovený Klubem českých turistů.

Možná nástupní místa

Kaplice - tučně a podtrženě jsou zvýrazněna nástupní místa, většinou sídla s možností autobusového, popřípadě vlakového spoje a to v průběhu celého týdne.

Blansko – tučně jsou zvýrazněna další významná sídla nebo místa dané turistické trasy, většinou plní funkci křižovatky turistických tras.

Významná místa

Kaplice, Blansko, Mlýn u Dubu – ve sloupečku této charakteristiky jsou uvedena místa, ležící na dané turistické trase nebo v její blízkosti, která jsou popisována ve slovníku místopisných pojmů (Bobrová, 2002).

Délka (km)

- tato charakteristika vyjadřuje skutečnou délku turistické trasy od výchozího místa k cílovému v kilometrech. Délky jednotlivých tras a jejich úseků jsou převzaty z materiálů Klubu českých turistů. Kilometráž se v těchto materiálech udává s přesností na 0,5 km. Zaokrouhlování se provádí na nejbližší polovinu kilometru.

Délka spojnice výchozích míst (km)

- vyjadřuje přímou vzdálenost mezi výchozím a cílovým místem turistické trasy, rovněž v kilometrech.

Délka (hod)

- vyjadřuje čas v hodinách, za který průměrně lze danou turistickou trasu projít. Čas potřebný ke zdolání určité trasy se vypočítává podle metody založené na použití nomogramu turistické chůze. Důležité jsou dva parametry. Vzdálenost a převýšení dané trasy.

Vzdálenost zjistíme přepočtením měřítka mapy do skutečnosti. Za hodinu ujdeme v pohodovém tempu nebo ve větší skupině asi 4 km, zdatní jedinci v malých skupinách zvládnou i 5 km za hodinu. Převýšení zjistíme odečtením nadmořské výšky našeho cíle a místa nástupu. Nesmíme zapomenout započítat všechna výrazná údolí nebo hřebeny, které budeme

přecházet. Na každých 300 výškových metrů výstupu musíme počítat jednu hodinu, naopak za hodinu sestoupíme asi 600 – 800 výškových metrů. Při výpočtu menší z obou hodnot dělíme dvěma a pak oba časy sečteme. Výsledek určuje čas potřebný pro konkrétní túru. Například cesta k našemu cíli měří 8 km horizontálně, to znamená 2 hodiny chůze a 150 m vertikálně, to znamená 0,5 hodiny chůze. Celkový čas pohybu je tedy $2 \text{ h} + (0,5 \text{ h}/2) = 2 + 0,25 = 2,25 \text{ h}$. Nutno ovšem poznamenat, že v Novohradských horách a jejich podhůří je faktor převýšení v podstatě zanedbatelný a proto lze kalkulovat pouze se vzdáleností. V popisu turistických tras jsou uvedeny čisté časy, nejsou v nich započteny přestávky.

Nadmořská výška nejvyšší/nejnižší na trase (m n.m.)

Sedlo Kohouta (810)/**Kaplice** – most přes Malši (550) – udává nejvyšší a nejnižší místo na dané turistické trase. V závorce je uvedena nadmořská výška v metrech příslušné kóty, zjištěná z mapy 1: 50 000.

Rozdíl (m)

- udává rozdíl mezi nejvyšším a nejnižším místem turistické trasy v metrech

Sklonitost (úsek s největším stoupáním/klesáním)

- uvádí úsek s největším stoupáním či klesáním dané turistické trasy, jehož sklon je vyjádřený ve stupních. Sklon vypočítáme pomocí goniometrických funkcí tangens nebo kotangens, podle vzorců: $\text{tg } \alpha = b/a$, $\text{cotg } \alpha = a/b$ (α - sklon ve stupních, a – vzdálenost v metrech, b – výška, resp. rozdíl vyšší a nižší nadmořské výšky v metrech)

Složení povrchu

- složení dané turistické trasy je uvedeno v procentickém poměru

Druhy povrchů tras/druhy cest:

Asfalt/asfaltová cesta – zpevněná silniční komunikace s asfaltovým povrchem různé kvality

Hlinitý/hlinitá cesta – povrch cesty je hlinitý, zpevněný či nezpevněný

Kamenitý/kamenitá cesta – povrch cesty je zpevněný kamením či skalními výchozy

Lesní/lesní cesta – nezpevněná cesta vedoucí lesním porostem

Louka/luční cesta – cesta vedoucí po louce, pastvině nebo bylinných ladech

Pole/polní cesta – dvoustopá cesta s částečně zpevněným či nezpevněným povrchem vedoucí po poli

Další specifické povrchy cest – panely, písek

Obslužná vybavenost (2007)

Kaplice (restaurace, obchody, hotely, penziony, turistická ubytovna) – tato charakteristika udává druhy služeb v jednotlivých sídlech nebo místech dané turistické trasy, které lze při turistice využít.

Druhy služeb využitelných v turistice:

- 1) *Veřejné stravování* – hostinec – podáváno pouze pití, popř. Občerstvení
- restaurace – podávání pití i jídlo
- 2) *Ubytování* – hotel, kemp, penzion, turistická ubytovna
- 3) *Obchody* – v tabulkách jsou uváděny pouze obchody s potravinami

Převažující krajinný ráz

- v tomto sloupci je charakterizován reliéf dané turistické trasy a jejího okolí, konkrétně jeho členitost, geomorfologické útvary, orografické typy povrchu, převažující typ využívání krajiny

a charakter a intenzita využívání krajiny (Kubeš, Barták, 1998). Popis krajinného rázu je ale značně subjektivní.

- *členitost reliéfu* – rovina, mírně členitý terén, členitý terén, velmi členitý terén
- *převažující členitost reliéfu* – rovina, táhlý svah, údolí (protáhlá prohlubeň táhnoucí se jedním směrem – úzké, široké, údolí s nivou), kotlina
- *orografický typ (Demek, 1987)* – zarovnaný typ (nížina, pánev), pahorkatina, vrchovina, hornatina
- *typ využívání krajiny* – zemědělská krajina, zemědělská krajina s lesíky, zemědělsko-lesní krajina, převážně lesní krajina, krajina s rybníky, urbanizovaná krajina
- *charakter a intenzita využívání zemědělské krajiny* – intenzivně využívaná zemědělská krajina, extenzivně využívaná zemědělská krajina, v současnosti převážně využívaná zemědělská krajina
- *převažující druhy pozemků zemědělské krajiny* – zorněná krajina, převážně luční a pastevní krajina, vyvážené zastoupení orných pozemků luk a pastvin

Struktura krajinného pokryvu (%)

- tato charakteristika je uvedena v procentickém poměru. Udává převažující typy krajinného pokryvu kolem dané turistické trasy – les, louka, pole, urbánní porost, park, areály průmyslových závodů, les/pole (hraniční prostředí nebo přechod mezi typy krajinných pokryvů).

4.1.2. Metodika popisu naučných stezek a místních značených pěších turistických tras v tabulce

V následující kapitole je popsán způsob popisu naučných stezek a místních značených turistických tras v tabulce 2. Názvy jednotlivých charakteristik, jak jsou uvedeny v tabulkách, jsou psány kurzívou a tučně, u většiny jsou uvedeny i příklady. U každé charakteristiky je uvedeno, co v tabulce konkrétně popisuje.

Název a kód stezky

Naučná stezka **Brána do Novohradských hor (3)** – zpravidla se jedná o kratší turistickou trasu s informačními tabulemi. V závorce je uvedeno číslo stezky, přiřazené autorem této diplomové práce.

Zaměření stezky

- tato charakteristika popisuje zaměření dané naučné stezky. Například přírodovědné zaměření, zaměření na historii a faunu a flóru atd.

Nástupní místo a půdorysné řešení

- tato charakteristika nás informuje o místě, kde naučná stezka začíná a o půdorysu naučné stezky, zda se okruhem vrátíme zpět do výchozího místa nebo zda vede stezka pouze jedním směrem a končí v jiném místě než ve výchozím.

Délka (km)

- tato charakteristika vyjadřuje skutečnou délku dané naučné stezky od výchozího místa k cílovému v kilometrech. Délky jednotlivých tras jsou stanoveny tak, jak je uvedeno na úvodních informačních tabulích jednotlivých naučných stezek. Kilometráž se udává s přesností na 0,5 km. Zaokrouhlování se provádí na nejbližší polovinu kilometru.

Významná místa stezky

Benešov nad Černou, Gabriela – ve sloupečku této charakteristiky jsou uvedena místa, ležící na dané naučné stezce nebo v její blízkosti, která jsou popisována ve slovníku místopisných pojmů (Bobrová, 2002).

Nadmořská výška nejvyšší/nejnižší (m n.m.)

Vyhledka (720)/**Benešov nad Černou** – most přes **Černou** (650)– udává nejvyšší a nejnižší místo na dané naučné stezce. V závorce je uvedena nadmořská výška v metrech příslušné kóty, zjištěná z mapy 1: 50 000.

Složení povrchu stezky (%)

- složení dané naučné stezky je uvedeno v procentickém poměru

Druhy povrchů stezek/druhy cest:

Asfalt/asfaltová cesta – zpevněná silniční komunikace s asfaltovým povrchem různé kvality

Hlinitý/hlinitá cesta – povrch cesty je hlinitý, zpevněný či nezpevněný

Kamenitý/kamenitá cesta – povrch cesty je zpevněný kamením či skalními výchozy

Lesní/lesní cesta – nezpevněná cesta vedoucí lesním porostem

Louka/luční cesta – cesta vedoucí po louce, pastvině nebo bylinných ladech

Pole/polní cesta – dvoustopá cesta s částečně zpevněným či nezpevněným povrchem vedoucí po poli

Další specifické povrchy cest – panely, písek

Ochrana přírody a krajiny

- ve sloupci s touto charakteristikou se dozvíme, zda se na naučné stezce nebo v její blízkosti nachází nějaká přírodní rezervace (PR), přírodní památka (PP), národní přírodní památka (NPP), národní přírodní rezervace (NPR) nebo chráněná krajinná oblast (CHKO), popřípadě zda naučná stezka přímo neprochází některým z těchto typů chráněného území.

Struktura krajinného pokryvu (%)

- tato charakteristika je uvedena v procentickém poměru. Udává převažující typy krajinného pokryvu kolem dané naučné stezky – les, louka, pole, urbánní porost, park, areály průmyslových závodů, les/pole (hraniční prostředí nebo přechod mezi typy krajinných pokryvů).

4.1.3. Metodika popisu značených cyklistických tras v tabulce

V následující kapitole je popsán způsob popisu značených cyklistických tras v tabulce 3. Názvy jednotlivých charakteristik, jak jsou uvedeny v tabulkách, jsou psány kurzívou a tučně, u většiny jsou uvedeny i příklady. U každé charakteristiky je uvedeno, co v tabulce konkrétně popisuje.

Název a barva a kód trasy

Dobrá Voda – **Nové Hrady**/Pyhrabruck (1048) – vyjadřuje výchozí a koncové místo turistické trasy, v závorce je kód trasy.

Možná nástupní místa

Nové Hrady - tučně a podtrženě jsou zvýrazněna nástupní místa, většinou sídla s možností autobusového, popřípadě vlakového spoje a to v průběhu celého týdne.

Dobrá Voda, Šejby – tučně jsou zvýrazněna další významná sídla nebo místa dané turistické trasy, většinou plní funkci křižovatky turistických tras.

Významná místa

Nové Hradý, Dobrá Voda, Šejby – ve sloupečku této charakteristiky jsou uvedena místa, ležící na dané turistické trase nebo v její blízkosti, která jsou popisována ve slovníku místopisných pojmů (Bobrová, 2002).

Délka (km)

- tato charakteristika vyjadřuje skutečnou délku turistické trasy od výchozího místa k cílovému v kilometrech. Délky jednotlivých tras a jejich úseků jsou převzaty z kilometráže cyklistických tras. Ta se udává s přesností na 0,5 km. Zaokrouhlování se provádí na nejbližší polovinu kilometru.

Délka spojnice výchozích míst (km)

- vyjadřuje přímou vzdálenost mezi výchozím a cílovým místem turistické trasy, rovněž v kilometrech.

Délka (hod)

- vyjadřuje čas v hodinách, za který průměrně lze danou turistickou trasu projet. Časy jsou stanoveny pomocí tachometru, který byl použit při terénním šetření. Čas potřebný k absolvování dané trasy jinak lze vypočítat z předpokladu, že cyklista se pohybuje v průměru rychlostí 12 – 25 km v hodině, záleží na členitosti a povrchu terénu, ale také na typu kola. V popisu cyklistických tras v tabulkách, jsou uváděny čisté časy, nejsou v nich započteny přestávky.

Nadmořská výška nejvyšší/nejnižší na trase (m n.m.)

Dobrá Voda (730)/Nové Hradý – Pyhrabruck (530) – udává nejvyšší a nejnižší místo na dané turistické trase. V závorce je uvedena nadmořská výška v metrech příslušné kóty, zjištěná z mapy 1: 50 000.

Rozdíl (m)

- udává rozdíl mezi nejvyšším a nejnižším místem turistické trasy v metrech

Sklonitost (úsek s největším stoupáním/klesáním)

- uvádí úsek s největším stoupáním či klesáním dané turistické trasy, jehož sklon je vyjádřený ve stupních. Sklon vypočítáme pomocí goniometrických funkcí tangens nebo kotangens, podle vzorců: $\text{tg } \alpha = b/a$, $\text{cotg } \alpha = a/b$ (α - sklon ve stupních, a – vzdálenost v metrech, b – výška, resp. rozdíl vyšší a nižší nadmořské výšky v metrech)

Složení povrchu

- složení dané turistické trasy je uvedeno v procentickém poměru

Druhy povrchů tras/druhy cest:

Asfalt/asfaltová cesta – zpevněná silniční komunikace s asfaltovým povrchem různé kvality

Hlinitý/hlinitá cesta – povrch cesty je hlinitý, zpevněný či nezpevněný

Kamenitý/kamenitá cesta – povrch cesty je zpevněný kamením či skalními výchozy

Lesní/lesní cesta – nezpevněná cesta vedoucí lesním porostem

Louka/luční cesta – cesta vedoucí po louce, pastvině nebo bylinných ladech

Pole/polní cesta – dvoustopá cesta s částečně zpevněným či nezpevněným povrchem vedoucí po poli

Další specifické povrchy cest – panely, písek

Obtížná místa z hlediska sjízdnosti

- ve sloupečku této charakteristiky jsou uvedeny úseky, které jsou z nějakého důvodu obtížně sjízdné. Z důvodu prudkého sklonu nebo špatného povrchu. Tato problematika je popisována v roce 2007, kdy byly cyklistické trasy projížďeny.

Obslužná vybavenost (2007)

Nové Hradky (restaurace, ubytování, obchody, autobus) – tato charakteristika udává druhy služeb v jednotlivých sídlech nebo místech dané turistické trasy, které lze při turistice využít.

Druhy služeb využitelných v turistice:

- 1) *Veřejné stravování* – hostinec – podáváno pouze pití, popř. Občerstvení
- restaurace – podávání pití i jídlo
- 2) *Ubytování* – hotel, kemp, penzion, turistická ubytovna
- 3) *Obchody* – v tabulkách jsou uváděny pouze obchody s potravinami

Převažující krajinný ráz

- v tomto sloupci je charakterizován reliéf dané turistické trasy a jejího okolí, konkrétně jeho členitost, geomorfologické útvary, orografické typy povrchu, převažující typ využívání krajiny a charakter a intenzita využívání krajiny (Kubeš, Barták, 1998). Popis krajinného rázu je ale značně subjektivní.

- *členitost reliéfu* – rovina, mírně členitý terén, členitý terén, velmi členitý terén
- *převažující členitost reliéfu* – rovina, táhlý svah, údolí (protáhlá prohlubeň táhnoucí se jedním směrem – úzké, široké, údolí s nivou), kotlina
- *orografický typ (Demek, 1987)* – zarovnaný typ (nížina, pánev), pahorkatina, vrchovina, hornatina
- *typ využívání krajiny* – zemědělská krajina, zemědělská krajina s lesíky, zemědělsko-lesní krajina, převážně lesní krajina, krajina s rybníky, urbanizovaná krajina
- *charakter a intenzita využívání zemědělské krajiny* – intenzivně využívaná zemědělská krajina, extenzivně využívaná zemědělská krajina, v současnosti převážně využívaná zemědělská krajina
- *převažující druhy pozemků zemědělské krajiny* – zorněná krajina, převážně luční a pastevní krajina, vyvážené zastoupení orných pozemků luk a pastvin

Struktura krajinného pokryvu (%)

- tato charakteristika je uvedena v procentickém poměru. Udává převažující typy krajinného pokryvu kolem dané turistické trasy – les, louka, pole, urbánní porost, park, areály průmyslových závodů, les/pole (hraniční prostředí nebo přechod mezi typy krajinných pokryvů).

4.1.4. Metodika popisu lyžařských tras v tabulce

V následující kapitole je popsán způsob popisu lyžařských turistických tras v tabulce 4. Názvy jednotlivých charakteristik, jak jsou uvedeny v tabulkách, jsou psány kurzívou a tučně, u většiny jsou uvedeny i příklady. U každé charakteristiky je uvedeno, co v tabulce konkrétně popisuje.

Název a barva a kód trasy

Benešov nad Černou – Hojná Voda (C1) – vyjadřuje výchozí a koncové místo turistické trasy, v závorce je kód trasy stanovený autorem této diplomové práce.

Možná nástupní místa

Benešov nad Černou - tučně a podtržené jsou zvýrazněna nástupní místa, většinou sídla s možností autobusového, popřípadě vlakového spoje a to v průběhu celého týdne.

Hojná Voda – tučně jsou zvýrazněna další významná sídla nebo místa dané turistické trasy, většinou plní funkci křižovatky turistických tras.

Významná místa

Benešov nad Černou, Hojná Voda, Velký Jindřichov – ve sloupečku této charakteristiky jsou uvedena místa, ležící na dané turistické trase nebo v její blízkosti, která jsou popisována ve slovníku místopisných pojmů (Bobrová, 2002).

Délka (km)

- tato charakteristika vyjadřuje skutečnou délku turistické trasy od výchozího místa k cílovému v kilometrech. Délky jednotlivých tras a jejich úseků jsou zjišťovány terénním šetřením, pomocí tachometru. Kilometráž je udávána s přesností na 0,5 km. Zaokrouhlování se provádí na nejbližší polovinu kilometru.

Délka spojnice výchozích míst (km)

- vyjadřuje přímou vzdálenost mezi výchozím a cílovým místem turistické trasy, rovněž v kilometrech.

Délka (hod)

- vyjadřuje čas v hodinách, za který průměrně lze danou turistickou trasu projet. Jelikož lyžařské trasy nejsou v řešeném území strojově upravovány a pohybujeme se v podstatě v terénu ve ztížených podmínkách, konkrétně se sněhovou pokrývkou, musíme počítat maximálně 5-6 ujetých kilometrů na hodinu. V popisu lyžařských tras jsou uvedeny čisté časy, nejsou v nich započteny přestávky.

Nadmořská výška nejvyšší/nejnižší na trase (m n.m.)

Mlýnský Vrch (770)/**Benešov nad Černou** (650) – udává nejvyšší a nejnižší místo na dané turistické trase. V závorce je uvedena nadmořská výška v metrech příslušné kóty, zjištěná z mapy 1: 50 000.

Rozdíl (m)

- udává rozdíl mezi nejvyšším a nejnižším místem turistické trasy v metrech

Sklonitost (úsek s největším stoupáním/klesáním)

- uvádí úsek s největším stoupáním či klesáním dané turistické trasy, jehož sklon je vyjádřený ve stupních. Sklon vypočítáme pomocí goniometrických funkcí tangens nebo kotangens, podle vzorců: $\text{tg } \alpha = b/a$, $\text{cotg } \alpha = a/b$ (α - sklon ve stupních, a – vzdálenost v metrech, b – výška, resp. rozdíl vyšší a nižší nadmořské výšky v metrech)

Místa s možným nedostatkem sněhu

- ve sloupečku této charakteristiky jsou uvedeny úseky nebo konkrétní místa, kde hrozí v zimních měsících kdy je v Novohradských horách sněhová pokrývka, z nějakého důvodu nedostatek sněhu.

Obtížná místa z hlediska sjezdu

- tato charakteristika upozorňuje na úseky, které mohou být obtížné nebo nebezpečné z hlediska sjezdu na běžkách. Většinou jde o úseky s prudkým sklonem, kombinované obtížným terénem. Například sjezd s různými nerovnostmi nebo prudší sjezd úzkou lesní cestou.

Obslužná vybavenost (2007)

Benešov nad Černou (restaurace, ubytování, obchody, autobus) – tato charakteristika udává druhy služeb v jednotlivých sídlech nebo místech dané turistické trasy, které lze při turistice využít.

Druhy služeb využitelných v turistice:

- 1) *Veřejné stravování* – hostinec – podáváno pouze pití, popř. Občerstvení
- restaurace – podávání pití i jídlo
- 2) *Ubytování* – hotel, kemp, penzion, turistická ubytovna
- 3) *Obchody* – v tabulkách jsou uváděny pouze obchody s potravinami

Převažující krajinný ráz

- v tomto sloupci je charakterizován reliéf dané turistické trasy a jejího okolí, konkrétně jeho členitost, geomorfologické útvary, orografické typy povrchu, převažující typ využívání krajiny a charakter a intenzita využívání krajiny (Kubeš, Barták, 1998). Popis krajinného rázu je ale značně subjektivní.

- *členitost reliéfu* – rovina, mírně členitý terén, členitý terén, velmi členitý terén
- *převažující členitost reliéfu* – rovina, táhlý svah, údolí (protáhlá prohlubeň táhnoucí se jedním směrem – úzké, široké, údolí s nivou), kotlina
- *orografický typ* (Demek, 1987) – zarovnaný typ (nížina, pánev), pahorkatina, vrchovina, hornatina
- *typ využívání krajiny* – zemědělská krajina, zemědělská krajina s lesíky, zemědělsko-lesní krajina, převážně lesní krajina, krajina s rybníky, urbanizovaná krajina
- *charakter a intenzita využívání zemědělské krajiny* – intenzivně využívaná zemědělská krajina, extenzivně využívaná zemědělská krajina, v současnosti převážně využívaná zemědělská krajina
- *převažující druhy pozemků zemědělské krajiny* – zorněná krajina, převážně luční a pastevní krajina, vyvážené zastoupení orných pozemků luk a pastvin

Struktura krajinného pokryvu (%)

- tato charakteristika je uvedena v procentickém poměru. Udává převažující typy krajinného pokryvu kolem dané turistické trasy – les, louka, pole, urbánní porost, park, areály průmyslových závodů, les/pole (hraniční prostředí nebo přechod mezi typy krajinných pokryvů).

4.1.5. Metodika popisu vodních tras v tabulce

V následující kapitole je popsán způsob popisu vodních tras v tabulce 5. Názvy jednotlivých charakteristik, jak jsou uvedeny v tabulkách, jsou psány kurzívou a tučně, u většiny jsou uvedeny i příklady. U každé charakteristiky je uvedeno, co v tabulce konkrétně popisuje.

Název, část úseku a kód trasy

Černá I., Benešov nad Černou – hráz nádrže Soběnov (Č1) – vyjadřuje výchozí a koncové místo úseku vodní trasy, v závorce je kód trasy stanovený autorem této diplomové práce.

Možná nástupní místa

Benešov nad Černou - tučně a podtrženě jsou zvýrazněna nástupní místa, většinou sídla s možností autobusového, popřípadě vlakového spoje a to v průběhu celého týdne.

Silniční most u Ličova – další možná nástupní místa daného úseku vodní trasy, většinou se k nim lze dopravit autem.

Významná místa

Kaplice, Blansko, Mlýn u Dubu – ve sloupečku této charakteristiky jsou uvedena místa, ležící na daném úseku vodní trasy nebo v její blízkosti, která jsou popisována ve slovníku místopisných pojmů (Bobrová, 2002).

Délka (km)

- tato charakteristika vyjadřuje skutečnou délku úseku vodní trasy od výchozího místa k cílovému v kilometrech. Délky jednotlivých úseků vodních tras jsou převzaty z vodáckého průvodce - kilometráže českých a moravských řek. V těchto materiálech jsou udávány s přesností na 0,1 km. Zaokrouhlování se provádí na nejbližší desetinu kilometru.

Rychlost plavby (km/h)

- vyjadřuje rychlost plavby, kterou se lze na daném úseku vodní trasy pohybovat, konkrétně kolik je možné v průměru ujet kilometrů za hodinu. Rychlost plavby je závislá na stavu vody, sklonu a charakteru toku. V popisu vodních tras jsou uvedeny čisté časy, nejsou v nich započteny přestávky.

Charakter toku (šířka, materiál dna, sklon, křivolakost)

- vyjadřuje šířku toku, materiál dna a s tím spojené nebezpečí, např. kamenité dno s balvany apod., sklon toku a s tím spojenou rychlost toku vody v korytě a křivolakost, např. řeka tvoří v úseku množství meandrů.

Nadmořská výška nejvyšší/nejnižší na trase (m n.m.)

Benešov nad Černou – hydroelektrárna pod městem(630)/**přehradní nádrž na Černé – Soběnov** (582)– udává nejvyšší a nejnižší místo na daném úseku vodní trasy. V závorce je uvedena nadmořská výška v metrech příslušné kóty, zjištěná z mapy 1:50 000

Rozdíl (m)

- udává rozdíl mezi nejvyšším a nejnižším místem úseku vodní trasy v metrech

Obtížnost (vodácká kategorie)

- obtížnost je vyjádřena pomocí vodácké kategorie:

ZW

– klidná, tekoucí voda - přehledné koryto bez překážek a peřejí, rychlost proudu do 2 m/s. Ke zvládnutí trasy stačí znalost základního záběru a řízení lodi, riziko při zvrhnutí není, samozáchrana je snadná.

WW I

– lehká – malé peřeje s pravidelnými vlnami. Jedná se především o užší meandrující toky s břehovými porosty. Jezdci stačí znalost ovládnutí lodě na tekoucí vodě, riziko při plavání je

minimální, samozáchrana snadná. Doporučuje se mít loď zajištěnou proti potopení, plovací vestu a helmu.

WW II

- mírně těžká – větší peřeje s vlnami, široké dobře čitelné průjezdy v zablokovanějším korytě. Užší koryto s malými peřejemi s nutností rychlejších reakcí, dobře viditelné občasné překážky, kterým se lze s určitým tréninkem snadno vyhnout. Prohlídka úseku není nutná, riziko při plavání je malé, samozáchrana možná, ale pomoc kamarádů vítaná. Nutná je znalost ovládnutí lodě na peřejnaté vodě, umět přistát ve vracáku, doporučená je trénovanost a zkušenosti. Ve vybavení jsou lepší uzavřené lodě, neměla by chybět plovací vesta a helma.

WW III

- těžká – peřeje s vyššími nepravidelnými vlnami, lehčí válce a středně zablokovaný terén, peřeje v meandrech s menší přehledností, úzká nepřehledná místa s překážkami. Na řece s větším průtokem se mohou vyskytovat i ostrá rozhraní a „karfioly“ ve vracáku, ale nejsou četné. Obtížnějším místům se lze ještě vyhnout, prohlídka je vhodná u míst, která jedeme poprvé nebo jsou známá změnami (stromy). Nebezpečí při plavání není ještě kritické, samozáchrana je zvládnutelná, ale pomoc kamarádů je vhodná, jinak se plave dlouho. Nutná je znalost techniky i taktiky jízdy na divoké vodě, trénovanost a nutnost rychlého ovládnutí lodě v těchto podmínkách. Ve vybavení by měly být zavřené lodě, lépe singlové, doporučen je ochranný oděv, záchranné vybavení a praxe s jeho použitím.

WW IV

- velmi těžká – velké a silné peřeje s velkými vlnami, válce, karfioly, víry, návaly vody na překážky. Koryto je silně zablokované, s úzkými průjezdy se stupni a skluzy, méně přehledné, ale předvídatelné. Mohou se objevit obrovské vlny a válce, kterými se musí projet. Prohlídka je nutná u první jízdy a velmi doporučená vždy. Riziko pro plavce je střední až velké, samozáchrana je komplikovaná. Pomoc kamarádů je nutná a vyžaduje praxi. Nutná je komplexní znalost techniky a taktiky na těžké vodě, trénovanost a zkušenosti jsou nezbytné. Terén vyžaduje rychlé manévry pod tlakem, např. nutnost vjet do pracáku a rozmyslet si další postup. Peřeje se mohou pohybovat až u hranice rizika, eskymácký obrat je téměř nutností. Vybavení je stejné jako u kategorie WW III, praxe v záchranné a použití vybavení, psychická odolnost.

WW V

- extrémně těžká – velké vlny, válce, vysoké stupně, velká rychlost proudu, extrémní nepřehledné zablokování. Vystavuje jezdce vysokému riziku. Peřeje na sebe bezprostředně navazují, vracáků je málo a je nutno o nich vědět předem. Prohlídka je životně důležitá, ale bývá obtížná. Plavání je životu nebezpečné, záchrana problematická. Nutné jsou bleskurychlé reakce pod tlakem, jízda ve speciálních skupinách s obrovskými zkušenostmi a praxí. Nutností je stoprocentní znalost eskymáckého obratu, stejně jako stoprocentní vybavení a praxe v záchranné činnosti a zajištění. Vybavení je stejné jako u kategorie IV, ideální jsou ustálené skupiny expertů, vysoká psychická a fyzická kondice.

WW VI

- hranice sjízdnosti – násobení obtíží vodního terénu a překážek, sjízdné jen za určitého vodního stavu a ideálních podmínek včetně speciální přípravy na sjezd. Vybavení je stejné jako u kategorie WW V.

U vodních úseků řešených touto diplomovou prací se vyskytují vodácké kategorie ZW – WW III.

Peřeje, stupně, jezy a nebezpečná místa

Tato charakteristika upozorňuje na různé stupně, jezy a nebezpečná místa. V tabulkách je vždy uveden říční kilometr daného toku s konkrétním typem a bližším popisem překážky. Překážky jsou popsány pomocí některých zkratk:

!! – nebezpečí, **v** – výška jezu, hráze v metrech, **PN** – přehradní nádrž, **N** – náhon, **PK** – plavební komora, **vp** – vpravo, **vl** – vlevo, **stp** – stupeň, schod, **sil** – silniční, **VV** – velká voda

Obslužná vybavenost (2007)

Benešov nad Černou (restaurace, ubytování, obchody, autobus) – tato charakteristika udává druhy služeb v jednotlivých sídlech nebo místech dané turistické trasy, které lze při turistice využít.

Druhy služeb využitelných v turistice:

- 1) *Veřejné stravování* – hostinec – podáváno pouze pití, popř. Občerstvení
- restaurace – podávání pití i jídlo
- 2) *Ubytování* – hotel, kemp, penzion, turistická ubytovna
- 3) *Obchody* – v tabulkách jsou uváděny pouze obchody s potravinami

Převažující krajinný ráz

- v tomto sloupci je charakterizován reliéf daného úseku vodní trasy a jeho okolí, konkrétně jeho členitost, geomorfologické útvary, orografické typy povrchu, převažující typ využívání krajiny a charakter a intenzita využívání krajiny (Kubeš, Barták, 1998). Popis krajinného rázu je ale značně subjektivní.

- *členitost reliéfu* – rovina, mírně členitý terén, členitý terén, velmi členitý terén
- *převažující členitost reliéfu* – rovina, táhlý svah, údolí (protáhlá prohlubeň táhnoucí se jedním směrem – úzké, široké, údolí s nivou), kotlina
- *orografický typ (Demek, 1987)* – zarovnaný typ (nížina, pánev), pahorkatina, vrchovina, hornatina
- *typ využívání krajiny* – zemědělská krajina, zemědělská krajina s lesíky, zemědělsko-lesní krajina, převážně lesní krajina, krajina s rybníky, urbanizovaná krajina
- *charakter a intenzita využívání zemědělské krajiny* – intenzivně využívaná zemědělská krajina, extenzivně využívaná zemědělská krajina, v současnosti převážně využívaná zemědělská krajina
- *převažující druhy pozemků zemědělské krajiny* – zorněná krajina, převážně luční a pastevní krajina, vyvážené zastoupení orných pozemků luk a pastvin

Struktura krajinného pokryvu (%)

- tato charakteristika je uvedena v procentickém poměru. Udává převažující typy krajinného pokryvu kolem daného úseku vodní trasy – les, louka, pole, urbánní porost, park, areály průmyslových závodů, les/pole (hraniční prostředí nebo přechod mezi typy krajinných pokryvů).

4.2. Metodika popisu tras v textu

4.2.1. Metodika popisu uvedených turistických tras a naučných stezek v textu

Popis všech turistických tras a naučných stezek v textu, v kapitolách 5.1., 5.2., 5.3., 5.4. a 5.5. má následující systém: jako první je uveden název a kód konkrétní turistické trasy nebo naučné stezky. Následuje její popis z výchozího do cílového místa, přičemž určení výchozího a cílového místa trasy je relativní, danou turistickou trasou lze samozřejmě postupovat i

v opačném směru. Popis je zaměřen nejen na samotný průběh konkrétní trasy, ale také na místa nebo úseky s obtížným značením, krajinný ráz, zajímavosti, respektive zajímavá místa dané trasy, změnu povrchu trasy, postřehy autora a různá doporučení, týkající se např. vybavení.

V popisu jsou některé místopisné pojmy zvýrazněny tučně. To znamená, že bližší informace k těmto pojmům lze dohledat ve slovníku místopisných pojmů zpracovaném v diplomové práci D. Bobrové, 2002. V této diplomové práci je součástí příloh. V popisu jsou také uvedené některé skutečnosti, jejichž stav nebo charakter se může v průběhu času změnit. V tomto případě je za konkrétní skutečností v závorce uveden rok aktuálního stavu. Například v popisu dané turistické trasy nebo naučné stezky je uveden úsek s nekvalitním povrchem, přičemž toto už za nějaký čas nemusí být pravdivý údaj, daný úsek může být opraven.

U popisu naučných stezek jsou navíc na konci textu uvedeny názvy jednotlivých informačních tabulí dané stezky (výjimkou je naučná stezka č. 1), v popisu vodních turistických tras je vždy uveden stručný charakter řeky, na které jsou vytyčeny následující úseky vodních tras.

5. Popis uvedených turistických tras

5. 1. Značené pěší turistické trasy

Turistická trasa Trhové Sviny – (U Svaté Trojice – Slavče – Záluží – Lhotka) – sedlo Kohouta (červená 0131)

Z autobusového nádraží v **Trhových Svinech** přejdeme **Svinenský potok** a zahneme do leva. Projdeme **Weisserovým parkem** (se vzácnými dřevinami), dále po zpevněné polní cestě mírným stoupáním k poutnímu místu **U Svaté Trojice**. Podle rozcestníku se vydáme lesní cestou směrem na jih. Kousek před samotou **Na Stráni** se nám naskytne pěkný výhled na **Slepíčí hory** jižním a na Trhové Sviny severním směrem. Pokračujeme po červené lesní cestou kolem **Klenského potoka** (přes potok je vesnice **Mohuřice**), dále malebným údolím **Klenského potoka** (četné peřeje, prameny, studánka, odpočívadlo), kde je lesní cesta za deště podmáčená, možná i zatopená. Kolem se nachází zemědělsky využívané louky. Přeskokem překonáme nevelký přítok **Klenského potoka** ze **Všeho rybníka**.

U **Louzova Mlýna** po prudkém stoupání můžeme vidět přímo před sebou kostel *sv. Filipa a Jakuba*, po pravé straně rozkopané pole od hledačů vltavínů – tzv. měsíční krajinu. Dáme se vlevo do kopce ke **Slavči**, dále na východ po silniční komunikaci směrem na **Záluží** a **Štěpán**. Tady máme výhled na severní svahy **Slepíčích hor**. Ve **Lhotce**, která splývá s **Dobrkovskou Lhotkou** v jednu vesnici, se vydáme podle rozcestníku po cestě do prudkého kopce k sedlu **Kohouta**.

Turistická trasa Kaplice – (Blansko – Děkanské Skaliny) – sedlo Kohouta (červená 0131)

Začátek turistické trasy je u kostelů *sv. Petra a Pavla a sv. Floriána* v **Kaplici**. Vydáme se směrem na **Benešov nad Černou**, po hlavní silnici. Přejdeme řeku **Malši** a překonáme asi 2 km dlouhý úsek trvalého stoupání po frekventované komunikaci až do obce **Blansko**. Odtud je pěkný výhled na **Kaplici** a její nejbližší okolí. Kousek za návší se dáme vlevo a pokračujeme po úzké asfaltové silničce, která vede k vodní elektrárně **Soběnov**. U hájovny, ale ze silnice uhneme po červené na lesní cestu, kopírující vrstevnici kolem **Hradištského vrchu**. Podél cesty vede kanál, který přivádí vodu z řeky **Černé** k vodní elektrárně. Zajímavým bodem na trase je **Mlýn u Dubu**, zároveň šestá zastávka naučné stezky kolem **Černé** (viz. **Naučná stezka údolím Černé**). Odtud se držíme proti toku **Černé**, na jejím levém břehu až ke hrázi **údolní nádrže Černá**. Na tomto místě stojí za to, sejít ze značené trasy a navštívit zříceninu hradu **Sokolčí**, stojící na skalním bloku, kde jsou viditelné tvary, vznikající mrazovým zvětráváním (od nádrže ke zřícenině je to zhruba 600 m).

Dále pokračuje červené značení po úzké asfaltové silnici, převážně rekreační oblastí u vodní nádrže na **Černé** a malými osadami **Děkanské Skaliny**, **Velké Skaliny** a **Daleké Popelice**. Ty jsou posledním osídleným místem před výstupem na **Kohout**. Také zde přecházíme ze silnice v lesní nezpevněnou cestu, po které dorazíme až do **sedla Kohouta**, místa rozcestí několika turistických cest a předávání tzv. turistické pošty.

Turistická trasa Pohorská Ves – (Jednoty – Dolní Příbraní – Tichá) – Dolní Dvořiště (červená 0134)

Z **Pohorské Vsi** se vydáme po silniční komunikaci směrem na **Malonty**. Po překročení **Pohořského potoka** a následném výstupu do prudkého kopce, scházíme ze silnice vlevo na lesní cestu, kde můžeme po chvíli vidět zajímavě zdobená boží muka. Po červeném značení,

kteří nás občas vyvede z lesa na pastviny, brzy dojdeme k samotě Jednoty. Tady přechází červená trasa z lesní cesty opět na silniční komunikaci. Procházíme místy bývalých osad Horní a **Dolní Příbraní**, dříve osídlených převážně německým obyvatelstvem. Dnes jsou zde situovány jen dva rekreační objekty u rybníka Mráček. Jižně od Mráčku se nachází **Úval Dolní Příbraní**.

Viditelně se mění krajinný ráz a sice z hustého, převážně jehličnatého lesa na zemědělsky využívanou krajinu v okolí sídla **Janova Ves**. Projdeme řídkým lesíkem a po krátkém, ale prudkém klesání, dojdeme po hlíněné cestě podél potoka Tichá až do obce stejného názvu – **Tichá**. Těsně před Tichou obcházíme další rybník zajímavého jména – Hláska. V samotné obci nás zaujme zřícenina tvrze (je jednou ze zastávek naučné stezky, **viz Naučná stezka Řemeslo na cestě**). Pokračujeme dále po červené až ke *kostelu Panny Marie Sněžné* ve Svatém Kameni (**U Svatého Kamene**), kde odbočuje turistická cesta, před areálem pohraniční stráže vlevo. Po pár stech metrech klesání opouštíme silniční komunikaci a dáme se vpravo, bývalou alejí (dnes zarostlou plevellem), procházíme krátký lesní úsek, až se ocitáme na kraji rozlehlé louky. Vydáme se k chráněnému dubu, stojícímu uprostřed a odtud dál po cyklistické stezce k budovám v **Dolním Dvořišti**, které je již na obzoru.

Turistická trasa České Velenice – (Nová Ves nad Lužnicí) – Spáleníště (červená 0159)

Výchozím bodem nám bude vlakové nádraží v **Českých Velenicích**, odkud se vydáme k Žižkovu Předměstí. Po chvíli vstupujeme do lesa a po lesních cestách míjíme rybník Josefám, jdeme kolem Rybného potoka a státních hranic s Rakouskem. Z lesní cesty se dostáváme na silniční komunikaci, která vede v blízkosti řeky **Lužnice**. V **Nové Vsi nad Lužnicí** se vydáme dál po silniční komunikaci ve směru na **Krabonoš**, ale po cestě zahne u hřbitova vlevo. V dálce odtud můžeme vidět krabonošský *kostel sv. Jana Křtitele*. Pokračujeme po hlíněné cestě rovinatou krajinou kolem Lužnice. To už se nacházíme na území CHKO Třeboňsko. Hlinitá cesta se mění v hlinitopísčitou, což signalizuje vstup do areálu místní pískovny. Trasa vede kolem několika nádrží a hald písku, které svědčí o nedávné těžbě písku. Červené značení nás zavede až k silniční komunikaci vedoucí do Halámek, po které jdeme až k budově nejbližšího statku. Po silniční komunikaci procházíme lesem až do Spáleníště. Ze Spáleníště je možné pokračovat dál po červeném značení až do Chlumu u Třeboně nebo následovat silniční komunikaci další dva kilometry a dorazit do Rapšachu.

Turistická trasa České Velenice – (Vyšné) – Nové Hrady (červená 0159)

Výchozím bodem je opět vlakové nádraží v **Českých Velenicích**. Podle ukazatele procházíme městem kolem tržnice a areálem železničních dílen. České Velenice opouštíme za místním hřbitovem (mj. zde našlo hrob asi 512 maďarských Židů). Odtud máme pěkný výhled do Rakouska a na část města Gmund. Po chvíli se ocitáme v lese, turistická trasa tu vede kolem státní hranice s Rakouskem po tzv. „signálce“ (udržované cestě v bývalém pohraničním pásmu, využívané pohraniční stráží). Asi po deseti kilometrech chůze přicházíme k odbočce na **Vyšné**. Čeká nás prudší stoupání k Holé hoře, jejíž vrchol se ale nachází na rakouské straně. Tento úsek stoupání a klesání z Holé hory je nejstrmějším na celé turistické trase. Za další čtyři kilometry chůze přicházíme k rozcestí. Pokračujeme po červeném značení směrem k **Nakolicím**. Trasa vede územím mnoha potoků a potůčků, které napájejí Nakolický a **Byňovský rybník**. Dál po trase dojdeme až k hraničnímu přechodu Nové Hrady – Pyhrabruck, odtud trasa klesá až k Zevlově rybníku, který zásobuje vodou Novohradský potok. Do **Nových Hradů** vstupujeme kolem budovy Městského Mlýna a pokračujeme až na autobusové nádraží, kde turistická trasa končí. Celá tato trasa je - až na malý úsek kolem Novohradského potoka – využívána zároveň jako cyklistická turistická trasa číslo 34.

Turistická trasa Kaplice – (Pořešín – U Houdků – Chlum) – Římov (modrá 1234)

Z kaplického náměstí nás dovede modré značení k městskému parku, kterým protéká řeka **Malše**. Její tok kopíruje turistická trasa až do **Chlumu**.

Za Kaplicí přechází silniční komunikace v lesní cestu, s občasnými přechody luk. Kolem řeky procházíme skalnatými místy, která jsou za mokra obtížně schůdná a hrozí zde nebezpečí úrazu. Od soutoku Malše s **Černou** začíná chatová oblast, která se táhne prakticky po celém dolním toku řeky Malše, přičemž při soutoku a u **Pořešína** je koncentrace rekreačních objektů největší. U Pořešína vede trasa kolem zříceniny hradu – *hrad Pořešín*. Zhruba v těchto místech přecházíme Malši přes most **U Houdků** a dál pokračujeme po pravém břehu řeky. Postupně přecházíme dva potoky, vlévající se do Malše a procházíme chatovou osadou u **Malče**. Po chvíli odbočujeme do kopce k Chlumu. Odtud pokračujeme po silniční komunikaci a po půl kilometru odbočujeme vlevo do lesa. Procházíme lesem až do osad Zahrádka a Úlehle, kde trasa navazuje na silniční komunikaci.

Odtud je to do **Římova** ještě čtyři a půl kilometru, modré značení vede přes osady Sedlce, Hrachovy Hory a Kladiny.

Turistická trasa Trhové Sviny – (Mezilesí – Čížkrajice – Klačary) – Žumberk (modrá 1235)

Z autobusového nádraží v **Trhových Svinech** se vydáme po modré vlevo, která je krátký úsek - k Weisserovu parku - souběžná rovněž s červeným značením a s naučnou stezkou Trhosvinensko (viz. **Naučná stezka Trhosvinensko**). Odtud modrá turistická trasa pokračuje vlevo, po silniční komunikaci, vedoucí zemědělskou krajinou. U rybníka Prelát nás trasa vede chatovou oblastí, ukrytou v lese. Odtud pokračujeme po polní cestě až do **Mezilesí**. Z Mezilesí vede trasa dál po silniční komunikaci a dovede nás do **Čížkrajic**, kde hned na začátku odbočujeme vlevo a procházíme kolem areálu místního zemědělského závodu. Za nedlouho přicházíme k rozcestníku „Na vyhlídce u Klačar“, odkud je skutečně pěkný výhled do otevřené krajiny, zejména pak na Novohradské hory. Tady se dáme vlevo a po modrém značení přicházíme do vesnice **Klačary**, odkud stoupáme do kopce až k **Žumberku**. V tomto úseku trasy, zejména pak po pravé straně **Svinenského potoka**, je vybudováno několik chat.

Turistická trasa Hojná Voda – (Staré Hutě – Kunratice – Rychnov u Nových Hradů – Kamenná) – Žumberk (modrá 1235)

Od autobusové zastávky v **Hojné Vodě** vycházíme po silniční komunikaci směrem na **Staré Hutě**. Na kopci, za Hojnou Vodou přicházíme k rozcestníku u kapličky, kde se kříží kromě modré i zelená, červená a místní značená turistická trasa. My jdeme rovněž, za nedlouho procházíme osadou Staré Hutě a pokračujeme po silniční komunikaci až k **Mlýnskému vrchu**. Tady odbočujeme ze silnice vpravo na lesní cestu a pokračujeme do kopce. Po dosažení nadmořské výšky 830m sestupujeme smíšeným lesem, až k silniční komunikaci, která spojuje **Horní Stropnici** s **Černým Údolím**. Překročíme ji a pokračuje po trase lesem, oblastí Liščího důlu, která je jedním z pramenišť Svinenského potoka. Po vcelku dlouhém úseku, kde se trasa kroutí lesem, vycházíme konečně do otevřenější krajiny, kde odbočujeme vlevo a po louce přicházíme do Konratic. Odtud se vydáme po silniční komunikaci do **Rychnova u Nových Hradů** a dál do **Kamenné**. Zde přechází trasa ze silniční komunikace v lesní cestu, po chvíli v polní. Ta nás zavede až do **Žumberku**.

Turistická trasa Nové Hrady – (Kapinos) – Petříkov (modrá 1236)

Vyrážíme z autobusového nádraží v **Nových Hradech**, jdeme kolem nového zámku (*Nový zámek*) a zkratkou dolů z kopce, na silniční komunikaci ve směru **Údolí – Štiptůň**. Krátký úsek jdeme po silniční komunikaci směrem k Údolí, po chvíli z ní odbočujeme vpravo na silniční komunikaci vedoucí k velké skupině novohradských rybníků. Trasa nás postupně vede kolem rybníka Bažantník a pokračuje do menšího lesíka bývalé bažantnice. Z bažantnice vycházíme u rybníka Písař, který je mimo jiné využíván k účelům sportovního rybolovu. Odtud trasa pokračuje po zpevněné hliněné cestě k Borskému rybníku, za kterým se už rozprostírá les **Kapinos**. Nedaleko **Čertova dubu** je rozcestník žluté a modré turistické trasy. Držíme se dál po modrém značení vedoucí po hliněné cestě, která přechází postupně v lesní a vede až k rybníkům u Petříkova. Do **Petříkova** přicházíme po silniční komunikaci, kolem Smutného rybníka a rybníků Vybírače a Blatce.

Turistická trasa Dobrá Voda – (Šejby – Veveří) – Nové Hrady (modrá 1236)

Z **Dobré Vody** se vydáme po modrém značení do vesnice **Šejby**. Celý tento úsek trasy vede po silniční komunikaci, po úbočí **Vysoké**, jejíž svahy jsou prameništěm několika potoků a řeky Stropnice. Procházíme hustým, převážně jehličnatým lesem, po překročení Paseckého potoka se nám naskytá pohled na *kostel Nanebevzetí Panny Marie* v Dobré Vodě.

Přímo Šejbami trasa neprochází, vede jen kolem místní autobusové zastávky. Odtud se vydáme po polní cestě kolem rybníka, kde je cesta rozmočená a stoupáme do kopce. Na kopci se dostáváme k Vranímu hnízdu, kde vstupujeme do lesa, kterým vede trasa až k **Novým Hradům**. Lesní cesta zde přechází v asfaltovou. Nejvýznamnějším místem této části turistické trasy je samota **Veveří**. Odtud pokračujeme po silniční komunikaci podél Veverského potoka, který se vlévá do Zevlova rybníka, až k budově Městského mlýna a dál do Nových Hradů.

Turistická trasa Pohorská Ves – (Lužnice – Kuří) – Benešov nad Černou (modrá 1270)

Celá turistická trasa vede po silniční komunikaci, která je v úseku Lužnice až Kuří ve velmi špatném stavu (2007). Zároveň je tato silniční komunikace z Pohorské Vsi do Benešova nad Černou značena také jako cyklistická turistická trasa č. 1191.

Z **Pohorské Vsi** vycházíme od *kostela sv. Linharta*. Silnice vede lesem, převážně smrkového porostu. Jdeme kolem bývalého lomu písku, za nedlouho vycházíme z lesa a před námi se otevírá pohled do krajiny a na první domy osady **Lužnice**. V těchto místech se nachází lesní kříž na památku Josefa Ginfery.

Lužnicí vede trasa do velmi prudkého kopce, mezi opravenými i nově postavenými chalupami. Na kopci nad Lužnicí je pěkný výhled do krajiny. Poté vstupujeme opět do lesa a pokračujeme do kopce, kolem Lužického vrchu. Pod ním se nachází prameniště mnoha drobných potoků a potůčků, které napájejí vodou **Pohořský potok** – tzv. Mokřiska. Zhruba na půli turistické trasy mjíme boží muka. Od nich trasa začíná prudce klesat až do Kuří. Kuří je protáhlá vesnice, ulicového typu, ze které je to do **Benešova nad Černou** už jenom kousek.

Turistická trasa Sedlo Kohouta – (Soběnov – Smrhov – U Houdků – Pořešín – Rozpoutí) – Kaplice-nádraží (zelená 3334)

Ze **sedla Kohouta** vystoupáme po zeleném značení na vrchol **Kohouta**, kde se na místě bývalé rozhledny nachází telekomunikační stožár. Bohužel, kvůli hustému a vysokému

lesnímu porostu, odtud není žádný výhled do krajiny, jak by každý čekal.

Do **Soběnova** je to odtud asi čtyři kilometry, během nichž nás trasa vede přes kamenný a skalnatý úsek Kozích hřbetů, který je obzvlášť za mokra obtížně schůdný, čemuž ještě napomáhá jeho prudký sestup. Další nepříjemností této části trasy je nepřehledné, respektive nedostatečné značení, které na některých lesních rozcestí zcela chybí. Po výstupu z lesa je před námi pěkný výhled na osadu Buda, s typickou jihočeskou lidovou architekturou. Za nedlouho se už ocitáme v Soběnově.

Dále pokračujeme po silniční komunikaci a procházíme vesnicí ulicového typu a zajímavého jména – Bída, následuje ves **Smrhov**. Na rozcestí u **Malče** odbočujeme po zeleném značení na západ k **Pořešínu**. U samoty **U Houdků** přecházíme řeku **Malší** po betonovém mostě z roku 1913, který je chráněnou památkou. Stále jdeme po silniční komunikaci a po prudkém stoupání dáváme pozor na odbočku k hradu Pořešín, která se obtížně hledá. Je po levé straně, přes louku k lesu. K hradu jdeme kolem samoty, dál vede trasa stejnojmennou vesnicí – Pořešín. Odtud pokračujeme opět po silniční komunikaci přes **Rozpoutí** až do **Kaplice-nádraží**, kde je dobrá dopravní obslužnost – autobusová a vlaková zastávka.

Turistická trasa Pohorská Ves – (Terčí Dvůr – Hut'ský rybník – Žofín – Černé Údolí – Velký Jindřichov) – Věrtěle (zelená 3334)

Z **Pohorské Vsi** se vydáváme po silniční komunikaci směrem na Leopoldov a **Pohoří na Šumavě**, po chvíli ale zahneme vlevo, do prudkého kopce k **Terčímu Dvoru**. Je zde patrná bývalá kamenitá cesta. Přecházíme louku a vstupujeme do hlubokého lesa. Trasa nás zavede až k **Hut'skému rybníku**, v jehož blízkosti kdysi stávala osada **Terčí Hut'**.

Pokračujeme dál po udržované silniční komunikaci podél Hut'ského potoka, po pravé straně míváme **Žofínský prales**, následně procházíme vesnicí **Žofín**. Odtud je pěkný výhled do krajiny, která připomíná Šumavu a na samotu **Javory**. Jdeme dál po zeleném značení po silniční komunikaci, kdy zhruba po jednom kilometru trasa uhýbá do lesa a až do **Černého Údolí** vede po lesní cestě.

Z Černého Údolí se trasa opět vrací na silnici, po které pokračujeme do Velkého Jindřichova a dál ve směru na Věrtěle. Kousek před Věrtělem je rozcestník, kde zelené značení končí. Odtud je to kousek do **Benešova nad Černou**, kam se dostaneme několika možnými variantami. Buďto po červené turistické trase přes Zaječí vrch nebo po červeném místním značení po silniční komunikaci přes Věrtěle. Druhá varianta je zároveň součástí naučné stezky kolem Benešova nad Černou (viz. Naučná stezka Brána do Novohradských hor) a pokračováním cyklistické turistické trasy č.1187.

Turistická trasa Žumberk – (Pěčín – Hrádek – Bukvice – Lhotka) – Jílovice (zelená 3337)

Z **Žumberka** se vydáme po silniční komunikaci kolem hřbitova směrem na Chudějov a **Pěčín**. Jdeme kolem zemědělského areálu a přicházíme k silniční komunikaci ve směru **Trhové Sviny – Žár**. Tu přejdeme a pokračujeme po trase lesem. Z lesa jdeme dál po polní cestě až do vesnice **Hrádek**. Než budeme pokračovat dál po zeleném značení, můžeme se po odbočce podívat do nedalekého lesa směrem na Martinův mlýn, ve kterém se nachází tzv. „*přírodní jeviště*“ – zbytky středověkého *hradu a kaplička* (viz. **Hrádek**).

Z Hrádku jdeme dál po polní cestě k Terezinskému rybníku, Žižkovým lesem až k vesnici Bukvice. Procházíme Bukvicemi a následně pak několika rekreačními osadami, k rybníku Lhotka. Odtud pokračujeme po silniční komunikaci směrem na **Jílovice**. Před samotnými Jílovicemi ještě procházíme vesnicí **Lhotka** a míváme železniční zastávku Jílovice.

Turistická trasa Dobrá Voda – (Kraví hora – Hojná Voda – Kuní hora) – Staré Hutě (zelená 3386)

Od *kostela Nanebevzetí Panny Marie* v **Dobré Vodě**, se vydáme po zeleném značení, které vede lesem do prudkého kopce. Místy se nabízí pohledy na Dobrou Vodu. Po chvíli přicházíme k rozcestníku pod Kraví horou. Odtud vede zelená turistická trasa po velmi prudkém stoupání až na vrchol **Kraví hory**. Zde stojí telekomunikační stožár, který zároveň slouží i jako rozhledna.

Z Kraví hory se vracíme zpět k rozcestníku a pokračujeme až do **Hojné Vody**. Projdeme vesnicí a na kopci za ní, u rozcestníku u kapličky odbočujeme vpravo. Přes parkoviště pod Kraví horou pokračuje trasa lesem po vrstevnici kolem **Kuní hory**. Tu obejdeme proti směru hodinových ručiček a dorazíme do osady **Staré Hutě**.

Turistická trasa Lhotka – (Besednice – Malče – Chlum) – Svatý Jan nad Malší (zelená 3403)

Zelená turistická trasa vede ze Lhotky nejprve po krátkém úseku silniční komunikace chatovou oblastí do Dobrovské Lhotky, kde přechází v lesní zpevněnou cestu a vede dál po vrstevnici, kolem Besednické hory. V těchto místech se v minulosti nacházelo mnoho mlýnů a hamrů, zachovány zůstaly jen Machův mlýn a **Sýkorův Hamr**. Před **Besednicí** se trasa napojuje z lesní cesty na silniční komunikaci vlevo a vede nás do vesnice. U skládky za můstkem odbočíme vpravo a prudce stoupáme do centra Besednice. Přejdeme náves a pokračujeme směrem na západ.

Odtud vede trasa po polní cestě a nabízí krásné výhledy do okolí, zejména pak na **Slepičí hory**, ale i na některé šumavské vrcholy. Dostáváme se k **Malči**, kde je nedaleko odtud, na vrcholu Slabošovka rozhledna. Za Malčí pokračujeme po silniční komunikaci až k okraji nedalekého lesa, kde odbočujeme po zelené vlevo na lesní cestu. Přecházíme přítok **Malše** a pokračujeme do kopce k **Chlumu**, před nímž se trasa opět napojuje na silniční komunikaci. Hned za Chlumem silnice končí a u rozcestníku modré a zelené turistické trasy pokračujeme po lesní cestě přes Chlumskou horu. V těchto místech je cesta bahnitá a zničená těžbou dřeva.

Na samotě Pod Horou se opět napojujeme na silniční komunikaci a po ní se dostáváme k zemědělským budovám ve **Sv. Jáně nad Malší**. Odtud můžeme pokračovat dál po zeleném značení až do Sedlce nebo po červeném do **Římová** nebo do **Ločenic**.

Turistická trasa Žumberk – (Božejov – Žár – Janovka) – Jakule (žlutá 6325)

Ze **Žumberka**, který je křižovatkou několika turistických cest, se vydáváme od *kostela Stěti sv. Jana Křtitele*, kolem místního rybníka po silniční komunikaci přes **Božejov**, směrem na **Žár**. Kousek za Božejovem je pěkný pohled na **Žárský rybník** – největší z trhosvinensko-novohradské skupiny rybníků. Procházíme vesnicí **Žár**, dále po hrázi rybníka **Žár**. Zhruba z těchto míst můžeme v dálce pozorovat trojici známých novohradských vrcholů – **Kraví hora, Kuní hora a Vysoká**. Asi po čtyři stech metrech odbočujeme z hráze rybníka vlevo, do **Žárského lesa**. Ten je velmi bohatý na lesní plody, zejména na houby a borůvky. Ze široké lesní cesty odbočujeme po chvíli vpravo na užší lesní cestu, která nás zavede do rekreační osady **Janovka**. Zde je problém se značením, neboť některé turistické značky jsou zakryty dopravními. Nejjednodušším řešením, jak se tomuto problému vyhnout, je po východu ze **Žárského lesa** odbočit na silniční komunikaci a jít po ní rovně až k rybníku **Tomáš**. Za ním vcházíme do lesa a po chvíli se dostaneme na hráz **Karlova rybníka** a do lesa **Kapinos**. Ten je protkán hustou sítí kvalitních komunikací se zpevněným hlinitým nebo asfaltovým povrchem, s hlubokými příkopy kolem. Po pravé straně trasy vidíme **Dolní velký rybník**, dále trasa vede

přes řeku **Stropnici**, kde se v její blízkosti nachází areál stáčírny kvalitní podzemní vody – Dobrá voda. Když přejdeme železniční trať, pokračujeme vpravo, po silniční komunikaci ve směru Třeboň – **Nové Hrady** do **Jakule**.

Turistická trasa Sedlo Kohouta – (Klení – Kondrač – Klačary) – Žumberk (žlutá 6325)

Ze **sedla Kohouta** se dáme po žlutém značení. Nejdříve scházíme po lesní cestě k **Myslivně pod Kohoutem**, tady přechází lesní cesta v silniční komunikaci, po chvíli se mění opět v lesní cestu. Dovede nás až do **Klení**. Scházíme táhlý kopec mezi klenskými domy a chalupami, za Klením odbočujeme k Velkému Klenskému rybníku a jdeme po jeho hrázi. Dále pokračujeme po silniční komunikaci a to až do osady **Kondrač**. Tady odbočíme po žluté značce na hliněnou cestu, která se mění v polní. Po přechodu pole se dostáváme na zpevněnou hliněnou cestu, která vede kolem Velkého Kondračského rybníka. Zanedlouho nás dovede na otevřenou krajinu, „Vyhlídku u Klačar“, odkud je pěkný výhled na Novohradské hory. Tento úsek trasy, vedoucí od Kondrače k „Vyhlídku u Klačar“ je zároveň součástí naučné stezky kolem Chvalcova (viz. **Naučná stezka Krajinou humanity**). Dále pokračujeme po žluté vpravo, po ne příliš kvalitní silniční komunikaci přes **Klačary** až do **Žumberka**. Tento úsek trasy je pro změnu souběžný s modrým značením.

Turistická trasa Louzek – (Mostky – Hradiště – Děkanské Skaliny – Velké Skaliny – Dluhoště) – Benešov nad Černou (žlutá 6350)

Výchozím bodem je hrad **Louzek**, ke kterému se můžeme dostat po žluté turistické trase z Bujanova, kde je železniční zastávka a tudíž dopravní dostupnost nebo zvolíme modrou turistickou trasu, která nás k hradu zavede z **Kaplice** (z větší části je souběžná se žlutým značením, po kterém půjdeme).

Od hradu Louzek se vydáme k údolí řeky **Malše**, jejíž tok žluté značení kopíruje, po chvíli řeku přecházíme a ocitáme se v oblasti chatové osady. Půjdeme k místu, kde se žluté značení odděluje od modrého, následujeme značky do Strmého vrchu a po přechodu silniční komunikace přicházíme do vesnice **Mostky**. Za ní se vydáme podél Pytlového rybníka, kde můžeme využít několika odpočívadel a kde je situován i areál pro sportovní rybolov. Dále vede trasa po louce, do Hudanova vrchu k **Hradišti**. Projdeme Hradištěm a pokračujeme vlevo do lesa. Zde je poněkud horší orientace ohledně značení, ale držíme se po vrstevnici, kolem Hradištského vrchu, který obcházíme proti směru hodinových ručiček. Za nedlouho se dostáváme k **údolní nádrži Černé** (viz. **Naučná stezka Údolím Černé**), odtud pokračujeme po silniční komunikaci přes osadu **Děkanské Skaliny** až do **Velkých Skalín**. Tady se držíme žlutého značení vpravo, dolů z kopce k blízkému rybníku a dál po louce k osadě **Dluhoště**. Od Dluhoště vede trasa pořád po louce. Je zde opět ztížená orientace, jako pomůcka nám může sloužit hlavní dopravní komunikace ve směru Kaplice – Benešov nad Černou, která je odtud v dálce po pravé straně dobře vidět a která je v podstatě se žlutou turistickou trasou rovnoběžná. Když přijdeme na kopec, můžeme už vidět budovy na okraji města **Benešov nad Černou**.

Tabulka 1.: Značené pěší turistické cesty

Tabulka 1.A.1

Název, barva a kód cesty	Možná nástupní místa	Významná místa	Délka (km)	Délka spojnice výchozích míst (km)	Délka (hod)	Nadmořská výška nejvyšší/nejnižší na trase (m.n.m)	Rozdíl (m)	Sklonitost (úseky s největším stoupáním/ klesáním)
Trhové Sviny - sedlo Kohouta (červená 0131)	Trhové Sviny, Mohuřice, Slavče, Záluží, Lhotka	Trhové Sviny, U Svaté Trojice, Na Stráni, Mohuřice, Slavče, Záluží, Štěpán, Lhotka	3	9	3,5	Sedlo Kohouta (810)/ Trhové Sviny - most přes Svinenský potok (440)	370	stoupání ze Lhotky k sedlu kohouta - 4,54°
Kaplice - sedlo Kohota (červená 0131)	Kaplice, Blansko	Kaplice, Blansko, Mlýn u Dubu, Sokolčí, Děkanské Skaliny, Velké Skaliny, Daleké Popelice, sedlo Kohouta	12,5	7,5	3	Sedlo Kohouta (810)/ Kaplice - most přes Malši (550)	260	stoupání od rozcestí pod Dalekými Pope- licemi k Dalekým Popelicím - 3,43°
Pohorská Ves - <u>Dolní Dvořiště</u> (červená 0134)	Pohorská Ves, Tichá, <u>Dolní Dvořiště</u>	Pohorská Ves, Jednoty, Dolní Příbrání, Janova Ves, Tichá, U Svatého Kamene, <u>Dolní Dvořiště</u>	20	14	5	Sedlo u Jednot (880)/ <u>Dolní</u> <u>Dvořiště</u> (618)	262	stoupání k Jednotám - 4,57
Nové Hrady - Hojná Voda (červená 0147)	Nové Hrady, Horní Stropnice, Dobrá Voda Hojná Voda	Nové Hrady, Tečino údolí, Cukněstěj, Horní Stropnice, Dobrá Voda, Hojná voda	9,5	7,5	2,5	Hojná Voda - náves (780)/ Údolí (490)	290	stoupání z Horní Stropnice k Dobré Vodě - 3,43°
Hojná Voda - <u>Benešov nad Černou</u> (červená 0147)	Hojná Voda <u>Benešov nad Černou</u>	Hojná Voda, Kraví hora, Kuní hora, Cikánský vrch, Zaječí vrch, <u>Benešov nad Černou</u>	15	7	4,5	Kóta Kraví hory (953)/ <u>Benešov n.Č. -</u> náměstí (661)	292	stoupání na Kraví horu - 11,31°; sestup z Kuní hory - 15,37°

Tabulka 1.A.2

Název, barva a kód cesty	Složení povrchu (%)	Obslužná vybavenost (r. 2007)	Převažující krajinný ráz	Struktura krajinného pokryvu (%)
Trhové Sviny - sedlo Kohouta (červená 0131)	Lesní cesta 54, asphalt 38, ostatní 8	Trhové Sviny - (obchody, restaurace, hotel, penziony), Slavče - (obchod)	Zemědělská krajina s lesíky, dále údolní niva úzkého údolí Klenského potoka, v závěru prudký svah Slepičích hor . Mírně členitý reliéf pahorkatiny až vrchoviny. V zemědělské krajině převažuje orná půda, ve vyšších polohách louky a pastviny.	Pole 38, lesní porost 35, pole/les 15, urbánní prost. 8, ostatní 4
Kaplice - sedlo Kohota (červená 0131)	Asfalt 65, lesní cesta 31, ostatní 4	Kaplice - (restaurace, obchody, hotely, penziony, turistická ubytovna), Blansko - (obchod) Děkanšské Skaliny (restaurace, penzion)	Nejprve zemědělská krajina s lesíky v členitém terénu, dále hluboký les na svahu Hradištského vrvchu , zelesněné hluboké údolí Černé, následuje zemědělsko-lesní krajina s rozptýleným odídlím "Skalin", hluboký les v závěrečném stoupání. Reliéf vrchoviny. Vyrovnané zastoupení orné půdy, luk a pastvin v zemědělské krajině. Zajímavé sídelní útvary - samoty, osady, rozptýlené osídlení.	Lesní porost 35, urbánní prost. 26, louky/les 26, pole 13
Pohorská Ves - Dolní Dvořiště (červená 0134)	Asfalt 38, louka 30, lesní cesta 18, hlinitá cesta 7, polní cesta 7	Pohorská Ves (restaurace, obchod, turistická ubytovna, penzion) Janova Ves (sezónní občerstvení) Dolní Dvořiště (obchod, penziony, restaurace)	V první části převaha lesní krajiny s otevřenými prostory zaniklých sídel, v okolí Tiché zemědělsko-lesní krajina se zastoupením orných pozemků a luk. Reliéf mírně členité vrchoviny a pahorkatiny. Převažují louky, luční lada a opuštěné orné pozemky.	Louky 40, lesní porost 30, louka/les 18, pole 12
Nové Hrady - Hojná Voda (červená 0147)	Hlinitá cesta 49, asphalt 30, louka 11, lesní cesta 10	Nové Hrady (restaurace, obchody, hotely, penziony), Údolí (restaurace, obchod) Cukněstěj (penzion), Horní Stropnice (restaurace, obchody, penziony), Dobrá Voda (restaurace), Hojná Voda (hotel)	Hluboké údolí s nivou (anglický park), zemědělská krajina s intenzivním zemědělstvím, na svahu hornatiny lesní krajina s otevřenými prostory v okolí sídel. Hluboké údolí pahorkatiny, zlom, hornatiny. V centrální části převažují orné pozemky, jinde louky a lada.	Urbánní prost. 33, park 22, lesní porost 17, louka 17, pole 11
Hojná Voda - Benešov nad Černou (červená 0147)	Lesní cesta 47, hlinitá cesta 30, asphalt 17, ostatní 6	Hojná Voda (restaurace, hotel) Benešov n.Č. (restaurace, obchody, hotel, penziony)	Lesní krajina. Vrcholová trasa hornatiny v členitém reliéfu se skalními útvary.	Lesní porost 90, ostatní 10

Tabulka 1.B.1

Název, barva a kód cesty	Možná nástupní místa	Významná místa	Délka (km)	Délka spojnice výchozích míst (km)	Délka (hod)	Nadmořská výška nejvyšší/nejnižší na trase (m.n.m)	Rozdíl (m)	Sklonitost (úseky s největším stoupáním/ klesáním)
<u>Benešov nad Černou</u> - sedlo Kohouta (červená 0147)	<u>Benešov nad Černou</u>	<u>Benešov nad Černou</u> Kamenice, Vysoký kámen, Myslivna pod Kohoutem, Sedlo Kohouta	9,5	4	2,5	Kóta Vysokého kamene (865)/ <u>Benešov n. Černou</u> - náměstí (661)	204	stoupání od křížení lesní cesty a červené turistické trasy na Vysoký kámen - 17,74°
<u>České Velenice</u> - Spáleníště (červená 0159)	<u>České Velenice, Nová Ves nad Lužnicí, Spáleníště</u>	<u>České Velenice, Žižkovo Předměstí, Nová Ves nad Lužnicí, Krabonoš, Spáleníště</u>	14	9,5	3	<u>České Velenice</u> - vlakové nádraží (490)/ <u>Nová Ves nad Lužnicí</u> - most přes Lužnici (460)	30	stoupání od Nové Vsi n. Lužnicí ke Krabonoši - 1,14°
<u>České Velenice - Nové Hrady</u> (červená 0159)	<u>České Velenice, Vyšné, Nové Hrady</u>	<u>České Velenice, Vyšné, Nakolice,</u> hraniční přechod Nové Hrady/Pyhrabruck, <u>Nové Hrady</u>	19	13	4,5	Vrstevnice Holé hory (610)/ <u>České Velenice</u> - vlakové nádraží (490)	120	stoupání z Vyšného k Holé hoře - 3,81°
<u>Kaplice - Římov</u> (modrá 1234)	<u>Kaplice, Pořešín, Římov</u>	<u>Kaplice, Pořešín, U Houdků, Chlum, Zahrádky, Úlehle, Sedlce, Hrachovy Hory, Kladiny, Římov</u>	19,5	13	5	Rozcestí u Chlumu (580)/ hráz údolní nádrže Římov (480)	100	stoupání do Pořešína - 4,80°
<u>Trhové Sviny - Žumberk</u> (modrá 1235)	<u>Trhové Sviny, Žumberk</u>	<u>Trhové Sviny, Mezilesí, Čížkrajice, Klačary, Žumberk</u>	8	6	2	Na Vyhlídce (569)/ <u>Trhové Sviny</u> - most přes Svinenský potok (440)	119	stoupání od Kondračského potoka k Žumberku - 2,29°

Tabulka 1.B.2

Název, barva a kód cesty	Složení povrchu (%)	Obslužná vybavenost (r. 2007)	Převažující krajinný ráz	Struktura krajinného pokryvu (%)
<u>Benešov nad Černou -</u> sedlo Kohouta (červená 0147)	Lesní cesta 42, polní cesta 21, louka 21, hlinitá cesta 11, asfalt 5	Benešov n.Č. (restaurace,obchody, hotel,penziony) Myslivna pod Kohoutem (penzion)	Velkoplošná zemědělská krajina s ornými pozemky,výše lesní krajina Slepičích hor.	Lesní porost 47, louka 32, louka/les 11, urbánní prost. 10
<u>České Velenice -</u> Spáleniště (červená 0159)	Lesní cesta 66, asfalt 22, polní cesta 8, písek 4	České Velenice (obchody,restaurace, hotely,penziony,turistická ubytovna) Nová Ves nad Lužnicí (obchod, restaurace)	Urbanizovaná krajina,borové lesy Třeboňské pánve,ze- mědělská krajina,sídla a šterkovny.Zarovnaný povrch Třeboňské pánve, v zemědělské krajině rovnoměrné zastoupení luk, pastvin a orné půdy.	Lesní prostor 60, les/pole 15,pole 10,urbánní prost. 10,areál průmysl. těžby šterku 5
<u>České Velenice - Nové Hradý</u> (červená 0159)	Lesní cesta 85, asfalt 10, panely 5	České Velenice (obchody,restaurace, hotely,penziony,turistická ubytovna) Vyšné (restaurace) Nové Hradý (obchody,restaurace, hotely,penziony)	Urbanizovaná krajina,lesní komplex,výhledy do zemědělské extenzivní krajiny,lesní krajina.Zemědělsko-lesní krajina u hraničního přechodu,hluboké údolí Novohradského potoka, urbanizovaná krajina.Zarovnaný povrch Třeboňské pánve, pahorkatina až vrchovina Novohradského podhůří.V země- dělské krajině rovnoměrné zastoupení luk,pastvin,orné půdy	Lesní porost 80, louky/les 10, urbánní prost. 6 louky 4
<u>Kaplice - Římov</u> (modrá 1234)	Lesní cesta 80, asfalt 10, ostatní 10	Kaplice (restaurace,obchody, hotely,penziony,turistická ubytovna) Pořešín (obchod) Římov (restaurace,obchod, penziony,kemp)	Hluboké údolí lesní krajiny s enklávami luk,samot a chat, na začátku vzduťi Římovské přehrady výstup z údolí do zemědělsko-lesní krajiny s relativně intenzivním země- dělstvím. Hluboké údolí pahorkatiny až vrchoviny.	Lesní porost 79, louky 14, ostatní 7
<u>Trhové Sviny - Žumberk</u> (modrá 1235)	Asfalt 75, hlinitá cesta 25	Trhové Sviny (obchody,restaurace, hotel,penziony) Žumberk (restaurace,hotel)	Urbanizovaná krajina,zemědělsko-lesní krajina s intenzivním zemědělskou výrobou,hluboké údolí Svinenského potoka s lesy a loukami.Relief pahorkatiny.V zemědělské krajině převažují orné pozemky.	Les/pole 47, urbánní prost. 23 les 15, pole 15

Tabulka 1.C.1

Název, barva a kód cesty	Možná nástupní místa	Významná místa	Délka (km)	Délka spojnice výchozích míst (km)	Délka (hod)	Nadmořská výška nejvyšší/nejnižší na trase (m.n.m)	Rozdíl (m)	Sklonitost (úseky s největším stoupáním/ klesáním)
Hojná Voda - Žumberk (modrá 1235)	Hojná Voda, Rychnov u Nových Hradů, Žumberk	Hojná Voda, Staré Hutě, Mlýnský Vrch, Starý Holand, Konratice, Rychnov u Nových Hradů, Kamenná, Žumberk	16,5	8	4	Kóta nad Mlýnským Vrchem (830)/ Žumberk - tvrz (540)	290	klesání k Liščimu dolu - 4,34°
Petříkov - <u>Nové Hrady</u> (modrá 1236)	<u>Petříkov</u> , <u>Nové Hrady</u>	<u>Petříkov</u> , Kapinos, <u>Nové Hrady</u>	7,5	6	2	<u>Nové Hrady</u> - náměstí (540)/ <u>Petříkov</u> (480)	60	klesání z <u>Nových Hradů</u> - 2,29°
<u>Nové Hrady-Dobrá Voda</u> (modrá 1236)	<u>Nové Hrady</u> , Šejby, Dobrá Voda	<u>Nové Hrady</u> Veverí, Šejby, Dobrá Voda,	12	6,5	3	Dobrá Voda - kostel Nanebevzetí Panny Marie (700)/ Městský Mlýn v Nových Hradech (510)	190	stoupání od Městského Mlýna v Nových Hradech ke Staré Střelnici - 2,29°
<u>Pohorská Ves - Benešov nad Černou</u> (modrá 1270)	<u>Pohorská Ves</u> , <u>Benešov nad Černou</u>	<u>Pohorská Ves</u> , Lužnice, Kuří, <u>Benešov nad Černou</u>	7	6,5	2	Vrstevnice Holé Lužického vrchu (830)/ <u>Benešov n. Černou</u> - náměstí (661)	169	stoupání od Pohořského potoka do Lužnice - 8,53°
Sedlo Kohouta - <u>Kaplice- nádraží</u> (zelená 3334)	sedlo Kohouta, <u>Soběnov</u> , <u>Kaplice - nádraží</u>	Sedlo Kohouta, <u>Soběnov</u> , <u>Smrhov</u> , <u>U Houdků</u> , <u>Pořešín</u> , Rozpoutí, <u>Kaplice- nádraží</u>	14	8	4	Kóta <u>Kohouta</u> (870)/ <u>U Houdků</u> - most přes Malši (550)	380	kelesání z Kozích hřbetů - 11,31°

Tabulka 1.C.2

Název, barva a kód cesty	Složení povrchu (%)	Obslužná vybavenost (r. 2007)	Převažující krajinný ráz	Struktura krajinného pokryvu (%)
Hojná Voda - Žumberk (modrá 1235)	Asfalt 57, lesní cesta 31, louky 6, polní cesta 13	Hojná Voda (restaurace,hotel) Mlýnský Vrch (restaurace,penzion) Rychnov u N. Hradů (restaurace) Žumberk (restaurace,hotel)	Otevřené prostory v okolí Starých Hutí -louky a lužní lady, lesní krajina zlomového svahu Novohradských hor.Do Rychnova u N.H. zemědělsko-lesní krajina s vyrovnaným zastoupením orné půdy a trvalých travních porostů.Zemědělská krajina s relativně intenzivní,širší zastavěné údolí Svinenského potoka,pravý svah zemědělská krajina s ornou půdou a levý svah převážně zalesněn.	Les/pole 41, les 35, pole 9, urbánní prost. 9, louky 6
Petříkov - Nové Hrady (modrá 1236)	Hlinitá cesta 47, asfalt 40, lesní cesta 13	Nové Hrady (restaurace,obchody, hotely,penziony) Petříkov (obchod)	Zámecký park,široké údolí Stropnice s ornou půdou,loukami, remízky a rybníky,lesní krajina s lesními rybníky.Převažuje zarovnaný reliéf.V zemědělské krajině mozaika druhů pozemků,velké zastoupení vodních ploch.	Lesní porost 60, les/rybník 20, urbánní prost. 20
Nové Hrady-Dobrá Voda (modrá 1236)	Asfalt 92, ostatní 8	Nové Hrady (restaurace,obchody, hotely,penziony) Veveří (kemp) Dobrá Voda (restaurace)	Urbanizovaná krajina,zelesněné údolí Veverského potoka v zemědělsko-lesní krajině,lesní krajina,lesní okraje s výhledy do zemědělsky intenzivně využívané Stropnické kotliny. Reliéf vrchoviny až hornatiny.V otevřené krajině převažují zorněné pozemky.	Lesní porost 58, les/louka 17, louka 17, ostatní 8
Pohorská Ves - Benešov nad Černou (modrá 1270)	Asfalt 100	Pohorská Ves (restaurace,obchod, penzion,turistická ubytovna) Benešov nad Černou (restaurace, obchody,hotel,penziony)	Zemědělsko-lesní krajina s extenzifikovaným zemědělstvím, lesní krajina Lužického vrchu,zemědělská krajina v okolí potoční vesnice Kuří .Reliéf vrchoviny.V zemědělské krajině vyrovnané zastoupení orných ploch,luk a pastvin	Lesní porost 75, urbánní prost. 15 ostatní 10
Sedlo Kohouta - Kaplice-nádraží (zelená 3334)	Asfalt 71, lesní cesta 14, polní cesta 7, ostatní 8	Soběnov (hostinec,obchod) Kaplice - nádraží (obchod,restaurace)	Lesní krajina Slepíčích hor ,zemědělská krajina v okolí Soběnova s intenzivní zemědělskou výrobou,hluboké zalesněné údolí Malše,zemědělská krajina v okolí Pořešína s intenzivní zemědělskou výrobou.Vrchovina,pahorkatina, hluboké údolí	Lesní porost 46, les/pole 20, les/louky 14, urbánní prost. 14 ostatní 6

Tabulka 1.D.1

Název, barva a kód cesty	Možná nástupní místa	Významná místa	Délka (km)	Délka spojnice výchozích míst (km)	Délka (hod)	Nadmořská výška nejvyšší/nejnižší na trase (m.n.m)	Rozdíl (m)	Sklonitost (úseky s největším stoupáním/ klesáním)
Pohorská Ves - Věrtele (zelená 3334)	Pohorská Ves, Černé Údolí, <u>Benešov nad Černou</u>	Pohorská Ves, Terčí Dvůr, Huťský rybník, Javory, Žofín, Černé Údolí, Velký Jindřichov	13	6	3	Vrstevnice Vyhlídky (830)/ rozcestí U Věrtelí (690)	140	sestup k Lužnímu potoku u Starého Holandu - 16,69°
Žumberk - <u>Jílovice</u> (zelená 3337)	Žumberk, <u>Jílovice</u>	Žumberk, Božejov, Chudějov, Pěčín, Hrádek, Bukvice, Lhotka, <u>Jílovice</u>	12,5	11	3	Žumberk - tvrz (540)/ přechod přes Stropnici u <u>Jílovice</u> (460)	80	klesání od Žumberka k Pěčínu - 1,14°
Dobrá Voda -Staré Hutě (zelená 3386)	Dobrá Voda, Hojná Voda, Staré Hutě	Dobrá Voda, Kraví hora, Hojná voda, Kuní hora, Staré Hutě	9	2,5	2,5	Kóta Kraví hory (953)/ Dobrá Voda - <i>kostel Nanebevzetí</i> <i>Panny Marie</i> (700)	253	výstup na Kraví horu - 21,80°
Lhotka - Svatý Jan nad Malší (zelená 3403)	Lhotka, Besednice, Malče, Chlum, Svatý Jan nad Malší	Lhotka, Sýkorův Hamr, Besednice, Malče, Chlum, Sv. Jan nad Malší	14	7,5	3,5	Sv.Jan nad Malší - náves (620)/ Sýkorův Hamr (500)	120	klesání z Chlumské hory - Pod Horou - 2,86°
Žumberk - <u>Jakule</u> (žlutá 6325)	Žumberk, Žár <u>Jakule</u>	Žumberk, Božejov, Žár, Janovka, <u>Jakule</u>	13,5	10	3	Žumberk - tvrz (560)/ přechod Stropnice u Tomkova Mlýna (460)	100	stoupání ze Žumberka do Božejova - 1,14°

Tabulka 1.D.2

Název, barva a kód cesty	Složení povrchu (%)	Obslužná vybavenost (r. 2007)	Převažující krajinný ráz	Struktura krajinného pokryvu (%)
Pohorská Ves - Věřtele (zelená 3334)	Asfalt 65, lesní cesta 23, louka 8, kame- nitá cesta 4	Pohorská Ves (restaurace, obchod, penzion, turistická ubytovna) Žofín (občerstvení, turistická ubytovna)	Otevřená krajina extenzivního zemědělství, svažitě pozemky, lesní krajina s údolím horského toku (Huťský potok), otevřený prostor Žofína s loukami (Černé Údolí), lesní krajina Jeleních hřbetů, zemědělsko-lesní krajina s převahou trvalých travních prostorů v okolí Velkého Jindřichova. Reliéf hornatiny až vrchoviny.	Lesní porost 50, les/pole 18, louky 18, les/louka 10, urbánní prost. 4
Žumberk - <u>Jílovice</u> (zelená 3337)	Asfalt 70, polní cesta 30	Žumberk (restaurace, hotel) Jílovice (restaurace, obchod, penzion)	Zemědělská krajina s lesíky a s intenzivním zemědělstvím na orné půdě. Pahorkatina a zarovnaný povrch. V země- dělské krajině převládá orná půda.	Les/pole 60, pole 20, lesní porost 10, urbánní prost. 10
Dobrá Voda - Staré Hutě (zelená 3386)	Lesní cesta 60, kamenitá ces- ta 30, asfalt 10	Hojná Voda (restaurace, hotel) Dobrá Voda (restaurace)	Lesní krajina s otevřené prostory horských sídel. Hornatina se skalnatými útvary.	Lesní porost 90, urbánní prost. 10
Lhotka - Svatý Jan nad Malší (zelená 3403)	Lesní cesta 36, asfalt 29, hliněná cesta 25 polní cesta 10	Machův mlýn (med) Besednice (obchod, hostinec, restaurace) Sv. Jan nad Malší (obchod, restauce, občerstvení)	Zemědělsko-lesní krajina s chatovými osadami, lesní krajina a lesní okraje, intenzivně zemědělská krajina v okolí Besednic , zemědělsko-lesní krajina a intenzivně zemědělská krajina v okolí Sv. Jána nad Malší . Reliéf pahorkatiny. V zemědělské krajině převládají orné pozemky.	Lesní porost 43, pole 21, les/pole 11 les/urb.pr. 10, urbánní prost. 15
Žumberk - <u>Jakule</u> (žlutá 6325)	Asfalt 62, hlinitá cesta 31, ostatní 7	Žumberk (restaurace, hotel) Žár (restaurace, obchod) Jakule (restaurace, obchod)	Intenzivní zemědělská krajina s velkými rybníky (Žárský), zemědělsko-lesní krajina s rybníky (Janovka), lesní krajina (Kanipos), lesní okraje a rybníky podél železnice do Č. Budějovic. Reliéf pahorkatiny a zarovnané povrchy. V zemědělské krajině převládá orná půda.	Louky/pole 50, les 42, ostatní 8

Tabulka 1.E.1

Název, barva a kód cesty	Možná nástupní místa	Významná místa	Délka (km)	Délka spojnice výchozích míst (km)	Délka (hod)	Nadmořská výška nejvyšší/nejnižší na trase (m.n.m)	Rozdíl (m)	Sklonitost (úseky s největším stoupáním/ klesáním)
Sedlo Kohouta - Žumberk (žlutá 6325)	Kondrač, Žumberk	Sedlo Kohouta, Myslivna pod Kohoutem, Klení, Kondrač, Na vyhlídce, Klažary, Žumberk	13,5	10	3	Sedlo Kohouta (810)/ Kondračský potok u Klažar (520)	290	stoupání z Klení k sedlu Kohouta - 7,16°
Louzek - <u>Benešov nad Černou</u> (žlutá 6350)	<u>Kaplice,</u> <u>Bujanov,</u> <u>Hradiště,</u> <u>Benešov nad Černou</u>	Louzek, Mostky, Hradiště, údolní nádrž Soběnov, Děkanské Skaliny, Velké Skaliny, Dluhoště, <u>Benešov nad Černou</u>	17	11,5	4,5	<u>Benešov n. Černou -</u> náměstí (661)/ Pytlový rybník (550)	111	sestup z vrstevnice kolem Hradištěské- ho vrchu k údolní nádrži Soběnov - 8,13°

Tabulka 1.E.2

Název, barva a kód cesty	Složení povrchu (%)	Obslužná vybavenost (r. 2007)	Převažující krajinný ráz	Struktura krajinného pokryvu (%)
Sedlo Kohouta - Žumberk (žlutá 6325)	Asfalt 56, lesní cesta 22, pole 15, ostatní 7	Myslivna pod Kohoutem (penzion) Klení (hostinec) Kondrač (hostinec) Žumberk (restaurace,hotel)	Lesní krajina Slepičích hor ,zemědělsko-lesní krajina s intenzivním zemědělstvím.Reliéf vrchoviny a pahorkatiny. V zemědělské krajině převažuje orná půda,podél rybníků a toků zastoupeny louky.	Lesní porost 36, les/pole 36, urbánní prost. 18 ostatní 10
Louzek - <u>Benešov nad Černou</u> (žlutá 6350)	Lesní cesta 38, polní cesta 26, louka 24, asfalt 12	Mostky (obchod) Hradiště (restaurace,penzion) Děkanské Skaliny (restaurace) Dluhoště (restaurace,obchod) <u>Benešov nad Černou</u> (restaurace, obchody,hotel,penziony)	Hluboké zalesněné údolí Malše s nivními loukami,intenzivní zemědělská krajina s lesíky,okraje lesa Hradištského vrchu,louky,remízky a chaty v okolí Děkanských Skalin , intenzivní zemědělská krajina s ornou půdou ve zbytku cesty.Reliéf vrchoviny až pahorkatiny.	Lesní porost 30, louky 27, pole/louky 15, urbánní prost. 15 urb. pr./les 8, ostatní 5

5. 2. Naučné stezky a místní značené turistické trasy

Naučná stezka – Řemeslo na cestě

Tato jednosměrná naučná stezka je zajímavá tím, že je přeshraniční. Je určena jak pro pěší, tak pro cyklisty. Na území České republiky vede v délce 24 km z **Kaplice** směrem na jih, do osady Cetviny. V tomto úseku je umístěno celkem šest informačních tabulí, zaměřených na přírodní poměry, historii a řemeslo v této oblasti. Celá naučná stezka je souběžná s cyklistickou turistickou trasou č. 1018, značnou část má společnou i s modrou turistickou trasou.

Z městského parku v Kaplici vyrazíme jižním směrem po značkách naučné stezky nebo využijeme modrého značení, které je se stezkou až ke Strmému vrchu souběžné. Od Strmého vrchu vede stezka přibližně tři kilometry podél řeky **Malše**. Za Ješkovem se kříží s modrou a žlutou turistickou trasou, odklání se od řeky a pokračuje pořád na jih. Procházíme samotami Drochov a Všeměřice až do **Rychnova nad Malší**. Po cestě jsou pěkné výhledy do krajiny. Z Rychnova nad Malší jdeme směrem na Svätý Kámen (**U Sv. Kamene**), dál přes obec **Tichá** až k hranicím s Rakouskem, do osady Cetviny, kde česká část naučné stezky končí. Po celou dobu se pohybujeme po asfaltové nebo alespoň zpevněné cestě.

Z Cetvin pokračuje stezka dál na rakouském území ještě dalších 26 km, údolím Malše. Tady jsou k vidění např. zrekonstruované hamry v údolí říčky Feldaist nebo koněpřežka.

Naučná stezka – Údolím Černé

Stezka je jednosměrná, čtyři kilometry dlouhá a její trasa v podstatě kopíruje tok řeky **Černé**. S faunou, florou, ale i kulturními a technickými památkami nás seznamuje dvanáct informačních tabulí.

První tabulí a výchozí bod najdeme poblíž **údolní nádrže Černá**, vedle bývalé zotavovny JČE, dnes penzionu v **Děkanských Skalinách**. Odtud se dáme po silnici dolů, k nádrži. Ta byla postavena za účelem dodávky potřebného množství vody do nedaleké elektrárny Soběnov (je poslední zastávkou naučné stezky), zároveň byla součástí systému pro plavení dřeva. Za zmínku ještě stojí, že je to nejstarší vodní nádrž jižních Čech. Před nádrží uhneme doprava a dál jdeme po lesní cestě. Ta nás zavede až ke skalní stěně s tvary, vzniklými mrazovým zvětráváním a zřícenině hradu **Sokolčí**, stojící na skalním ostrohu. Pokračujeme podél toku, který musíme za nedlouho přejít nebo přebrodit (záleží na stavu vody). Jiná možnost není, neboť zde není žádný můstek ani lávka. Po levém břehu přijdeme k samotě Mlýn u Dubu (dnes penzion). Na kopci nad mlýnem se nachází sedmá informační tabule naučné stezky, odkud je výhled na **Soběnov** a **Slepičí hory**. Stezka ale vede až do konce podél říčního toku, proto se musíme vrátit zpět k Dubu a pokračovat po levém břehu Černé. Procházíme oblastí nivy, dále lesem. V tomto úseku bylo plavení dřeva nejobtížnější, neboť sklon toku je v celku prudký, jeho ráz kamenitý se zákruty. Za nedlouho přecházíme dřevěný můstek a vycházíme z lesa na prostranství, kde stojí dětský tábor a budova vodní elektrárny Soběnov. Tady naučná stezka končí.

Zpět, k výchozímu bodu, se dostaneme absolvováním stezky v opačném směru nebo se vydáme od elektrárny, po silnici do táhlého kopce až k místu, kde stojí bývalá hájovna. Tady odbočíme ze silnice doleva, na lesní cestu, kudy zároveň vede červená turistická trasa a cyklistická turistická trasa 1187. Míjíme budovu s vyrovnávacími vodními nádržemi, po pravé straně vede podél cesty podzemní kanál, přivádějící vodu k elektrárně. Zajímavé jsou i vodní věže, které jsou součástí kanálu. U poslední vodní věže je rozcestník, kde se můžeme vydat dál po červené, která nás zavede opět k Mlýnu u Dubu, odkud se k výchozímu bodu dostaneme

po známém pravém, ale i levém břehu nebo setrváme na cyklistické trase, která nás v výchozím bodu rovněž zavede. Tato varianta je zhruba o 1,5 km kratší.

Názvy informačních tabulí:

1. Úvodní tabule, 2. Údolní nádrž, 3. Skalní ostroh, 4. Zřícenina hradu Sokolčí, 5. Údolní niva, 6. Mlýn u Dubu, 7. Panorama Soběnovské vrchoviny, 8. Kamenitá louka, 9. Voroplavba po Černé, 10. Život řeky, 11. Teplotní inverze, 12. Vodní elektrárna na Černé

Naučná stezka – Brána do Novohradských hor

Tato naučná stezka je zhruba čtyři kilometry dlouhý okruh v okolí **Benešova nad Černou**. Z náměstí v Benešově nad Černou se vydáme po silniční komunikaci směrem na **Kaplici** a za posledním domem odbočíme vlevo, kde pomalu sestupujeme řídkým lesíkem k řece **Černé**. Na protějším břehu – v místě, kde stával Stifterův mlýn - stojí objekt čističky odpadních vod. Čeká nás výstup na louku a následný sestup k sádkám, kde přecházíme řeku Černou. Po levém břehu vede naučná stezka místy, kde se dříve konaly taneční slavnosti na počest příjezdu hraběte Buquoye. Dnes tu stojí památník spisovatele Adalberta Stiftera, který zde často trávil svůj čas. Vracíme se k čističce odpadních vod a opět do města Benešov nad Černou.

Držíme se silniční komunikace směrem na Pohorskou Ves. Asi sto metrů za budovou bývalého mlýna za městem, u autobusové zastávky zahneme vlevo a držíme se na pravém břehu Černé, po asfaltové lesní cestě. V této části naučné stezky se nachází několik památných staveb, z nichž k nejvýznamnějším patří kromě zmíněného mlýna s náhonem i pila a huť **Gabriela** (dnes v havarijním stavu – 2007). Dále po cestě dorazíme do **Třebíčka**, kde roste mohutný památkově chráněný modřín. Poté odbočujeme doleva a lesem procházíme pod Zajčím vrchem. Když vyjdeme z lesa, otevírá se před námi krajina s pěkným výhledem na Benešov nad Černou, **Slepičí hory**, a dokonce je možné vidět i Klet'. Tady se napojíme po naučné stezce na souběžnou červenou turistickou trasu, směrem na Benešov n/Č, míjíme hřbitov a bývalý chudobinec (v letech 1951 – 1962 – střední zemědělská škola) a dostáváme se opět do centra Benešova n/Č, k výchozímu bodu naučné stezky.

Názvy informačních tabulí:

1. Náměstí – úvod, 2. Pod duby, 3. Památník Adalberta Stiftera, 4. Huť Gabriela, 5. Řeka Černá, 6. Modřín, 7. Vyhlídka, 8. Chudobinec

Naučná stezka – Krajinou humanity

Čeká nás šest kilometrů dlouhá naučná stezka se sedmi informačními tabulemi. Kromě popisu místa a informace naší polohy, je každá s tabulí věnována některému z významných humanistů.

Výchozím bodem naučné stezky je autobusová zastávka ve **Chvalkově**. Odtud se vydáme po polní cestě, směrem na **Klažary**, ale až tam nedojdeme. Na rozcestníku „Vyhlídka u Klažar“, kde se kříží i žlutá a modrá turistická trasa, se vydáme po značkách naučné stezky (souběžně se žlutým značením) jižním směrem. Z tohoto místa je opravdu obdivuhodný výhled do okolí, zejména na Novohradské hory a **Soběnovskou vrchovinu**. Nyní se pohybujeme po lesní cestě, která se za Kondračským potokem ztrácí a část stezky musíme projít po poli. Těsně před Kondračí se objevuje polní cesta, která přechází v asfaltovou. **Kondrač** je vesnice zajímavá zachovalostí mnoha svých zemědělských usedlostí. Hned za statkem čp. 10 odbočujeme opět do polí a luk směrem ke Kondračské hoře (žlutá turistická trasa pokračuje opačným směrem). Odtud máme další pěknou vyhlídku na vrcholy Novohradských a **Slepičích**

hor. Po naučné stezce přecházíme silniční komunikaci ve směru Chvalkov – **Klení** a lesem se dostáváme až k samotě Na Hrbech. Zde je zemědělská krajina s remízky a snad i možností nálezů vltavínů. Obracíme se, stezka nás znovu vede přes silniční komunikaci a zhruba po třiceti metrech míříme opět do lesa. Za lesem se už dostáváme k Chvalcovu. Dohlédneme odtud ke **Slavči** a na Chvalkovský rybník. Okolí se využívá k extenzivnímu chovu skotu. Po silniční komunikaci se vracíme k výchozímu bodu – autobusové zastávce ve Chvalkově.

Názvy informačních tabulí a osobností, kterým byli věnovány:

1. Na umberské cestě – R. Roland, 2. U Kondračského rybníka – L. N. Tolstoj, 3. Pod Kondračskou horou – M. Gándhí, 4. Pod Slepíčími horami – Dalajláma, 5. Na Hrbech – K. Lorenz, 6. Nad Chvalkovem – A. Schweitzer, 7. Závěr – J. Vavroušek

Naučná stezka – Paměť Novohradsko

Před námi je padesát čtyři kilometrů dlouhá naučná stezka, která začíná i končí v Nových Hradech. Z devadesáti procent vede po asfaltových cestách a je určena především pro cyklisty. Stezka vede zprvu mírně zvlněnou krajinou rybníků, od Horní Stropnice se reliéf zvedá a začíná mít charakter vrchoviny.

Stezka začíná u hradu v **Nových Hradech**. Odtud pokračujeme po silniční komunikaci přes **Štíptoň**, za níž sjíždíme ze silnice doleva, k řece **Stropnici**. Dál pokračujeme po pravém břehu řeky a vracíme se zpět na silnici. Zde odbočujeme vlevo a kolem velkého Byňovského rybníka přijíždíme do **Byňova**. Z Byňova pokračujeme přes Jakule, Tomkův Mlýn a Karlov, podél Stropnice až do **Petříkova**. V úseku Jakule – Petříkov je krajina porostlá lesem.

Z Petříkova se naučná stezka stáčí na jih a vede mezi rybníky Blateč, Vybírač a Smutný, dále přes Karlův a Kachní rybník k **Janovce**. Z Janovky nás vede stezka Žárským lesem na silniční komunikaci. Přejedeme hráz velkého **Žárského rybníka** a přijíždíme do obce **Žár**. Odtud pokračujeme souběžně s cyklistickou trasou číslo 1046 do **Žumberka**, kde se nachází zajímavá tvrz, dál jedeme do **Bozejova**. U kapličky v Bozejově odbočujeme doprava a pokračujeme přes Střeziměřice a **Svébohy** do **Horní Stropnice**. Z Horní Stropnice se dostáváme souběžně s cyklistickou trasou číslo 34, přes Bedřichov, po táhlém nepřijemném stoupání do **Dobré Vody**. Zde můžeme obdivovat barokní *kostel Nanebevzetí Panny Marie*.

Z Dobré Vody sjíždíme souběžně s cyklistickou trasou číslo 1048 do **Šejb**, odkud se stezka stáčí na sever, zpět k Novým Hradům. U Váckového rybníka odbočujeme vpravo a pokračujeme podél Veverského potoka až k Veverskému rybníku. Dál vede stezka k hraničnímu přechodu **Nové Hrady – Pyhrabruck**, odkud se opět napojuje na dálkovou cyklistickou trasu číslo 34 a vrací se zpět do Nových Hradů.

Názvy informačních tabulí:

1. Starý hrad, 2. Štíptoň, 3. Široká alej, 4. Petříkov, 5. Kaplička u Bukové, 6. Za dubem u Janovky, 7. Výhledy, 8. Žár – nejstarší osídlení kraje, 9. Žumberk – opevněná ves, 10. Historie tvrze ve Svébohách, 11. Horní Stropnice, 12. Putování po cestách, 13. Dobrá Voda, 14. O původu Světví, Šejb a dalších osad, 15. Vraní hnízdo, 16. Jedlice, 17. Veverí, 18. Hraniční přechod, 19. Místo pohledného odpočinku.

Naučná stezka – Sokolí hnízdo

Čeká nás tři kilometrový okruh s patnácti zastávkami. Stezka je zaměřena na přírodní poměry celé oblasti. Je fyzicky nenáročná a velmi dobře značená.

Výchozím bodem je budova základní školy u Starého hradu v Nových Hradech. Procházíme kolem starého opevnění, u druhé informační tabule odbočujeme vpravo a sestupujeme prudkým svahem do údolí k Novohradskému potoku. U tábořiště Sokolí hnízdo přechází stezka ze silniční komunikace v lesní cestu a odklání se na čas od potoka. Procházíme lesem, stezka se stáčí na východ a vrací se zpět k Novohradskému potoku opět do místa tábořiště. Tady potok přecházíme a pokračujeme po jeho pravém břehu. Značení nás vede z údolí prudším stoupáním zpět k Novým Hradům až k poslední informační tabuli.

Názvy informačních tabulí:

Informační tabule této naučné stezky nemají konkrétní názvy, ale jsou pouze označeny čísly od 1 – 15, podle pořadí.

Naučná stezka – Terčino údolí

Jedná se o fyzicky nenáročnou stezku, vedoucí rozsáhlým anglickým parkem, jehož zakladateli byli Jan Nepomuk Buquoy a jeho žena Terezie. Nejnavštěvovanější částí parku je úsek podél řeky **Stropnice**, od hlavního vstupu do parku k umělému vodopádu. V této části jsou situovány známé stavby *Lázničky* a *Modrý dům*. Od umělého vodopádu, který je do značné míry charakteristickým symbolem Terčina údolí, nabývá naučná stezka převážně přírodovědný charakter. Můžeme zde vidět jak typickou původní vegetaci údolí řeky Stropnice, tak exotické dřeviny, které zde byly vysazeny. Bez povšimnutí určitě nezůstane náhon, který k vodopádu přivádí vodu. Ten můžeme na konci náhonu pozorovat i z výšky. Poslední zastávkou naučné stezky je rybník Gabriel, odkud je vidět další zajímavá stavba areálu a sice lovecká chata *Švýcarský dům*.

(Nedaleko naučné stezky se nachází zajímavá tvrz **Cuknštejn**, ke které se snadno dostaneme po červeném značení od zastávky Smrky).

Názvy informačních tabulí:

1. Vstupní panel, 2. Lázničky, 3. Modrý dům, 4. Soutěska, 5. Vodopád, 6. Niva Stropnice, 7. Douglasky, 8. Borovice, 9. Bučina, 10. Průhledy, 11. Smrky, 12. Dub, 13. Vejmutovky, 14. Rybník Gabriel

Naučná stezka – Trhšovinsko

Tato naučná stezka, dlouhá přibližně čtyři kilometry, má deset zastávek. Informační tabule jsou zaměřeny především na přírodní poměry oblasti, kudy stezka prochází. Jen okrajově se zmiňuje o kulturních památkách.

Z autobusového nádraží v **Trhových Svinech** přecházíme **Svinenský potok** a pokračujeme souběžně s červeným a modrým značením k Weisserovu parku. Dál vede stezka po polní cestě k poutnímu místu, kostelu **U Svaté Trojice**. Nedaleko od kostela se nachází kaplička s léčivou vodou a kolem ní, zbytky podmáčené květnaté louky. U kostela zahýbáme vpravo a opouštíme červenou turistickou trasu, která byla doposud souběžná s naučnou stezkou.

Pokračujeme po lesní cestě k Trajerovu (Traierovu) mlýnu, ve kterém se vodní síla využívá k výrobě elektrické energie a následně k provozu pily. Nachází se v údolí Klenského potoka. Od mlýna pokračujeme dál, přecházíme silniční komunikaci ve směru Trhové Svině – **Mohuřice** a jdeme podél Klenského potoka k místu zvanému Valcha. Stezka vede lesem, kolem zaniklého malého lomu žuly. Po chvíli se objevuje náhon a vzápětí i **Buškův hamr**, jeden z posledních zachovalých hamrů v oblasti. Do města se vracíme po původní cestě z Buškova hamru do Trhových Svinů, která byla v minulosti rozorána a následně částečně

obnovena, jako travnatý pruh. V tomto úseku stezky můžeme pozorovat zachovalé terasovité meze a zalesněnou rokli Skautský park.

Názvy informačních tabulí:

1. Úvodní panel, 2. Weisserův park, 3. Svatotrojiční cesta, 4. Svatá Trojice, 5. U Trajerů mlýna, 6. Valcha, 7. U lomečku, 8. Buškův hamr, 9. Pod vodojemem, 10. Skautský park

Místní turistické značení – Hojná Voda/ Vysoká/ Hojná Voda

Jedná se o zhruba o osmi kilometrový okruh, vedoucí z Hojné Vody na nedaleký vrchol Vysoká (1 034m) a zpět. Po cestě se nachází informační tabule s tématem k dané zastávce. Značka, podle které se budeme orientovat, má tvar červeného psaníčka.

Z Hojné Vody se vydáme nejdříve po červeném značení, za vesnicí odbočíme před božími muky vlevo na lesní silniční komunikaci, kde už se budeme držet červené značky ve tvaru psaníčka. Míjíme místa, kde ještě do roku 1945 stály dřevařské osady Lukov a Nové Hutě. Dnes jejich dávnou existenci připomínají už jen zplanělé ovocné stromy. Asi po 3,5 km odbočujeme vlevo a stoupáme až na vrchol Vysoké, který je doslova poset bizarními skalními útvary, vysokými až 20 m. Jihovýchodním směrem, mimo turistickou trasu, se nachází přírodní rezervace – prales Hojná Voda. Z vrcholu pokračujeme dál po značce lesní cestou, podél monumentálních skalisek. Zdolání tohoto úseku je celkem náročné, ale námaha stojí rozhodně za to. Po sestupu z vrcholu se z lesní cesty opět vrátíme na silniční komunikaci a po značkách zpět do Hojné Vody.

Tabulka 2.: Naučné stezky a místní značené pěší turistické cesty

Tabulka 2.A.1.

Název, barva a kód stezky	Zaměření stezky	Nástupní místo a půdorysné řešení	Délka (km)	Významná místa stezky	Nadmořská výška nejvyšší/nejnižší (m.n.m.)	Složení povrchu stezky (%)	Ochrana přírody a krajiny	Struktura krajinného pokryvu (%)
Naučná stezka Řemeslo na cestě (1)	Jak už název napovídá, je naučná stezka zaměřena na řemesla, která byla pro tuto oblast tipická, dále na historii některých už zaniklých sídel.	Kaplice, jednosměrná	24	Kaplice, Rychnov nad Malší, Sv. Kámen, Tichá, Cetviny	U Školky (760)/ Kaplice (550)	asfalt 100	Nedaleko území, kterým prochází naučná stezka se nachází CHKO Novohradské hory. Stezka vede nedaleko hluboko zaříznutého údolí řeky Malše	Les 30, les/louky 20, louky 30, pole 15, ostatní 5
Naučná stezka Údolím Černé (2)	Přírodovědná stezka podél Černé , plavení dřeva na Černé , podél funkční technické památky využívané pro výrobu vodní energie	Děkanské Skaliny, jednosměrná	4	Děkanské Skaliny, údolní nádrž na Černé, Sokolčí Mlýn u Dubu, vodní elektrárna Soběnov	Vyhliídka u Mlýna u Dubu (600)/ vodní elektrárna Soběnov (520)	Lesní cesta 90, luční cesta 10	Kvalitní lesní porost, vysoká čistota vod, zbytky původní vegetace v údolní nivě Černé , kamenité snosy na loukách	Lesní porost 90, urbánní prostor/les 5, louky/ les 5
Naučná stezka Brána do Novohradských hor (3)	Prohlídka městečka Benešov nad Černou a pamětihodností v blízkém okolí	Benešov nad Černou, okruh	4	Benešov nad Černou, Gabriela Třebíčko	Vyhliídka (720)/ Benešov nad Černou - most přes Černou (650)	Lesní cesta 60, asfalt 20 ostatní 20	Urbánní krajina, chráněný modřín v Třebíčku	Lesní porost 60, urbánní prostor 30, ostatní 10
Naučná stezka Krajinou humanity (4)	Nová naučná stezka, zemědělsky využívaná krajina v podhůří Slepičích hor , informační tabule s filozofickými texty	Chvalkov, okruh	6	Chvalkov, Kondrač, Na Hrbech, Na vyhlídce	Pod Kondračskou horou (630)/ Kondračský rybník (550)	Polní cesta 40, lesní cesta 40, asfalt 10, ostatní 10	Ukázka zemědělské krajiny s remízky, zachovalý lesní porost, Chvalkovský rybník	Lesní porost 40, pole a louky 40, pole/les 10, urbánní prostor 10

Tabulka 2.B.1.

Název, barva a kód stezky	Zaměření stezky	Nástupní místo a půdorysné řešení	Délka (km)	Významná místa stezky	Nadmořská výška nejvyšší/nejnižší (m.n.m.)	Složení povrchu stezky (%)	Ochrana přírody a krajiny	Struktura krajinného pokryvu (%)
Naučná stezka Paměť Novohradských hor (5)	Historie, fauna a flóra oblasti. Jednotlivé informační tabule jsou doplněny i pověstmi, které se k danému místu vážou.	<u>Nové Hrady</u> , okruh	54	<u>Nové Hrady</u> , <u>Šejby</u> , <u>Dobrá Voda</u> , <u>Horní Stropnice</u> , <u>Svébohy</u> , <u>Božejov</u> , <u>Žumberk</u> , <u>Žár</u> , <u>Janovka</u> , Kapinos, <u>Štiptůň</u>	<u>Dobrá Voda</u> (700)/ <u>Štiptůň</u> (470)	asfalt 90, lesní cesta 10	Většina stezky prochází územím CHKO Novohradské hory	Les 45, les/louky 20, louky 10, pole 10, ostatní 5
Naučná stezka Sokolí hnízdo (6)	Stezka je zaměřena na ekologii, faunu a floru této oblasti	<u>Nové Hrady</u> , okruh	3	<u>Nové Hrady</u> , dubová alej - až 200 let starých jediců	<u>Nové Hrady</u> - hrad (560)/ dětský tábor Sokolí hnízdo (510)	lesní cesta 90,asfalt 40	Zachovalý lesní porost, alej dubů, až 200 let starých jedinců	Lesní porost 70, les/louky 20, urbánní prostor 5,ostatní 5
Naučná stezka Terčino údolí (7)	Zámecký park, stavební památky zřízené rodem Buquoyů, důležitá klidová zóna <u>Nových Hradů</u>	<u>Nové Hrady</u> okruh	5,5	<u>Lázníčky</u> , <u>Modrý dům</u> , <u>vodopád</u> , <u>Švýcarský dům</u> , Cuknštejn	<u>Švýcarský dům</u> (530)/ vstupní brána do parku (490)	Lesní cesty 60,hlinitá cesta 30, ostatní 10	NPP Terčino údolí zámecký park se vzácnými dřevinami	Park (keře na loukách, svahy údolí Stropnice zalesněny) 100
Naučná stezka Trhosvinensko (8)	Přírodovědná stezka, stavební a funkční technické památky v okolí <u>Trhových Svinů</u>	<u>Trhové Sviný</u> okruh	4	<u>Trhové Sviný</u> , U Svaté Trojice , Trajerův mlýn, Buškův hamr	U Svaté Trojice (500)/ Buškův hamr (450)	Polní cesta 50, lesní cesta 35, ostatní 15	Kulturní krajina s některými zachovalými původními prvky - remízky, louky, skupiny vzrostlých dubů	Pole a louky 50, lesní porost 30, les/pole 10, urbánní porost 10
Místní značení Hojná Voda - Vysoká - Hojná Voda	Vrcholová cesta na vrchol Vysoké ,zaniklé osady Lukov a Nové Hutě	Hojná Voda , okruh	8	Hojná Voda , Lu-kov , Nové Hutě , Vysoká , praes Hojná Voda , Lu-	Vysoká (1034)/ Hojná Voda (770)	Lesní cesta 60,hlinitá cesta 20 asfalt 20	Zalesněná krajina s příklady mrazového zvětrávání, nedaleko NPP Hojná Voda	Lesní porost 80 les/louky 10,urbánní prostor 5, ostatní 5

5. 3. Značené cyklistické trasy

Cyklistická trasa Vyšší Brod – (Horní Dvořiště – Dolní Dvořiště – Rychnov nad Malší – Cetviny – Leopoldov – Žofín – Černé Údolí – Hojná Voda – Dobrá Voda – Horní Stropnice – Šejby – Nové Hrady) – České Velenice (34)

Jedná se o zhruba osmdesát čtyři kilometrů dlouhou pohraniční cyklistickou trasu, začínající ve Vyšším Brodě.

Z rozcestí ve Vyšším Brodě se vydáme podle značky jihovýchodním směrem, k hranicím s Rakouskem, přes Herbertov a Dolní Drkolnou do Horního Dvořiště. Krajina je zde mírně zvlněná, převažují louky a pastviny, místy s přechody v lesní porost. Od Horního Dvořiště se trasa stáčí na sever a stoupá ke Třem smrkům k 800 metrům nad mořem. Odtud trasa klesá k Šibeničnímu vrchu a obci Rybník, les přechází v otevřenou krajinu. V Trojanech odbočíme doprava a do **Dolního Dvořiště** pokračujeme souběžně s červenou pěší turistickou trasou.

Z Dolního Dvořiště vede trasa dál po asfaltové cestě, podél řeky **Malše**, v Rychnově nad Malší odbočuje vpravo, směrem ke **Svatému Kameni**, kde se za poslední budovou na rozcestí stáčí na jih a pokračuje kolem Velkého rybníka dál přes zaniklou obec **Lhota** až do Cetvin. Tady končí naučná stezka *Řemeslo na cestě* (viz. **naučná stezka Řemeslo na cestě**). Z **Cetvin**, jejichž existenci připomíná už jen opravený *kostel Narození Panny Marie*, pokračujeme přes zaniklou obec **Mikulov** k Tokaništi, kde trasa pokračuje doprava, souběžně s červenou pěší turistickou trasou, kolem Farského vrchu k další zaniklé obci **Dolní Příbrání**. Míjíme rybník Mráček, u **Jednot** odbočujeme z červené pěší turistické trasy doprava a sjíždíme k **Leopoldovu**.

Z Leopoldova pokračuje trasa lesem, kolem **Uhlišťského rybníka**, odkud prudce stoupá pod vrchol Vyhlička, kde se napojuje na zelenou pěší turistickou trasu a souběžně s ní pokračuje po vrstevnici k **Huťskému rybníku** a zaniklé obci **Terčí Huť**. Dál podél Huťského potoka klesá k **Žofínu**, odkud je pěkný výhled do krajiny, která připomíná Šumavu. Pod Žofínem přejíždíme přes řeku **Černou** a opět šlapeme do kopce, kde se Na Žofínské silnici odděluje zelená pěší turistická trasa směrem do lesa. My sjíždíme po asfaltové silnici do **Černého Údolí**. Na hlavní silnici odbočujeme vpravo, za vesnicí odbočujeme opět doprava a pokračujeme stoupáním lesem ke **Starému Holandu**, kolem **Mlýnského Vrchu** až do **Starých Hutí**. V okolí Mlýnského Vrchu přechází les v otevřenou krajinu a můžeme tak vidět **Kraví horu** a vrchol **Vysoké**.

Ze Starých Hutí nás čeká dlouhý sjezd do **Hojné Vody**, dál přes **Dobrou Vodu** s malebným barokním *kostelem Nanebevzetí Panny Marie*, až do **Horní Stropnice**. Odtud je úžasný pohled na vrcholy Kraví hory a Vysoké a na kostel v Dobré Vodě. Otevřenou krajinou pokračujeme po trase, která se stáčí na jih a vede přes Dlouhou Stropnici k Vranímu hnízdu, odkud se opět stáčí severním směrem a souběžně s modrou pěší turistickou trasou, nás zavede do **Nových Hradů**. Z Nových Hradů pokračujeme k hraničnímu přechodu Nové Hrady – Pyhrabruck, kde odbočíme vlevo a jedeme dál kolem Pivovarského rybníka souběžně s červenou pěší turistickou trasou přes **Vyšné** až do **Českých Velenic**. Celý tento poslední úsek trasa v podstatě kopíruje státní hranici s Rakouskem.

Cyklistická trasa Blansko – (Na papírně) – U Houdků (1012)

Je to krátký, zhruba 4,5 km dlouhý úsek značený jako cyklistická trasa, který spojuje hlavní silniční komunikaci číslo 154, ve směru Kaplice – Benešov nad Černou a silniční komunikaci číslo 157, ve směru Český Krumlov – Pořešín – Besednice – Trhové Sviny.

Z **Blanska** vede trasa z kopce, do údolí řeky **Černé** k místu Na Papírně. Odtud dlouze stoupá přes Přísečno a dál do Smrhova. Tady můžeme pokračovat až k samotě **U Houdků** a

přijet k silniční komunikaci 157 nebo odbočíme vpravo na **Soběnov**, ze Soběnova do **Děkanských Skalín**, kde se lze napojit na cyklistickou trasu č. 1187 (Kaplice – sedlo Kohouta – Benešov nad Černou – Mlýnský Vrch).

Cyklistická trasa Kaplice – (Rychnov nad Malší) – Cetviny (1018)

Trasa je dlouhá přibližně 24 km a je souběžná s naučnou stezkou Řemeslo na cestě (viz. **naučná stezka Řemeslo na cestě**), značnou částí i s modrým značením pěší turistické trasy. Je vedena, až na krátký úsek, po asfaltové cestě.

Z **Kaplice** vyrazíme jižním směrem po cyklistické (můžeme i po modré) značce. Po chvíli přijíždíme k tábořišti v údolí **Malše**. Odtud až na Strmý Vrch vede trasa po luční cestě chatovou oblastí podél řeky, dál do Ješkova po zpevněné polní cestě. Z Ješkova už jedeme zase po asfaltu. Projíždíme otevřenou krajinou s pěknými výhledy do okolí, míváme samoty Drochov a Všeměřice, z levé strany vrch Kameniště (700 m). Zhruba z těchto míst už můžeme vidět věž kostela v **Rychnově nad Malší** a za ním v dálce i Svatý Kámen (**U Svatého Kamene**).

Záhy projíždíme Rychnovem, odtud mírným stoupáním přijíždíme podél křížové cesty ke Svatému Kameni. Zde je možné doplnit chladnou a chuťově velmi dobrou vodu ze zdejšího pramene v kapličce pod kostelem. Dál jedeme do nedaleké obce **Tichá**, kde na rozcestí u místní tvrze u rybníku Hláska odbočujeme doprava a pokračujeme jižním směrem až do osady Cetviny. Tady je pěkně udržovaný kostel a v kontrastu zdevastované zbytky budov pohraniční stráže. V Cetvinách se můžeme napojit na dálkovou pohraniční cyklistickou trasu č. 34 (Vyšší Brod – České Velenice).

Cyklistická trasa Horní Stropnice – (Svébohy – Žumberk – Žár) – Kapinos (1046)

Tato cyklistická trasa je od začátku do konce souběžná s naučnou stezkou „Paměť Novohradských hor“ (viz. **naučná stezka Paměť Novohradských hor**) a vede příjemně zvlněnou krajinou rybníků.

Vyjíždíme od *kostela Sv. Mikuláše* v **Horní Stropnici** a odbočujeme doprava, severním směrem na **Svébohy**. Trasa vede kolem rybníků Martin, Kapříkovského a Kubelovo rybníka. U kapličky ve Svébohách se vydáme doleva a hned na dalším rozcestí za vesnicí kolem Demkova rybníka doprava. Projíždíme Střeziměřicemi, v **Bozejově** odbočíme u kapličky vlevo a kolem rybníku Velký Šejpl přijíždíme do **Žumberku**. Zde stojí za to, udělat si krátkou přestávku a prohlédnout si místní tvrz. Také jsou zde pěkné výhledy do krajiny, neboť v okolí Bozejova, Žumberku a Žáru je krajina otevřená, jen s malými ostrůvky lesního porostu.

Dál pokračujeme severovýchodním směrem kolem Farského rybníka, rybníka Pařezník a Umberského rybníka do **Žáru**. Tady pokračujeme po hrázi velkého **Žárského rybníka**. Za hrází vjíždíme do Žárského lesa na lesní cestu a pokračujeme souběžně nejen s naučnou stezkou „Paměť Novohradských hor“, ale i se žlutou pěší turistickou trasou, kolem Žofínského a Hlinitého rybníka až do **Janovky** (II. díl). Zde jedeme kolem kapličky dál na sever až k rybníku Tomáš, kde se odpojuje žluté značení a cyklistická trasa se ostře stáčí k jihu. U Karolínského rybníka se opět obrací na sever a tak zde vytváří pomyslné písmeno N. Projíždíme mezi Kachním a Karlovým rybníkem, přejíždíme modrou pěší turistickou trasu nad Janovkou až přijíždíme ke **Kapinosu**, kde se můžeme napojit na cyklistickou trasu 1050, vedoucí přes **Petríkov** do Jílovic (v diplomové práci není popsána).

Cyklistická trasa Dobrá Voda – (Šejby) – Nové Hrady/Pyhrabruck (1048)

Čeká nás asi 14 km dlouhá trasa, vedoucí v blízkosti státních hranic s Rakouskem. V celém úseku je trasa souběžná s naučnou stezkou kolem Nových Hradů (viz. **naučná stezka Paměti Novohradska**) a značnou částí i s modrou turistickou trasou. Z **Dobré Vody** vyjíždíme jihovýchodním směrem do obce **Šejby**. Svištíme pěkně z kopce po asfaltové cestě, která vede hustým smrkovým lesem. Projedeme Šejby, kousek před státní hranicí ale odbočíme doleva a okruhem kolem Šejb, přijíždíme po zdejších signálkách k Vranímu hnízdu. Odtud v úseku zhruba 1,5 km jsou souběžné nejen naučná stezka Paměti Novohradska, modrá turistická trasa a cyklistická trasa č. 1048, po které se pohybujeme, ale i cyklistická trasa č. 34. U Křížku zahýbáme vpravo a pokračuje souběžně už jen s naučnou stezkou, podél Veveřského potoka do Veveří, odtud kolem Veverského, Přesličkového a Kamenného rybníka až k hraničnímu přechodu **Nové Hrady – Pyhrabruck**.

Cyklistická trasa Svatý Jan nad Malší – (Ločnice – Besednice – Lhotka – Slavče – Kamenná) – Klačary (1128)

Tato trasa vede převážně otevřenou mírně zvlněnou krajinou, v okolí Ločnic a Besednic zemědělskou krajinou, po severním úpatí **Slepičích hor**.

Ze **Svatého Jána nad Malší** sjíždíme souběžně s červeným značením do **Ločnic**, kde na návsi odbočujeme doprava a pokračujeme po asfaltové cestě lemované alejemi až do **Besednic**. V Besednicích se před hostincem vydáme vlevo, ve směru na Trhové Sviny. Zhruba po jednom kilometru zahýbáme vpravo a po pravé straně objíždíme zalesněné svahy Besednické hory (753,4).

Projíždíme kolem **Sýkorova Hamru** – nejstaršího jihočeského hamru z 18. století, v Dobrkově se opět napojujeme na asfaltovou cestu. Odtud pokračujeme přes **Dobrkovskou Lhotku**, Lhotku, dále přes obce Štěpán a Záluží do **Slavče**. Před *kostelem Sv. Filipa a Jakuba* ve Slavči uhýbá trasa doprava a vede přes **Chvalkov**, kde se kříží s naučnou stezkou „Krajinou humanity“ (viz. **naučná stezka Krajinou humanity**) a **Kondrač**, kde kříží rovněž s naučnou stezkou „Krajinou humanity“ a se žlutou pěší turistickou trasou, do Kamenné. Za kapličkou v **Kamenné** se trasa stáčí na sever a vede nás mezi loukami a poli až do **Klačar**. Tady se můžeme napojit na cyklistickou trasu 1123, po které se můžeme dostat do **Trhových Svinů** a dál do Borovan (trasa není popsána v této diplomové práci).

Cyklistická trasa Kaplice – (Blansko – Děkanské Skaliny – sedlo Kohouta – Kamenice – Benešov nad Černou) – Mlýnský Vrch (1187)

Z **Kaplice** vyjíždíme východním směrem po silniční komunikaci č. 154, ve směru Kaplice – Benešov nad Černou. Po přejezdu **Malše** těsně za Kaplicí nás čeká táhlý kopec až do **Blanska**. I když vypadá děsivě, není ani zdaleka tak nepříjemný, jako množství aut, které tuto silnici využívají. Naštěstí už po dvou kilometrech se za návsi v Blansku cyklistická trasa stáčí z hlavního tahu vlevo a pokračuje příjemně zvlněnou krajinou s pěknými výhledy do okolí. Jedeme z kopce, ale pozor, u hájovny budeme odbočovat z asfaltové silnice vpravo na lesní cestu. Po té vede trasa až k údolní **nádrži Černá**. Od přehrady pokračujeme souběžně s červeným značením opět po asfaltu, projíždíme osadami **Děkanské Skaliny**, Velké Skaliny, odtud dlouhým a nepříjemným stoupáním až do místa, kde dávají lišky dobrou noc - Dalekých Popelic. Z Dalekých Popelic k **sedlu Kohouta** vede trasa po lesní cestě, místy s prudkým stoupáním. Tento úsek není na kole moc příjemný, obzvláště, když je cesta rozmočená. Navíc vede hustým lesem, odkud není nikam vidět. Ze sedla Kohouta sjíždíme k **Myslivně pod Kohoutem** už zase po asfaltu, z kopce se vezeme v podstatě až do **Kamenice**. Kousek před Kamenicí vyjíždíme z lesa a před námi se otevírá krajina s pěkným výhledem na **Novohradské hory**. Z Kamenice projedeme krátkým lesním úsekem na silniční komunikaci z Trhových

Svinů do **Benešova nad Černou**, na kterou se napojíme a pokračujeme vpravo až do Benešova. Na hlavním rozcestí v Benešově u zrcadel, se dáme k místnímu hřbitovu a dál do kopce. Na kopci je pěkný výhled do širokého okolí, potom mizí trasa v lese. Z lesa se dostaneme v podstatě až u samot u Velkého Jindřichova. Z Velkého Jindřichova pokračujeme po jediné možné cestě (i když výstižnější označení by bylo tankodrom) která ústí na silniční komunikaci ve směru Černé Údolí – Horní Stropnice. Tento úsek je opravdu velmi nepříjemný, cesta je v desolátním stavu (r.2007). Jedeme po silniční komunikaci vlevo, po chvíli sjíždíme vpravo na lesní cestu, do prudkého kopce. Stoupání končí, odtud sjedeme k silniční komunikaci z Černého Údolí – Hojná Voda – Stropnice, kde vyjíždíme z lesa do otevřené krajiny. Přes louku už vidíme chalupy na **Mlýnském Vrchu**.

Cyklistická trasa Kaplice – (Mostky – Desky – Malonty) – Janova Ves (1189)

Je to příjemná trasa, která vede zemědělskou krajinou, občas krátkými úseky lesa, tak že se můžeme po cestě kochat okolní malebnou krajinou, přičemž nezapomínáme šlapat a řídit.

Z **Kaplice** vyjíždíme jihovýchodním směrem, krátce za městem přejíždíme řeku **Malši** a pokračujeme do obce Mostky, kde je zajímavá tvrz. Po chvíli přijíždíme do Dobechova, kde u autobusové zastávky u Dobečovského potoka sjíždíme doleva, projíždíme vesnicí a pokračujeme po lesní zpevněné cestě do Hodonic, odkud si můžeme odbočením vlevo udělat malou objíždku přes Desky nebo pokračovat k samotám – Nové Stavení a dál do zemědělské vesnice **Meziříčí**. Odtud vede trasa mezi Husovým a Žižkovým vrchem a potom pěkně z kopce do Malont. Projedeme vesnicí a u kostela odbočujeme vlevo do prudkého kopce. Vyjedeme nad **Malonty** a zvlněnou krajinou sjíždíme k říčce Kamenici, za níž už na nás čeká vesnice **Bělá**. Odtud chvíli z kopce, chvíli do kopce až pod Farský vrch, od Farského vrchu si vychutnáme krátký sjezd k samotám **Janova Ves**, kde si můžeme dát na místní rodinné farmě něco dobrého a vydatného na další cestu. V Janově Vsi se můžeme napojit na dálkovou cyklistickou trasu č. 34.

Cyklistická trasa Desky – (Dluhoště) – Kamenice (1190)

Je to krátká, jen 5,5 km dlouhá cyklistická trasa, která by se dala charakterizovat slovy „z kopce, do kopce“. Začínáme v **Deskách**, odkud se svezeme až do údolí **Černé**, pod Mlýnský vrch. Odtud do malého kopce na silniční komunikaci 154 ve směru Kaplice - Benešov nad Černou, kterou přejedeme a zase z kopce do osady **Dluhoště**. Abychom ale nezlenivěli, je to z Dluhoště do **Kamenice** jak jinak než do táhlého kopce. Tady nás ale čeká odměna v podobě krásného výhledu do krajiny Novohradských hor a mimo jiné lze vidět i místo, z kterého jsme vyjížděli. To samé platí i v opačném případě, z Desek vidíme na Kamenici.

Cyklistická trasa Kamenná – (Rychnov u Nových Hradů – Benešov nad Černou) – Pohorská Ves (1191)

Po celé své délce vede trasa po silniční komunikaci s asfaltovým povrchem. Od **Kamenné**, přes **Rychnov u Nových Hradů**, až do **Benešova nad Černou** se klikatí, stoupá a zase klesá zemědělskou krajinou, využívanou především k extenzivnímu chovu skotu. Doporučuji proto cyklistické nebo jiné brýle, prudký střed mouchy, hejna much nebo jiného létajícího hmyzu s lidským okem nemusí končit jen mrknutím. Stačí, že dojedete jako veselý cyklista.

Jinak krajina je příjemná, jejím kocháním můžeme i chvilkami zapomínat, že šlapeme do kopce. V Benešově nad Černou se k cyklistické trase připojuje ve stejném směru i modrá turistická trasa a je s ní souběžná až do cíle. Jedeme Benešovem, po přejezdu **Černé**,

odbočujeme před bytovkami do prudkého, naštěstí krátkého stoupání směrem na **Kuří**. Kuří je dlouhá vesnice ulicového typu s množstvím malých, ale zvědavých, štěkajících a volně pobíhajících psů. Takže šlápneme do pedálů, ať to máme za sebou. Za vesnicí nás nečeká příjemný pohled. Před námi trasa stoupá vzhůru, za zatačkou pořád vzhůru, ale všechno jednou končí, stejně tak i tenhle táhlý, rozhodně ne pozvolný kopec. Nepříjemná je především kombinace dlouhého a prudkého stoupání a nekvalitního povrchu silnice (2007). Až se dostaneme pod Lužický vrch, máme nejhorší za sebou. Odtud sjíždíme k osadě Lužnice, která je situována v prudkém svahu, z kterého se pěkně svezeme. Z kopce ještě jedeme až pod Pohorskou Ves, k již nefungujícímu lomu písku, odtud už jen krátké stoupání a jsme tu. Z Pohorské Vsi můžeme pokračovat po cyklistické trase č. 1193 a dál po trase č. 1192 přímo na Pohoří na Šumavě nebo si udělat okruh, po cyklistické trase č. 1193 (popsána níže).

Cyklistická trasa Leopoldov – Pohoří na Šumavě (1192)

Čeká nás šesti kilometrová trasa podél **Pohořského potoka**, více méně pořád do kopce. Sice táhlého, ale mírného.

Z Leopoldova vyjíždíme podle ukazatele na Pohoří na Šumavě. Trasa vede lesem, po nepříliš kvalitní asfaltové cestě (r. 2007). Asi po 2,5 km přijíždíme k **Baronovu Mostu**, kde stojí bývalá hájovna, dnes penzion s restaurací. Odtud pokračujeme dál podél potoka a u **Pohořského rybníka** (Jiřického), se dostáváme konečně z lesa. Tady je pěkné a příjemné koupání, respektive příjemné pro toho, komu nevádí studená voda (tyto řádky píše osoba vcelku otužilá).

Od Pohořského rybníka je to do bývalé obce **Pohoří na Šumavě** už jen kousek. Ačkoliv je tento název z hlediska geografické polohy poněkud zavádějící, z hlediska rázu krajiny je velmi výstižný. Člověk si tady opravdu připadá jako na Šumavě. Obec byla po druhé světové válce srovnána se zemí, jelikož stála na území, kudy bylo následně vedeno pohraniční pásmo. Dlouho tuto bývalou vesnici připomínal jen chátrající koste, místní hřbitov především německých jmen a ruiny, později už jen kameny zdejších domů a statků. V poslední době to ale vypadá, že se sem možná vrátí život, o čemž svědčí nově postavené objekty, naštěstí zatím ve stylu, který zapadá do okolní krajiny.

Cyklistická trasa Pohorská Ves – (Leopoldov – Dolní Příbrání – Pohoří na Šumavě – Stříbrné Hutě – Hutský rybník) – Pohorská Ves (1193 – okruh)

Jedná se z hlediska terénu o zajímavý, ne vždy snadný, zhruba 35 km dlouhý okruh nejjihnější a nejneobydenější částí Novohradských hor. Trasa vede přes mnoho již zaniklých sídel a ukazuje nám, kde všude a v jakých podmínkách tu žili lidé.

Z **Pohorské Vsi** vyjíždíme na jih, přes Uhlíště do Leopoldova. Tady podle cyklistické značky odbočujeme vpravo, přes **Pohořský potok** a pokračujeme do lesa, táhlým stoupáním souběžně s cyklistickou trasou č. 34. Dál jedeme po vrstevnici prakticky až k rozcestníku u **Jednoty**, kde odbočujeme vlevo, souběžně s červeným značením. Kousek před bývalou osadou **Dolní Příbrání** vyjíždíme z lesa a naskýtá se nám pohled na místní krajinu a malý rybník **Mráček**.

Na rozcestí se držíme vpravo, jižním až jihovýchodním směrem a odpojujeme se tak z červené turistické trasy a cyklistické trasy č. 34. Pokračujeme po úzké, ale zpevněné asfaltové silničce podél státních hranic s Rakouskem. Přejíždíme Kabelský potok, dál vede trasa v podstatě po vrstevnici, znatelnější stoupání nás čeká až na Jelení horu, respektive pod její vrchol. Odtud jedeme dál mírně zvlněnou krajinou a přijíždíme k bývalé osadě **Pavlína**. Celý tento úsek, od přejezdu Kabelského potoka až k Pavlíně vede hustým smrkovým lesem, z kterého není nikam vidět. Proto se zdá být v tomto úseku cesta dlouhá a nekonečná.

Z Pavlín je to do **Pohoří na Šumavě** asi už jen 2,5 km, z toho polovina trasy vede ještě lesem, po kamenité, obtížně sjízdné nekvalitní cestě a polovina trasy po louce s několika výšlapy a sjezdy, ovšem rovněž s nelehkým zdoláním terénu. Závěrečné prudké stoupání k Pohoří v kombinaci s kamenitým terénem, je skutečně tím „nejlepším na konec“. Alespoň tu na nás čeká pěkný výhled do šumavsky vzhlížející krajiny.

Projedeme Pohořím na Šumavě a na jeho konci u rozcestí se vydáváme doleva, po kamenité zpevněné cestě, která se postupně mění v asfaltovou. Netrvá to dlouho a opět nás pohlcuje hluboký smrkový les. Asi po 2,5 km přijíždíme do další zaniklé osady, **Janovy Hutě**. Odtud sice pokračujeme z kopce, podél **Lužnice**, ale cesta se mění v „tankodrom“. Je kamenitá, rozbitá, obtížně sjízdná, brzdy pracují na plné obrátky. Po zhruba třech až čtyřech kilometrech přijíždíme do údolí k bývalé osadě **Stříbrné Hutě**, kde je odpočívadlo a pohled na údolí, kde kdysi osada stávala. Z údolí stoupáme po kamenité cestě k bývalé **Skelné Huti**, odtud po lesní cestě po vrstevnici k **Huťskému rybníku**, kde stávala další zaniklá osada **Terčí Huť**. U místního rozcestí přejíždíme Huťský potok a dálkovou cyklistickou trasu č. 34 a pokračujeme mírným, ale táhlým stoupáním pod Pivonický vrch, kde se krajina v krátkém úseku otevírá a my máme pěkný výhled do okolí a na samotu **Terčí Dvůr**. Z těchto míst trasa klesá až k silniční komunikaci z Pohorské Vsi do Benešova nad Černou. My se dáme doleva a z kopce se svezeme až **Pohorské Vsi**.

Pokud se rozhodnete tento okruh absolvovat, doporučuji alespoň trekkingové kolo (v žádném případě kolo silniční) a jet po trase ve směru, jak je popsána.

Doporučená neznačená cyklistická trasa Rychnov nad Malší – (Malonty) – Pohorská Ves (34-B)

Tato trasa je variantou, kterou můžeme využít při absolvování dálkové cyklistické pohraniční trasy č. 34. A to v případě, že se chceme vyhnout pohraniční oblasti, kudy se tato trasa táhne, možná si cestu i trochu zkrátit.

V tom případě v **Rychnově nad Malší** pokračujeme po silniční komunikaci z **Dolního Dvořiště** dál na Malonty. Projíždíme Bukovskem, vesnicí **Malonty** a dál do **Pohorské Vsi**. Odtud se můžeme vydat po zelené turistické trase a u Huťského rybníka se opět napojit na cyklistickou trasu č. 34.

Po celou dobu se pohybujeme po kvalitní asfaltové komunikaci s malým provozem, mírně zvlněnou krajinou. Od Rychnova nad Malší do Malont vede trasa převážně zemědělskou krajinou s výhledy do okolí, od Malont potom převládá les.

Doporučená neznačená cyklistická trasa Smrhov–(Soběnov)–Děkanské Skaliny (1012-B)

Jde o 4,5 km dlouhou spojnicí cyklistických tras č. 1012 (Blansko – U Houdků) a č. 1187 (Kapllice – sedlo Kohouta – Benešov n Č. – Mlýnský Vrch). Po celou dobu vede po málo frekventované silniční komunikaci, převážně zemědělskou krajinou, se střídajícím se stoupáním a klesáním. Delší rovinatý úsek zde v prakticky chybí. Krajina je otevřená do okolí, jsou zde proto pěkné výhledy na Slepíčí hory.

Doporučená neznačená cyklistická trasa Besednice – sedlo Kohouta (1128-B)

Trasa vede z Besednic k sedlu Kohouta lesem a prakticky pořád do kopce. Nejedná se o zrovna atraktivní úsek Novohradských hor, ale je to jedna z nejkratších variant, jak se z Besednic napojit na cyklistickou trasu č. 1187.

Doporučená neznačená cyklistická trasa Benešov nad Černou – Pohorská Ves (1191-B)

Cílem této trasy je nahradit úsek **Benešov nad Černou – Kuří – Lužnice – Pohorská Ves** na cyklistické trase č. 1191 a to především z důvodu špatné kvality povrchu místní cesty. Varianta 1191-B je co do vzdálenosti zhruba stejně dlouhá, vede jen do pozvolného stoupání, po kvalitním nově obnoveném asfaltu. Zhruba na půli cestě je pěkný výhled na Černé Údolí, jinak se pohybujeme v lese. V Černém údolí se z ní můžeme snadno napojit na dálkovou cyklistickou trasu č. 34.

Tabulka 3.: Značené cyklistické turistické cesty

Tabulka 3.A.1

Název, barva a kód cesty	Možná nástupní místa	Významná místa	Délka (km)	Délka spojnice výchozích míst (km)	Délka (hod)	Nadmožská výška nejvyšší/nejnižší na trase (m.n.m)	Rozdíl (m)	Sklonitost (úseky s největším stoupáním/ klesáním)
<p>Vyšší Brod - České Velenice (34)</p>	<p>Vyšší Brod, Horní Dvořiště, Rybník, <u>Dolní Dvořiště</u>, Rychnov nad Malší, Leopoldov, Žofín, Černé Údolí, <u>Horní Stropnice, Nové Hradky, České Velenice</u></p>	<p>Horní Dvořiště, <u>Dolní Dvořiště</u>, Sv.Kámen, Cetviny, Leopoldov, Uhlištský rybník, Huťský rybník, Žofín, Černé Údolí, Mlýnský Vrch, Staré Hutě, Hojná Voda, Dobrá Voda, <u>Horní Stropnice</u>, <u>Nové Hradky</u>, <u>České Velenice</u></p>	<p>83,5 H.D.-Č.V.</p>	<p>H.D.-Č.V.</p>	<p>5</p>	<p>Pod vrcholem Vyhlídka (870)/Vyšší Brod (570)</p>	<p>300</p>	<p>sjezd z Hojné Vody do Dobré vody - 8,34°</p>
<p>Blansko - U Houdků (1012)</p>	<p>Blansko, Na Papírně, U Houdků</p>	<p>Blansko, Na Papírně</p>	<p>4,5</p>	<p>4,5</p>	<p>0,5</p>	<p>Blansko (600)/ U Houdků (510)</p>	<p>90</p>	<p>stoupání od Na Papírně do Blanska - 8,27°</p>
<p>Kaplice - Cetviny (1018)</p>	<p><u>Kaplice</u>, Rychnov nad Malší, Tichá, Cetviny</p>	<p><u>Kaplice</u>, Rychnov nad Malší, Sv.Kámen, Tichá, Cetviny</p>	<p>24</p>	<p>14</p>	<p>1</p>	<p>jižně od Tiché (670)/ <u>Kaplice</u> (510)</p>	<p>160</p>	<p>stoupání z Tiché pod Tichý vrch - 6,22°</p>
<p><u>Horní Stropnice</u> - Kapinos (1046)</p>	<p><u>Horní Stropnice</u>, Svěbohy, Božejov, Žumberk, Žár, Kapinos</p>	<p><u>Horní Stropnice</u>, Svěbohy, Božejov, Žumberk, Žár, Kapinos</p>	<p>16,5</p>	<p>6,5</p>	<p>1</p>	<p><u>Horní Stropnice</u> (550)/ Kapinos (480)</p>	<p>70</p>	<p>klesání Žárským lesem - 2,86°</p>

Tabulka 3.A.2

Název, barva a kód cesty	Složení povrchu	Obtížná místa z hlediska sjízdnosti	Obslužná vybavenost (r. 2007)	Převažující krajinný ráz	Struktura krajinného pokryvu (%)
<p>Vyšší Brod - České Velenice (34)</p>	asfalt 100		<p><u>Dolní Dvořiště</u> (restaurace, ubytování, autobus), Rychnov n Malší (restaurace, autobus), Leopoldov (ubytování, autobus), Žofín (penzion, občerstvení), Černé Údolí (občerstvení, ubytování), Hojná Voda (restaurace, ubytování, autobus), Dobrá Voda (občerstvení, ubytování, autobus), Horní Stropnice (restaurace, ubytování, autobus, sportovní centrum, obchod), Nové Hrady (restaurace, ubytování, obchody, autobus), Č.Velenice (restaurace, ubytování, obchod, autobus)</p>	<p>Od Horního Dvořiště až k Janovy vsi převládá otevřená krajina (louky, pastviny, zemědělská krajina) s malými plochami lesního porostu. Od Janovy vsi přechází v lesní krajinu, kde se místy objeví louky či pastviny. V otevřenou krajinu se souvislý lesní porost mění zase až mezi Horní Sropanicemi a Šejbami a potom mezi Novými Hrady a Pivovarnickým rybníkem.</p>	<p>Les 50, les/louka 25, Louky 20, pole 5</p>
<p>Blansko - U Houdků (1012)</p>	asfalt 100		<p>Blansko (hostinec, autobus)</p>	<p>Trasa vede lesní krajinou, která místy přechází v otevřené prostory. V okolí Smrhova vede zemědělskou krajinou a pastvinami</p>	<p>Louky 20, les/louka 70, les 10</p>
<p>Kaplice - Cetviny (1018)</p>	asfalt 100		<p>Kaplice (restaurace, ubytování, obchody, autobus), Rychnov n Malší (restaurace, autobus), Tichá (restaurace)</p>	<p>Trasa prochází krajinou, kde se nepravidelně střídají lesní porost a otevřené prostory (louky, pastviny, zemědělská krajina)</p>	<p>Les/louka 80, louky 15, les 5</p>
<p>Horní Stropnice - Kapinos (1046)</p>	asfalt 95, ostatní 5		<p>Horní Stropnice (restaurace, ubytování, obchod, autobus, sportovní centrum), Svěbohy (restaurace), Žumberk (restaurace), Žár (restaurace, autobus)</p>	<p>Od Horní Stropnice vede trasa zemědělskou krajinou a po chvíli kolem soustav rybníků - hl. kolem Žumberka, Žáru a Janovky</p>	<p>Les 20, les/louka 60, louka 2é</p>

Tabulka 3.B.1.

Název, barva a kód cesty	Možná nástupní místa	Významná místa	Délka (km)	Délka spojnice výchozích míst (km)	Délka (hod)	Nadmořská výška nejvyšší/nejnižší na trase (m.n.m)	Rozdíl (m)	Sklonitost (úseky s největším stoupáním/ klesáním)
Dobrá Voda - <u>Nové Hradý</u> /Pyhrabruck (1048)	Dobrá Voda, Šejby, <u>Nové Hradý</u>	Dobrá Voda, Šejby, <u>Nové Hradý</u>	14	7,5	1,5	Dobrá Voda (730)/ <u>Nové Hradý</u>-Pyhrabruck(530)	200	klesání podél Veverského potoka - 5,71°
Sv. Jan nad Malší - <u>Klažary</u> (1128)	Sv.Jan n Malší Ločenice, Besednice , Lhotka, Slavče, Kamenná, Klažary	Sv.Jan n Malší Ločenice, Besednice , Lhotka, Slavče , Kamenná, Klažary	18	11	1	Sv. Jan n Malší (600)/ <u>Kamenná</u> (540)	60	sjezd ze Sv. Jána nad Malší do Ločenic - 5,14°
<u>Kaplice</u> - <u>Mlýnský Vrch</u> (1187)	<u>Kaplice</u>, Blansko, <u>Děkanské Skaliny</u>, Velké Skaliny, Předlesí, <u>Benešov n Černou</u>, Starý Holand, Mlýnský Vrch	<u>Kaplice</u>, Blansko, <u>Děkanské Skaliny</u>, Velké Skaliny, <u>Benešov n Černou</u>, Starý Holand, Mlýnský Vrch	22,5	16	2	Sedlo Kohouta (810)/ <u>Kaplice</u> (510)	300	stoupání od rozcestí pod Dalekými Popelicemi k sedlu Kohouta - 6,84°
<u>Kaplice</u> - Janova Ves (1189)	<u>Kaplice</u>, Mostky, Desky, Malonty, Janova Ves	<u>Kaplice</u>, Mostky, Desky, Malonty, Tokaniště, Janova Ves	18	13	1	Tokaniště (700)/ <u>Kaplice</u> (510)	190	stoupání od Dobečovského potoka pod Hodonický vrch - 5,02°
Desky - Kamenice (1190)	Desky, Dluhoště, Kamenice	Desky, Dluhoště, Kamenice	5,5	4,5	0,5	Kamenice (690)/ přejezd přes Pohořský potok u Kanc.ryb.(590)	100	stoupání z Dluhoště ke Kamenici - 5,23°
Leopoldov - Pohoří na Šumavě (1192)	Leopoldov, Pohoří na Šumavě	Leopoldov, Baronův most, Pohořský rybník, Pohoří na Šumavě	6	6	0,6	Pohoří n.Šumavě (910)/ Leopoldov (790)	120	stoupání podél Pohořského potoka kolem Kobylí hory-5,71°

Tabulka 3.B.2.

Název, barva a kód cesty	Složení povrchu	Obtížná místa z hlediska sjízdnosti	Obslužná vybavenost (r. 2007)	Převažující krajinný ráz	Struktura krajinného pokryvu (%)
Dobrá Voda - <u>Nové Hrady</u> /Pyhrbruck (1048)	asfalt 80, lesní cesta 15, ostatní 5		Dobrá Voda (občerstvení, ubytování, autobus), Nové Hrady (restaurace, ubytování, obchody, autobus)	V okolí Dobré Vody a potom v úseku mezi Vraním hnízdem a Veveřím - lesní krajina. Jinak převládá zemědělská krajina, louky a pastviny	Les 70, les/louka 10, louky 15, pole 5
Sv. Jan nad Malší - <u>Klažary</u> (1128)	asfalt 95, lesní cesta 5		Sv. Jan n Malší (restaurace, obchod, autobus), Ločenice (restaurace, obchod, ubytování, obchody, autobus) Besednice (restaurace, obchod, autobus), Kamenná (restaurace, autobus)	Převážně zemědělská krajina, jen z Besednic do Lhotky, při objíždění Slepíčích hor ze severu, vede trasa lesní krajinou	Les 15, les/louka 30, louky 20, pole 35
<u>Kaplice - Mlýnský Vrch</u> (1187)	asfalt 95, lesní cesta 5	Zhruba 3 km úsek trasy, začínající před Velkým Jindřichovem, dál ve směru Starý Holand velmi špatná cesta - výmoly, kameny	Kaplice (restaurace, ubytování, obchody, autobus), Děkanské Skaliny (restaurace, ubytování), Benešov n Černou (restaurace, ubytování, obchody, autobus)	Od Blanska až ke Kamenici převládá lesní krajina, v okolí Benešova nad Černou jsou to louky, které se rozprostírají ještě kolem Velkého Jindřichova. Jinak opět převládá lesní krajina.	Les 80, les/louky 20
<u>Kaplice</u> - Janova Ves (1189)	asfalt 90, lesní cesta 10		Kaplice (restaurace, ubytování, obchody, autobus), Malonty (restaurace, ubytování, obchody, autobus) Janova Ves (občerstvení)	Převážně je zastoupena zemědělská krajina, louky a pastviny, s většími ostrovy lesa. Souvislým lesním porostem prochází trasa až mezi Malonty a Bělou a mezi Bělou a Tokaništěm	Les 15, les/louky 30, louky 50, pole 5
Desky - Kamenice (1190)	asfalt 100		Dluhoště (restaurace, penzion, autobus)	Tato krátká trasa vede hl. zemědělkou krajinou, mírně zvlněným reliéfem	Louky/pole 20, louky 50, louky/les 30
Leopoldov - Pohoří na Šumavě (1192)	asfalt 100		Leopoldov (ubytování, autobus)	Převážně lesní krajina. V okolí Leopoldova, Baronova mostu a Pohoří na Šumavě se rozprostírají louky a otevřené prostory s výhledem do krajiny.	Les 95, les/louka 5

Tabulka 3.C.1.

Název, barva a kód cesty	Možná nástupní místa	Významná místa	Délka (km)	Délka spojnice výchozích míst (km)	Délka (hod)	Nadmořská výška nejvyšší/nejnižší na trase (m.n.m)	Rozdíl (m)	Sklonitost (úseky s největším stoupáním/ klesáním)
Kamenná - Pohorská Ves (1191)	Kamenná, Rychnov u N. Hradů, Benešov nad Černou, Pohorská Ves	Kamenná, Rychnov u N. Hradů, Benešov nad Černou, Pohorská Ves	16	12	1,5	U Jitronic (830)/ Kamenná (540)	290	stoupání z Kuří k bývalé osadě Jitronice - 6,11°, sjezd z Lužnice-8,53°
Pohorská Ves - Pohoří na Šumavě - Pohorská Ves (1193) - okruh	Pohorská Ves, Hut'ský rybník, Pohoří na Šumavě Dolní Příbrání, Jednoty, Leopoldov	Pohorská Ves, Hut'ský rybník, Pivonické Skály, Stříbrné Hutě, Janovy Hutě, Pohoří na Šumavě Pavlína, Leopoldov, Uhliště	34,5	8 PV - PnŠ	2,5	Pod Jelení horou (920)/ Pohorská Ves (765)	155	stoupání kolem Jelení hory - 9,32°, sjezd z Janových Hutí podél Lužnice - 3,71°, stoupání od Stříbrných Hutí k Jitronické luce - 5,30°

Tabulka 3.C.2.

Název, barva a kód cesty	Složení povrchu	Obtížná místa z hlediska sjízdnosti	Obslužná vybavenost (r. 2007)	Převažující krajinný ráz	Struktura krajinného pokryvu (%)
Kamenná - Pohorská Ves (1191)	asfalt 95, ostatní 5	Úsek Benešov n Černou - Pohorská Ves : velmi špatný povrch - výmoly, kameny	Kamenná (restaurace, autobus), Rychnov u N.H. (restaurace, autobus), Benešov n Černou (restaurace, ubytování, obchody, autobus), Lužnice (občerstvení), Pohorská Ves (restaurace, ubytování, obchod, autobus)	Až k Benešovu nad Černou, převažuje zemědělská krajina, dále pastviny, louky. V úseku mezi Benešovem n Č. a Pohorskou Vsí, přechází v lesní krajinu	Les 50, les/louka 20, louky 20, pole 10
Pohorská Ves - Pohoří na Šumavě - Pohorská Ves (1193) - okruh	asfalt 93, lesní cesta 5, luční cesta 2	Úsek Pavlína - Pohoří n Š.-velmi špatný kamenitý povrch. Úsek Janovy Hutě-Stříbrnné Hutě-prudký sjezd, komplikovaný špatným kamenitým povrchem	Pohorská Ves (restaurace, ubytování, obchod, autobus) Leopoldov (ubytování, autobus)	Převažuje lesní krajina. Les přechází v louky jen v okolí Pohorské Vsi, Skelných, Stříbrnných a Janových Hutích, v okolí Pohoří na Šumavě, rybníka Mráček, Jednot a Leopoldova	Les 95, les/louka 5

Doporučené cyklotrasy :

Tabulka 3.D.1.

Název, barva a kód cesty	Možná nástupní místa	Významná místa	Délka (km)	Délka spojnice výchozích míst (km)	Délka (hod)	Nadmořská výška nejvyšší/nejnižší na trase (m.n.m)	Rozdíl (m)	Sklonitost (úseky s největším stoupáním/ klesáním)
Rychnov nad Malší - Pohorská Ves (34 - B)	Rychnov nad Malší, Malonty, Pohorská Ves	Rychnov nad Malší, Malonty, Pohorská Ves	13	12	1	Pod Černým Vrchem u Pohorské Vsi (780)/ Rychnov n.Malší (600)	180	stoupání od Pohořského potoka pod Červený vrch, nad Pohorskou Vsí -4,57°
Smrhov - Děkanské Skaliny (1012 - B)	Smrhov, Soběnov, Děkanské Skaliny	Smrhov, Soběnov, Děkanské Skaliny	4,5	4	0,5	Děkanské Skaliny (630)/Smrhov (560)	70	stoupání z údolí Černé do Děkanských Skalín - 6,84°
Besednice - sedlo Kohouta (1128 - B)	Besednice, sedlo Kohouta	Besednice	3,5	3	0,5	Sedlo Kohouta (810)/ Besednice (600)	210	stoupání od napojení cyklistické trasy na červenou turistickou, k sedlu Kohouta-12,40°
<u>Benešov nad Černou</u> - Pohorská Ves (1191 - B)	<u>Benešov nad Černou,</u> Pohorská Ves	<u>Benešov nad Černou,</u> Pohorská Ves	8,5	6,5	0,5	SV nad Pohorskou Vsí (783)/Benešov nad Černou (650)	133	stoupání od Černého Údolí k odbočce k Huťskému rybníku - 2,57°

Tabulka 3.D.2.

Název, barva a kód cesty	Složení povrchu	Obtížná místa z hlediska sjízdnosti	Obslužná vybavenost (r. 2007)	Převažující krajinný ráz	Struktura krajinného pokryvu (%)
Rychnov nad Malší - Pohorská Ves (34 - B)	asfalt 100		Rychnov nad Malší (hostinec,autobus), Malonty (restaurace,ubytování,obcho- dy,autobus) Pohorská Ves (restaurace, ubytování,obchod,autobus)	Z Rychnova nad Malší vede trasa zemědělskou krajinou,otevřenou krajinou luk a pastvin,přerušo- vanou lesním porostem.Od Malont převažuje lesní krajina	Les 60, les/ louka 40
Smrhov - Děkanské Skaliny (1012 - B)	asfalt 100		Soběnov (hostinec,autobus)	Převládá zemědělská krajina,louky a pastviny s menšími plochami lesního porostu	Les 20, les/louka 80, louka 10
Besednice - sedlo Kohouta (1128 - B)	asfalt 100		Besednice (hostinec,autobus)	Jen kolem Besednic - zemědělská krajina,jinak vede trasa lesní krajinou	Les 95, les/louka 5
<u>Benešov nad Černou - Pohorská Ves</u> (1191 - B)	asfalt 100		<u>Benešov nad Černou</u> (restaurace,uby- tování,obchody,autobus), Pohorská Ves (restaurace,ubytování,obchod, autobus)	V okolí Černého Údolí je z trasy pěkný výhled do krajiny luk, jinak převládá lesní krajina	Les 95, les/louka 5

5. 4. Lyžařské trasy

Lyžařská turistická trasa Benešov nad Černou - (Dluhoště–Velké Skaliny) – Soběnov (A)

Téměř celá trasa vede otevřenou krajinou se zajímavými výhledy na Novohradské a Slepíčí hory. Je to příjemná trasa už proto, že po ní prakticky pořád klesáme, nečeká nás téměř žádné stoupání.

Začínáme v **Benešově nad Černou**. Lyžařská trasa vede souběžně se žlutou pěší turistickou trasou a to až do Velkých Skalín, proto se na ní napojíme. Za Benešovem se pohybujeme po rovině, na prvním rozcestí žluté a červené turistické trasy pokračujeme rovně po žlutém značení a zvolna sjíždíme do **Dluhoště**, přičemž se můžeme kochat výhledy do krajiny.

V Dluhošti se můžeme dál držet žlutého značení nebo si cestu zkrátit polní cestou vedoucí přes pastviny hned na začátku vesnice. Pokud ale není stopa projetá, doporučuji se držet žluté turistické trasy. V každém případě nás z Dluhoště čeká krátký úsek se strmějším stoupáním, v zápětí sjíždíme k Popelickému potoku. Nad ním už vidíme osadu **Velké Skaliny**, kam vyšlápneme. Hned na kopci u kapličky na nás čeká rozcestí, kde opouštíme žluté značení a vydáváme se vpravo. Jdeme asi sto metrů po silnici a hned za bývalou německou školou odbočujeme doleva.

Tady vede trasa po polní cestě, po chvílce vjíždíme do lesa. Lesem trasa pozvolna klesá až k osadě **Pusté Skaliny**. Ta se nachází v mělkém údolí, na které je díky rozestupujícímu se lesu pěkný výhled. U kapličky v Pustých Skalínách se vydáme kolem chat severozápadním směrem, po lesní cestě. Zhruba po kilometru mírného stoupání vyjíždíme z lesa a přes louku míříme k prvním domům v **Soběnově**.

Náročnější variantu této trasy můžeme absolvovat, když budeme na rozcestí červené a žluté turistické trasy za Benešovem nad Černou pokračovat vpravo, po červeném značení, souběžně s lyžařskou trasou B. Mírně zvlněnou krajinou s ostrůvky lesního porostu dojedeme do **Kamenice**, kde se napojíme na cyklistickou trasu číslo 1187. Na rozcestí pod **Vysokým kamenem** (865), též nazývaným Slepice, ke kterému musíme vyšlápnout poměrně strmý táhlý kopec, se vydáme po vrstevnici doleva a tím se odpojíme od cyklistické trasy, která pokračuje rovně. Po dlouhé vrstevnici, vedoucí lesem se dostaneme na rozcestí, kde přejedeme červenou turistickou trasu a pokračujeme rovně. Asi po sedmi stech metrech odbočíme vlevo do lesa a sjíždíme z kopce až narazíme na lesní cestu, po které se vydáme vpravo. Po chvílce přijíždíme do Pustých Skalín a odtud pokračuje dál do Soběnova, jak je popsáno v první variantě.

Lyžařská turistická trasa Benešov nad Černou – (Kamenice) – Besednice (B)

Výchozím místem je **Benešov nad Černou**. Držíme se červeného značení pěší turistické trasy. Na prvním rozcestí za Benešovem nad Černou odbočujeme doprava a mírně zvlněnou krajinou přijíždíme do **Kamenice**. Zde se krajina otevírá na západ a poskytuje pěkný výhled na **Dluhoště** a protější svahy Hodonického a Mlýnského vrchu. V Kamenici se napojujeme na cyklistickou trasu číslo 1187 a stoupáme lesem až k rozcestí pod **Vysokým kamenem** (865), nazývaným též Slepice.

Zde cyklistická trasa pokračuje rovně, my se ale vydáme vpravo, po vrstevnici po asfaltové cestě a objíždíme Vysoký kámen, který máme po levé straně. Zanedlouho se k nám připojí žlutá turistická trasa, vycházející z lesní cesty a další zhruba půl kilometru dlouhý úsek jedeme souběžně s ní. Hned na prvním rozcestí, kde se žluté značení stáčí do kopce vlevo, k **Myslivně pod Kohoutem**, pokračujeme rovně po vrstevnici a objíždíme zprava **sedlo Kohoutu**. Na dalším rozcestí uhneme vpravo a chvíli jedeme z kopce. Zanedlouho přejíždíme červenou turistickou trasu a po chvílce se napojujeme na vrstevnici. Zprava objíždíme vrchol **Kohouta**

(870). Na dalším rozcestí se držíme rovně a trasa začíná opět klesat. Čeká nás dlouhý prudší sjezd až do Besednic. Držíme se pořád rovně, nikam neodbočujeme. Z lesa vyjíždíme až nedaleko Besednic, u osady **Hrby**, kde se krajina otevírá a nabízí pěkné výhledy do okolí. Do **Besednic** je to odtud asi už jenom půl kilometru.

Lyžařská turistická trasa Benešov nad Černou – (Mlýnský Vrch) – Hojná Voda (C1)

Celá trasa vede v podstatě lesem, jen v okolí Benešova nad Černou, Velkého Jindřichova, Mlýnského Vrchu a Hojné Vody se krajina otevírá a nabízí tak zajímavé výhledy do okolí.

Z **Benešova nad Černou** se vydáme kolem hřbitova souběžně s červenou pěší turistickou trasou k rozcestí u **Věrtelí**, kde se lyžařská trasa větví na trasu C1 a C2. Zatímco trasa C2 pokračuje po červené pěší turistické trase, my se vydáme vpravo po zelené. Terén je mírně zvlněný, míjíme **Velký Jindřichov** a přijíždíme k hlavní silniční komunikaci ve směru Černé Údolí – Horní Stropnice. Tady se odpojíme od zeleného značení, silnici přejdeme a vydáme se dál lesním průsmekem, kterým stoupáme až k **Mlýnskému Vrchu**, k hlavní silniční komunikaci ve směru Černé Údolí – Dobrá Voda. Odtud sjedeme k chalupám v Mlýnském vrchu, projedeme mezi nimi a z kopce pokračujeme k rozcestí u **Mlýnského rybníka**.

Na rozcestí pod Mlýnským Vrchem se vydáváme vpravo. Čeká nás zhruba tři kilometry dlouhé stoupání směrem k hranicím s Rakouskem. Kousek před hranicemi se trasa stáčí na východ a vede přímo kolem hraničních kamenů, stále směrem nahoru. U *Pralesy Hojná Voda* se dostáváme na vrstevnici a objíždíme vrchol **Vysoké** (1034), kterou máme po levé straně. Za chvíli se dostáváme k rozcestí, kde se napojíme na lyžařskou trasu OHV a místní značenou trasu a pokračujeme po ní až do **Hojné Vody**. Asi jeden a půl kilometru před Hojnou Vodou si dáme pozor na prudší sjezd! Trasa nás zavede zhruba do poloviny obce Hojná Voda, kde můžeme v místní hospodě načerpat síly na cestu zpět.

Lyžařská turistická trasa Benešov nad Černou – Hojná Voda (C2)

Pokud se vydáme z Benešova nad Černou na Hojnou Vodu po této trase, musíme počítat s tím, že se celou dobu budeme pohybovat lesem a že nás nečekají žádné výhledy.

Z **Benešova nad Černou** vyrážíme opět kolem hřbitova k rozcestí u **Věrtelí**, kde pokračujeme vlevo a držíme se červeného značení. Čeká nás prudký výšlap na **Cikánský vrch**, s následným příjemným sjezdem. Proměnlivým terénem se dostáváme pod Liščí důl, kde přejíždíme modrou pěší turistickou trasu a pokračujeme dál, vcelku prudším a táhlým stoupáním pod Kuní horu.

Zde se od červeného značení, které vede přímo na vrchol, odpojíme a **Kuní horu** (925) objedeme po vrstevnici zprava nebo zleva po zelené pěší turistické trase. V každém případě se dostaneme na rozcestí červeného a zeleného značení pod Kuní horou, odkud pokračujeme po zelené pěší turistické trase a objíždíme **Kraví horu** (953), kterou máme po levé straně. Po chvíli vyjíždíme z lesa, na parkoviště pod Kraví horou a na rozcestí u hlavní silniční komunikace vedoucí z Černého Údolí do Dobré Vody, se vydáme doleva, z kopce dolů. To už míjíme první domy v **Hojné Vodě**.

Lyžařská turistická trasa Malonty – (Leopoldov) – Pohoří na Šumavě (D1)

Lyžařská trasa D1 a D2 mají v úseku Malonty – Leopold – rozcestí s červenou pěší turistickou trasou stejný průběh. Tento úsek je v mapě označen písmenem D, popsán bude v následujícím odstavci.

Z **Malont** se vydáme jihovýchodním směrem, po asfaltové cestě. Nejdříve nás čeká krátké stoupání, poté mizí cesta v lese a vede po vrstevnici prakticky až k samotě Leopold. Na rozcestí u Leopoldu pokračujeme vlevo a držíme se pořád rovně, po vrstevnici. Asi po jednom kilometru začíná trasa prudčeji stoupat směrem k Jelenímu vrchu (956), ve vzdálenosti rovněž jednoho kilometru. Poté vede opět po vrstevnici a my objíždíme Jelení vrch zleva. Zanedlouho přijíždíme k rozcestí s červenou turistickou trasou, kde se lyžařská trasa D rozděluje na lyžařskou trasu D1 a D2.

Po trase D1 se vydáváme rovně, po vrstevnici dojíždíme k rozcestí. Zde odbočujeme doleva a sjíždíme až k **Pohořskému potoku** a k prvním chalupám v Leopoldově. Z **Leopoldova** až na Pohoří, je lyžařská trasa vytyčena po silniční komunikaci, která není v zimě udržována a není problém jet po ní na lyžích. Z malého prostoru otevřené krajiny v okolí Leopoldova vjíždíme opět do lesa a stoupáme podél Pohořského potoka k **Baronově mostu**. Zde se nachází penzion a restaurace, kde můžeme doplnit síly.

Od Baronova mostu stoupáme dál kolem Kobylí hory (955) po pravé straně a kolem **Myslivny** (1040) po levé straně, až k **Pohořskému rybníku** (Jiřickému) a zaniklé obci **Jiřice**. Zde se začíná krajina pomalu otevírat a nabízí pohled do okolí Pohoří na Šumavě. Krajina zde opravdu připomíná Šumavu. Od Pohořského rybníka vede trasa po rovině, čeká nás jen výšlap do strmého kopce, na kterém se rozkládá, respektive rozkládalo **Pohoří na Šumavě**.

Lyžařská turistická trasa Malonty – (Jednoty) – Pohoří na Šumavě (D2)

Průběh lyžařské trasy D2 z **Malont** přes samotu Leopold k rozcestí s červenou turistickou trasou je stejný jako u lyžařské trasy D1 a je popsán v předcházejících odstavcích.

Z rozcestí s červenou turistickou trasou, kde se lyžařská trasa D dělí na D1 a D2, odbočíme vpravo a až k **Jednotám** se držíme červeného značení. Na rozcestí u Jednot pokračujeme vlevo do lesa a stoupáme směrem ke Kobylímu vrchu (899). Přitom se držíme stále rovně, nikam neodbočujeme. Na rozcestí těsně pod Kobylím vrchem uhýbáme doprava a jeho vrchol tak objíždíme po vrstevnici.

Zanedlouho se trasa stáčí na jih a my sjíždíme ke **Kabelskému potoku** a dál podél něho až k samotám v Ulrichově. Z Ulrichova jedeme dál po asfaltové cestě na jih, směrem k Jelení hoře (946,7), u níž se napojujeme na cyklistickou trasu číslo 1193 a držíme se jí až k Pohoří na Šumavě. Od Jelení hory k zaniklé osadě **Pavlína**, pokračujeme lesem, mírně zvlněnou krajinou. V tomto úseku je trasa zdlouhavá a nezábavná, neboť neposkytuje žádné výhledy do okolí. Krajina se na chvíli otevírá až v okolí Pavlíny. Odtud zajíždíme ještě na chvíli do lesa a sjíždíme na rozlehlou planinu, kde les konečně ustupuje. Přejíždíme **Pohořský protok**, který zde v blízkosti pramení a stoupáme do kopce, k **Pohoří na Šumavě**. To nás za namáhavou cestu odmění krásným výhledem do ticha zdejší krajiny.

Lyžařská turistická trasa Pohoří na Šumavě – (Žofín) – Mlýnský Vrch (E)

Jedná o dlouhou náročnou, ale zajímavou trasu, vedoucí krajem nikoho, s množstvím stoupání a sjezdů. Určitě doporučuji mít s sebou nějaké ty zásoby energetického rázu.

Nástupním místem je **Pohoří na Šumavě**, zaniklá obec do které se v posledních letech pomalu opět vrací život. Do Pohoří se můžeme dostat po lyžařské trase D1 z Leopoldova nebo po trase D2 z Malont, popřípadě autem na parkoviště pod obcí. Z Pohoří na Šumavě se vydáváme severním směrem, kolem Štukavčího vrchu, souběžně s cyklistickou trasou číslo 1193. Mizíme v lese a sjíždíme k zaniklé obci **Janovy Hutě**. Pokračujeme po vrstevnici a přijíždíme k rozcestí. Na rozcestí se vydáme vlevo a pokračujeme po vrstevnici, zatímco cyklistická trasa pokračuje rovně a prudce klesá ke **Stříbrným Hutím**. Objíždíme Janský vrch a **Myslivnu** (1040), které máme po levé straně, pod Stříbrným vrchem se opět napojujeme na

cyklistickou trasu číslo 1193. Mírným stoupáním se dostáváme k zaniklé obci **Terčí Hut'** a k rozcestí u **Hut'ského rybníka**.

U Hut'ského rybníka zahne doprava. Čeká nás dlouhý příjemný sjezd až k Tisovému potoku pod Žofínem. V **Žofíně**, kam vyběhneme od Tisového potoka do krátkého kopečka, můžeme využít situaci a zajít do místního nově otevřeného penzionu na něco dobrého a načerpat tak zásoby na zbytek cesty.

Z Žofína nás čeká krátký sjezd k **Černé**, odtud už zase šlapeme do kopce až k rozcestí na Žofínské silnici. Tady se odtrhneme od cyklistické trasy, uhneme vpravo do lesa a dál pokračujeme souběžně se zelenou pěší turistickou trasou. V podstatě po vrstevnici objíždíme vrch Točník (903), který máme po pravé straně. Je to dlouhý nezáživný úsek, který nás zavede na rozcestí, z kterého se vydáme vlevo, do prudkého kopce. Kousek před **Starým Holandem** odbočíme doprava na lesní průsmyk a sejdem tak se zeleného značení. Dál pokračujeme po vrstevnici až k **Mlýnskému Vrchu**.

Tady se můžeme napojit na lyžařskou trasu C1 a vydat po se ní do Benešova nad Černou nebo na Hojnou Vodu.

Lyžařská turistická trasa Pohorská Ves – Hut'ský rybník (F)

Tato lyžařská trasa je jen tři a půl kilometru dlouhý úsek, který nás z Pohorské Vsi přivede k Hut'skému rybníku, kde se můžeme napojit na lyžařskou trasu E.

Nástupním místem je rozcestí, vzdálené zhruba sedm set metrů SSV směrem od **Pohorské Vsi**. Zde, z hlavní silniční komunikace ve směru na Benešov nad Černou, odbočíme vpravo do lesa a držíme se značené cyklistické trasy číslo 1193, která je s naší lyžařskou trasou souběžná. Nejprve nás čeká táhlé nepříjemné stoupání pod Pivonický vrch, odkud je pěkný výhled na **Terčí Dvůr**. Odtud opět zajíždíme do lesa, chvíli pokračujeme po vrstevnici a poté si vychutnáme mírný, ale dlouhý sjezd až k **Hut'skému rybníku**. Zde přijíždíme k rozcestí zelené pěší turistické trasy, cyklistické trasy číslo 34 a 1193 a lyžařské trasy E.

Lyžařská turistická trasa Hojná Voda – Vysoká – Hojná Voda (okruh - OHV)

Jedná se o okruh v blízkosti Hojné Vody, který vede přes vrchol Vysoké. Lyžařská trasa je shodná s místním značením červené barvy, proto je možné se orientovat podle něj a nespolehat se jenom na mapu.

Vyrážíme z rozcestí nad **Hojnou Vodou**, kde se kříží zelená pěší turistická trasa, místní značená turistická trasa a cyklistická trasa číslo 34, po místním značení červené barvy, směrem k úpatí Vysoké. Pohybujeme se po vrstevnici, Vysokou máme po levé straně. Díky otevřené krajině kolem Hojné Vody máme pěkný výhled do okolí. Míjíme zaniklou obec **Lukov**, odkud začíná zatím mírné stoupání. Asi po jednom kilometru se dostaneme na rozcestí, kde odbočíme vlevo, do prudkého kopce směrem přímo na vrchol. To už se pohybujeme lesem, kterým jsou svahy Vysoké porostlé. Nepříjemné stoupání je dlouhé zhruba jeden a půl kilometru, čím víc se přibližujeme k vrcholu, tím je stoupání prudší. V okolí vrcholu **Vysoké** je množství skalních útvarů.

Z Vysoké se dostaneme stejnou cestou nebo můžeme pokračovat dál po místním značení. Musíme se ale připravit na velmi prudký sjezd úzkým lesním průsmykem, kde mohou při malé sněhové pokrývce vyčuhovat kameny. Po sjezdu z Vysoké ostře zahýbáme vlevo a dál pokračujeme po vrstevnici. To už se vracíme zpět k Hojně Vodě. Asi jeden kilometr nad Hojnou Vodou sjíždíme z vrstevnice a čeká nás další prudší sjezd, v podstatě až k cíli. Tam nás trasa dovede zhruba do poloviny obce, k jednomu z místních pramenů. Pokud se vydáme doprava, z kopce dolů směrem ke kostelu, můžeme zajít do místní hospody na něco teplého a dobrého.

Tabulka 4.: Lyžařské turistické cesty

Tabulka 4.A.1

Název, barva a kód cesty	Možná nástupní místa	Významná místa	Délka (km)	Délka spojnice výchozích míst (km)	Délka (hod)	Nadmořská výška nejvyšší/nejnižší na trase (m.n.m)	Rozdíl (m)	Sklonitost (úseky s největším stoupáním/ klesáním)
<u>Benešov nad Černou - Soběnov</u> (A)	<u>Benešov nad Černou</u> , Dluhoště, Velké Skaliny, Soběnov	<u>Benešov nad Černou</u> , Dluhoště, Velké Skaliny, Pusté Skaliny, Soběnov	7,5	7	1,5	<u>Benešov n.Č.</u> (650)/ Soběnov (600)	50	výstup z Dluhoště - 5,71°
<u>Benešov nad Černou - Besednice</u> (B)	<u>Benešov nad Černou</u> , Kamenice Besednice	<u>Benešov nad Černou</u> , Vysoký kámen, Myslivna pod Kolehoutem, Besednice	12	8,5	2,5	Pod Vysokým kamenem (750)/ Besednice (600)	150	sjezd do Besednic -4,95°
<u>Benešov nad Černou - Hojná Voda</u> (C1)	<u>Benešov nad Černou</u> , Starý Holand, Mlýnský Vrch , Hojná Voda	<u>Benešov nad Černou</u> , Velký Jindřichov, Mlýnský Vrch , Hojná Voda	15	7	3	Mlýnský Vrch (770)/ <u>Benešov n.Č.</u> (650)	110	stoupání od Mlýnského Vrchu k <i>pralesu Hojná Voda</i> - 4,85°
<u>Benešov nad Černou - Hojná Voda</u> (C2)	<u>Benešov nad Černou</u> , Hojná Voda	<u>Benešov nad Černou</u> , Cikánský Vrch, Kuní hora , Kraví hora , Hojná Voda	10	7	2	Kuní hora (925)/ <u>Benešov n.Č.</u> (650)/	275	stoupání od rozcestí u Věrtelí na Cikánský vrch - 14,57°
<u>Malonty - Pohoří na Šumavě</u> (D1)	<u>Malonty</u> , Leopoldov, Pohoří na Šumavě	<u>Malonty</u> , Leopoldov, Baronův most Pohoří na Šumavě	13	12,5	3	Pohoří n.Š (910)/ <u>Malonty</u> (680)	230	stoupání od Leopoldu pod Jelení vrch - 5,22°

Tabulka 4.A.2

Název, barva a kód cesty	Místa s možným nedostatkem sněhu	Obtížná místa z hlediska sjezdu	Obslužná vybavenost (r. 2007)	Převažující krajinný ráz	Struktura krajinného pokryvu (%)
<u>Benešov nad Černou-Soběnov</u> (A)	úsek lesa, kde probíhá trasa mezi Velkými a Pustými Skalinami		<u>Benešov n.Č.</u> - (restaurace, ubytování,obchody,autobus), Dluhoště (penzion, autobus), Soběnov (restaurace,autobus)	Na rozdíl od ostatních turistických lyžařských tras,vede tahle převážně otevřenou krajinou-louky a pastviny.Lesní krajinou prochází jen mezi Velkými a Pustými Skalinami a mezi Pustými Skalinami a Soběnovem.	Les 20, les/louka 20, louka 50, louka/pole 10
<u>Benešov nad Černou-Besednice</u> (B)	úsek trasy, který vede kolem sedla Kohoutu - místní cesty slouží totiž jako svážnice		<u>Benešov n.Č.</u> - (restaurace, ubytování,obchody,autobus), Besednice (restaurace, obchod,autobus)	Jen kolem Benešova n.Č., Kamenice a Besednic jsou louky a otevřené prostory. Jinak vede trasa lesní krajinou.	Les 90, les/louka 5, louka 5
<u>Benešov nad Černou-Hojná Voda</u> (C1)		Asi 1,5 km před Hojnou Vodou je na trase prudší sjezd	<u>Benešov n.Č.</u> - (restaurace, ubytování,obchody,autobus), Hojná Voda (restaurace, ubytování,autobus)	Trasa vede z velké části lesní krajinou. V okolí Benešova nad Černou, Velkého Jindřichova, Mlýského Vrchu a Hojné Vody jsou louky a otevřené krajiny	Les 90, les/louka 5, louka 5
<u>Benešov nad Černou-Hojná Voda</u> (C2)			<u>Benešov n.Č.</u> - (restaurace, ubytování,obchody,autobus), Hojná Voda (restaurace, ubytování,autobus)	Až na otevřenou krajinu (louky) v okolí Benešova nad Černou, vede trasa lesní krajinou. Dále přechází les v louky i u Hojné Vody	Les 95, louky 5
<u>Malonty - Pohoří na Šumavě</u> (D1)			Malonty (restaurace,ubytování, obchod,autobus), Leopoldov (ubytování,autobus), Baronův most(restaurace,penzion)	Trasa probíhá převážně lesní krajinou.Kolem Malont vede zemědělskou krajinou.Les se mění v otevřenou krajinou luk opět až u Jiřického rybníka.Až k Pohoří na Šumavě se už ráz krajiny nemění	Les 97, les/louka 3

Tabulka 4.B.1

Název, barva a kód cesty	Možná nástupní místa	Významná místa	Délka (km)	Délka spojnice výchozích míst (km)	Délka (hod)	Nadmořská výška nejvyšší/nejnižší na trase (m.n.m)	Rozdíl (m)	Sklonitost (úseky s největším stoupáním/ klesáním)
Malonty - Pohoří na Šumavě (D2)	Malonty, Jednoty, Pohoří na Šumavě	Malonty, Janova Ves, Ulrichov, Pavčina, Pohoří na Šumavě	17	12,5	3,5	Pod Jelení horou (920)/ Malonty (680)	240	stoupání od Leopoldu pod Jelení vrch - 5,22°
Pohoří na Šumavě - Mlýnský Vrch (E)	Pohoří na Šumavě u Huťského rybníka, Žofín, Starý Holand, Mlýnský Vrch	Pohoří na Šumavě Huťský rybník, Žofín, Mlýnský Vrch	17	12	3,5	Pohoří n.Š (910)/ přejezd přes Tisový potok pod Žofínem (720)	190	sjezd od Huťského rybníka k Tisovému potoce pod Žofín - 6,11°
Pohorská Ves - Huťský rybník (F)	Pohorská Ves, u Huťského rybníka	Pohorská Ves, Huťský rybník	3,5	3	1	Pod Pivonickým Vrchem (860)/ Pohorská Ves (765)	95	stoupání pod Pivonický vrch - 4,57°
Hojná Voda - Vysoká - Hojná Voda okruh (OHV)	Hojná Voda	Hojná Voda, Vysoká	9	1,5 HV-Vysoká	2	Vysoká (1034)/ Hojná Voda (790)	244	sjezd z Vysoké - 13,29°

Tabulka 4.B.2

Název, barva a kód cesty	Místa s možným nedostatkem sněhu	Obtížná místa z hlediska sjezdu	Obslužná vybavenost (r. 2007)	Převažující krajinný ráz	Struktura krajinného pokryvu (%)
Malonty - Pohoří na Šumavě (D2)			Malonty (restaurace, ubytování, obchod, autobus)	Převážná část trasy vede lesní krajinou. Jen kolem Malont je zemědělská krajina, kolem Jednot a Pohoří na Šumavě louky.	Les 95, les/louka 2, louky 3
Pohoří na Šumavě - Mlýský Vrch (E)			Žofín (penzion, restaurace)	Jednoznačně převažuje lesní krajina. V okolí Pohoří na Šumavě, Janových Hutí, Žofína a Mlýnského Vrchu se lesní krajina mění v louky.	Les 97, louky 3
Pohorská Ves - Hut'ský rybník (F)			Pohorská Ves (restaurace, ubytování, obchod, autobus)	Až na krátký úsek, kde je z trasy pěkný výhled do krajiny (louka), převažuje lesní krajina	Les 99, louky 1
Hojná Voda - Vysoká - Hojná Voda okruh (OHV)		Sjezd z Vysoké a to východním i jižním směrem, dále asi 1,5 km před Hojnou Vodou (ve směru JZ-SV po okruhu)	Hojná Voda (restaurace, penziony)	Celý okruh probíhá lesní krajinou až na otevřený prostor kolem Hojné Vody, kde se rozprostírají louky.	Les 95, louky 5

5. 5. Vodní trasy

Pohořský potok

Vzhledem k tomu, že odvodňuje velmi malou plochu (53 km²), je náročný na vodu pro splutí. Je sjízdný jen za rychlého tání sněhu nebo po velkých deštích. Voda rychle stoupne a rychle opadá. Na množství vody v oblasti lze soudit podle řek Černé a Malše. Plavba je rychlá pro zkušené jezdce, kteří se rychle orientují.

Potok teče nejprve hlubokými lesy, až těsně před ústím se objevují v okolí břehů i louky. Koryto potoka, který kdysi sloužil k plavení krátkého dřeva, je úzké (do 5m). Spád je poměrně velký, k ústí se snižuje, koryto se rozšiřuje a stává se kamenitým. Občasné jezy jsou poškozené, ale bývají sjízdné. V některých místech se velmi obtížně zastavuje, např. zjistíme-li za zatáčkou padlý strom přes řeku.

Vodní turistická trasa Baronův most – (Leopoldov) – Uhliště (PP1)

Pohořský potok je sice sjízdný už od výpusti **Pohořského rybníka**, ale u Baronova mostu je k vodě lepší přístup. Začínáme pod jezem. Potok protéká úzkým zalesněným údolím, na **17,0** km podjíždíme silniční most. Křivolakost potoka v těchto místech je malá, tok je přímý a rychlý. Na **14,2** km nás čeká další silniční most, potok se výrazněji stáčí doprava a před námi se po pravé straně objevuje **Leopoldov**. Projíždíme Leopoldovým, na jehož konci na **13,8** km je silniční most. Odtud potok obtéká zleva Lysý vrch a vytváří tak dlouhou pravotočivou zatáčku, za níž na nás čeká na **12,4** km v Uhlišti jez s výškou 0,4 m, kde přenášíme loď po jeho levé straně nebo sjíždíme náhonem rovněž vlevo. V **Uhlišti** končí první úsek Pohořského potoka.

Vodní turistická trasa Uhliště – (Pohorská Ves) – soutok s Černou (PP2)

Z **Uhliště** směrem na Pohorskou Ves teče potok přímo, bez větších zákrut, spád je stále poměrně velký. Na **11,1** km čeká jez o výšce 0,8 m, kde přenášíme loď zleva, v následující zatáčce se tvoří dlouhá peřej. Na **10,4** km podjíždíme silniční most a plujeme kolem **Pohorské Vsi**, kterou máme po pravé straně. Od Pohorské Vsi se tok stáčí západním směrem a zprava obtéká Červený vrch. Na **9,5** km se nachází jez vysoký 0,6 m, kde přenášíme loď vpravo nebo ho sjíždíme náhonem vlevo. Na **7,3** km podjíždíme u odbočky na Rapotice silniční most, na **6,8** km podjíždíme další silniční most. U **Radčic**, na **5,1** km opět podjíždíme silniční most, a dáváme pozor na nebezpečné místo, kterým jsou zbytky jezu o výšce 0,8 m, za nímž se tvoří peřej. Na **4,0** km pozor na lávku a na jez, který je 300 m dál po proudu. Je vysoký 0,4 m, sjíždění i přenášení lodí je po levé straně. Další jez stejné konstrukce je na **3,7** km. Ten rovněž sjíždíme a přenášíme vlevo. Na **3,0** km u **Meziříčí**, které je 700 m vlevo od toku pozor na lávku. V těchto místech se spád toku zmenšuje, koryto rozšiřuje a ustupuje lesní porost. Na **1,1** km je další lávka. Pozor v místě na **0,6** km. Je zde jez s následným stupněm, hrozí zde nebezpečí. Na **0,0** km se Pohořský potok vlévá do **Černé**, na říčním kilometru 11,3. Zde rovněž končí druhý úsek **Pohořského potoka**.

Černá

Řeka protéká úzkým zalesněným údolím a má charakter horské bystřiny. Koryto je úzké s ostrými zákruty, kamenité až balvanité, s velkým spádem. Sjízdná bývá při vydatném tání sněhu nebo po velkých deštích. Poslední dva kilometry již potřebují vody méně. Udávané vodočty pro sjízdnost Černé jsou 50 cm pro horní tok v Ličově, 70 cm pro úsek z Benešova

nad Černou a úsek od přehradní nádrže Soběnov, přičemž stav na vodočtu na nádrži musí být alespoň 460 cm.

Vodní turistická trasa Benešov nad Černou – (Ličov) – hráz nádrže Soběnov (Č1)

Tento úsek je až k soutoku s Pohořským potokem obtížný, úzký a nepřehledný. Od soutoku s Pohořským potokem se spád zmenšuje, koryto se rozšiřuje. V této diplomové práci je popisován úsek od Benešova nad Černou, ale plavbu je možné zahájit už z lomu Třebíčko.

Vyjíždíme od silničního mostu v **Benešově nad Černou** na **14,8** km. Za 200 m po proudu, na **14,6** km nás čeká jez vysoký 1,5 m, který přenášíme zprava, po dalších 200 m čekejme lávku. Řeka teče lesem, který místy ustupuje, kolem toku se vyskytují bažiny. Řeka zde tvoří množství zákrut a koryto může být nepřehledné. Na **13,9** km pozor na lávku se zbytky jezu. Toto místo může být nebezpečné. Na **11,3** km ústí do Černé **Pohořský potok**. Nebezpečným místem je **11,1** km, kde jsou zbytky jezu. Lodě zde přenášíme po pravé straně. Na **9,9** km je nízký silniční most silniční komunikace ve směru na **Desky**, na **9,4** km nás čeká jez, který přenášíme zprava. V **Ličově**, na **8,9** km podjíždíme silniční most, kde můžeme plavbu ukončit. Dál po proudu až ke vzduť **přehradní nádrže Soběnov** žádné nebezpečí nehrozí, přesto dáváme pozor na padlé stromy. Koryto je ale přehledné, rychlost proudu není velká, proto se jim lze snadno vyhnout nebo zastavit. Na **6,3** km, při vzduť nádrže pozor na jez, který přenášíme po levé straně. Je opravený, proto ho lze i projet. Dál pokračujeme až k hrázy. Zde můžeme ukončit plavbu nebo pokračujeme dál, v každém případě lodě vynášíme z vody a přenášíme po levé straně. Je to ale obtížné.

Vodní turistická trasa hráz nádrže Soběnov – hydroelektrárna Soběnov (Č2)

Před námi je obtížný a nebezpečný úsek Černé, který je vhodný jen pro velmi dobré jezdce. Pod hrází přehrady v korytě s velkým spádem jsou obtížné souvislé peřeje a velmi špatně se zastavuje. Plavbu navíc komplikují obrovské balvany a zbytky staveb kterými bylo koryto upraveno pro plavbu dřeva. Ty byly včetně hráze přehrady poničeny a rozbořeny a rozneseny vodou při povodních v srpnu roku 2002. Následující 3,5 km toku je před první jízdou nutné prohlédnout!

Od **6,3** km, od hráze přehrady nás čeká asi 500 m nově upraveného koryta s kamennými schody, kde se tvoří peřeje. Za tímto úsekem následuje pravotočivá zatačka, kdy řeka obtéká skálu, na níž se nacházejí zbytky **hradu Sokolčí**. Odtud pokračuje řeka velkým spádem, v řečišti jsou kaskády a v úseku hrozí nebezpečí. Tok řeky je přímý a rychlý, vyjíždíme z lesa, řeka se stáčí doleva a my připlouváme k **Mlýnu u Dubu**. Tady nás na **5,5** km čeká jez vysoký 0,7 m, který lze přenést po obou stranách nebo sjet náhonem vpravo. Za dalších 500 m po proudu se nachází most pro pěší se sníženým profilem, podjet ho by neměl být problém.

Dál řeka pokračuje otevřenou krajinou s loukami a olšemi podél břehů, kde vytváří velké zákruty, poté opět mizí v lese. V tomto místě se řeka ostře stáčí vlevo. Koryto je plné obrovských balvanů a navíc se mírně zužuje. Hrozí zde nebezpečí, je třeba dát si pozor. Dál už by žádné větší překážky hrozit neměly, přesto si všímáme možných padlých stromů a větších kamenů. Na **2,8** km přijíždíme k hydroelektrárně Soběnov, kde řeka mění charakter a stává se relativně klidnou.

Vodní turistická trasa hydroelektrárna Soběnov – soutok s Malší (Č3)

V tomto úseku je řeka klidná, koryto je široké, přehledné a bez překážek. Od hydroelektrárny Soběnov můžeme plavbu zahájit u mostu, který jinak není problémem pro podplutí, pokračujeme-li z úseku Č2. Na **2,2** km teče řeka kolem samoty **Na Papírně**, kde

přenášíme lodě po pravé straně jezu o výšce 2 m. Dál, na **1,7** km podplouváme silniční most, za dalších 500 m na **1,2** km pozor na cestní most. Na **0,9** km se nachází nebezpečný jez se stupněm, který vytváří peřej. Odtud je to k soutoku s Malší už jen necelý kilometr. Černá se do Malše vlévá na jejím 44,7 říčním km. Plavbu ukončujeme až u statku, 4,1 km od soutoku, dál po Malši.

Malše

Malše protéká z Novohradských hor tzv. Kaplickou brázdou do Budějovické pánve. Údolí je zprvu otevřené, řeka silně meandruje a je značně zarostlá. Pod Rychnovem se údolí svírá a řeka získává větší spád. Koryto široké 8-10 m je kamenité s častými neudržovanými jezy. Tento lesnatý náročnější úsek končí až u vzduť vodárenské nádrže Římov. Od Pořešína k hrázy přehrady Římov není dovoleno plout, neboť zde začíná první stupeň ochranného pásma vodního zdroje. Co se týče sjízdnosti, je na horním toku možná jen při tání sněhu nebo po deštích. Vodočet v Kaplici je pro sjezd řeky pouze orientační s minimem 35 cm. Plavba ubíhá vcelku rychle, ale mohou ji komplikovat některé jezy, které je lepší před sjetím prohlédnout.

Vodní turistická trasa Dolní Dvořiště – Rychnov nad Malší (M1)

Tento úsek je krátký a pomalý. Začínáme na **66,8** km u silničního mostu v **Dolním Dvořišti**. Hned 100 m po proudu, na **66,7** km sjíždíme 1m vysoký jez. V otevřené krajině, na **64,9** km ústí do Malše Tichá. Zde se stáčí řeka vlevo, na **64,2** km teče zprava kolem samot Štědrkov. Na **63,3** km nás čeká 2 m vysoký jez, který přenášíme vlevo nebo sjíždíme náhonem vpravo. Za dalších 200 m po proudu už přijíždíme do Rychnova nad Malší. Odtud se mění charakter řeky i krajiny kolem ní.

Vodní turistická trasa Rychnov nad Malší – (Kaplice) – vzduť přehradní nádrže Římov (M2)

Z Rychnova nad Malší protéká řeka úzkým hlubokým údolím, porostlým lesy. Rychlost toku i spád se zvětšuje. Tento úsek začínáme na **63,1** km u silničního mostu v Rychnově nad Malší. Dál po proudu na **62,8** km se nachází 1,6 m vysoký jez, který přenášíme vpravo. Za velké vody se zde může tvořit peřej. Za dalších 500 m po proudu čekáme lávku. Nebezpečný jez, respektive jeho zbytky s následnou peřejí, se nacházejí na **60,6** km. Na **59,0** pozor na kamenný práh, vytvářející peřej. Toto místo může být nebezpečné! U Nažidel na **58,4** km pozor na lávku. Na **56,0** km teče řeka kolem zříceniny **hradu Louzek**, který máme po levé straně. V těchto místech vytváří nebezpečnou peřej. O 300 m dál po proudu, na **55,7** km ústí do Malše Zdíkovský potok a zhruba za dalších 100 m na nás čeká kamenná hráz vytvářející nebezpečnou peřej. Na **55,1** km přenášíme nebo sjíždíme vpravo jez o výšce 1,2 m. V těchto místech se tvoří na řece peřeje.

U Ješkova na **54,3** km pozor na lávku, na **52,9** km ústí do Malše Kamenice. Na **52,7** km teče řeka kolem **Mostek**. Zde se nachází 1,5 vysoký jez, který přenášíme i sjíždíme vpravo, pozor na lávku! Na **52,1** km podjíždíme silniční most, za dalších 200 m po proudu čekáme jez se stupněm. Na **51,5** km pozor na 1,5 m vysoký narušený jez, s následnou nebezpečnou peřejí. Na **50,7** km podjíždíme silniční most, na **50,0** km nás čeká jez vysoký 2 m, který přenášíme vlevo nebo sjíždíme náhonem vpravo. Nebezpečný poškozený jez je na **48,3** km. Přenášíme ho zprava nebo sjíždíme náhonem zleva. Na **48,0** km podjíždíme silniční most, po levé straně se rozkládá město **Kaplice**. Zde si můžeme odpočinout a posilnit se na další cestu v některé z místních restaurací nebo hospod.

Z Kaplice pokračuje řeka severním směrem, přičemž charakter jejího toku se příliš nemění. Na **47,3** km se nachází jez o výšce 2,8 m, který přenášíme i sjíždíme vpravo. Následuje lávka. Na **46,6** km podjíždíme silniční most. V tomto místě lze popřípadě plavbu ukončit. Na **46,4** km

nás čeká 2,6 km vysoký jez, který přenášíme i sjíždíme vlevo. Asi po 500 m dál po proudu v zatáčce pozor na nebezpečnou peřej! Na **44,7** km se vlévá do Malše **Černá**. Pozor! Zhruba 100 m od soutoku je v peřeji nízká lávka. Dál protéká řeka hlubokým údolím, s četnými peřejemi. Na **41,5** km pozor na lávku. Po levé straně se nad řekou rozkládá zřícenina **hradu Pořešín**, obec **Pořešín** je rovněž po levé straně, ale od řeky je vzdálená zhruba 800 m. Asi po dalším kilometru plavby, na **40,5** km připlouváme ke statku **U Houdků**. Zde musíme plavbu ukončit, neboť tu začíná první stupeň ochranného pásma vodního zdroje. Nedaleko odtud se nachází vodárenská **přehradní nádrž Římov**.

Stropnice

Stropnice bývá sjízdná již za mírně zvýšeného vodního stavu, což lze posoudit na vodočtu v Pašinovicích. Minimem je 45-50 cm. Plavba na řece příliš neubíhá. Zarostlé a nepřehledné koryto, meandrující mělkým údolím většinou mezi loukami a řečištěm s malým spádem, plavbu zpomaluje. V této diplomové práci je popsán jen krátký úsek Stropnice, který je splavný a sice z Byňova do Petříkova. Dál už řeka teče mimo řešené území touto diplomovou prací.

Vodní turistická trasa Byňov – Petřikov (S1)

Začínáme na **36,4 km** u odpadu z **Byňovského rybníka**, asi 200 m od železniční zastávky Nové Hrady. Samotné město **Nové Hrady** se při tom odtud nachází 4,5 km proti proudu. Na **35,9** km u Tomkova mlýnu, podplouváme silniční most a dáváme pozor na zbytky jezu. V těchto místech protéká řeka lesem. Na **34,0** km se nachází lávka, na **32,4** km přijíždíme do **Petříkova**, kde jsou na řece zbytky jezu, který přejíždíme náhonem vlevo, za dalších 100 m pozor na silniční most.

Jedním z prvních míst, kde lze zpravidla ukončit plavbu na **Stropnici**, je silniční most, od něhož je 500 m vzdálená železniční zastávka u Jílovic.

Lužnice

V úseku, který je popsán v této diplomové práci, řeka meandruje písčitém korytem plným zákrut a slepých ramen, často zarostlým řečištěm s podemletými břehy a padlými stromy, které zpomalují plavbu. Okolní krajina je plochá, lučinatá a lesy se k řece přibližují jen výjimečně. Lužnice je jinak v převážné části svého toku typicky nížinná řeka s malým spádem a mírným stejnoměrným proudem.

Vodní turistická trasa Nová Ves nad Lužnicí – Dvory (L1)

Plavbu můžeme zahájit už v **Krabonoši**, na **146,9** km, u silničního mostu nebo o 600 m dál po proudu, na **146,3** km v **Nové Vsi nad Lužnicí**, kam je možné se dopravit vlakem. Zde se nachází 2,1 m vysoký jez, který přenášíme zprava nebo sjíždíme náhonem vlevo. Odtud nás čekají zarostlé úseky a meandry. Na **136,7** km přijíždíme k silničnímu mostu mezi Dvory nad Lužnicí a **Halámky**. I toto je jedním z míst, kde se zahajuje plavba, v našem případě plavba končí. Dál už totiž **Lužnice** pokračuje mimo řešené území touto diplomovou prací.

Tabulka 5 : Vodní turistické trasy

Tabulka 5.A.1.

Název, část úseku a kód trasy	Možná nástupní místa	Významná místa	Délka (km)	Rychlost plavby (km/h)	Charakter toku (šířka, materiál dna, sklon, křivolakost)	Nadmořská výška nejvyšší/nejnižší na trase (m n.m.)	Rozdíl (m)
Pohorský potok I. Baronův most - Uhlíště (PP1)	Baronův most, Leopoldov	Baronův most, Leopoldov	5,1	6-7	V tomto úseku je korytu poměrně úzké, do tří metrů, s vydřenými břehy i podlahou. Dno je písčité až kamenité, kolem Leopoldova se tvoří písčité kosy. Spád je poměrně velký.	Baronův most (852)/ Uhlíště (763)	89
Pohorský potok II. Uhlíště - soutok s Černou (PP2)	Uhlíště, Meziříčí, Pohorská Ves, silniční most u odbočky na Radčice	Uhlíště, Pohorská Ves	13,3	6-7	Od Pohorské Vsi se koryto rozšiřuje až na 3-5 m. Dno je kamenité, spád se před soutokem s Černou snižuje. Kamenité dno a balvany mohou být nebezpečné.	Uhlíště (763)/ soutok s Černou (595)	168
Černá I. Benešov nad Černou - hráz nádrže Soběnov (Č1)	<u>Benešov nad Černou</u> , silniční most směrem na Desky, silniční most u Ličova	<u>Benešov n. Č.</u> , Ličov, přehradní nádrž na Černé - Soběnov	8,6	5-7	K soutoku s Pohorským potokem je dno kamenité až balvanité, je zde mnoho zákrut, spád je poměrně velký. Od soutoku a Pohorským potokem se spád i rychlost toku zmenšuje, dno je kamenité	<u>Benešov nad Černou</u> - hydroelektrárna pod městem (630)/ přehradní nádrž na Černé - Soběnov (582)	48

Tabulka 5.A.2.

Název, část úseku a kód trasy	Obtížnost (vodácká kategorie)	Peřeje, stupně, jezy a nebezpečná místa	Obslužná vybavenost (2007)	Převažující krajinný ráz	Struktura pokryvu (%)
Pohořský potok I. Baronův most - Uhlíště (PP1)	WW II.	17,0 -sil. most, 14,2 -sil. most, vl. zbytky jezu, peřeje !!, 13,8 -sil. most, 12,4 -lej (v-0,4) N vl. V ostrých zákrutech je tok díky úzkému korytu a poměrně velkému spádu nebezpečný	Baronův most (penzion, restaurace), Leopoldov (ubytování - chatky, autobus)	Od Baronova mostu teče Pohořský potok úzkým korytem poměrně prudkým spádem až k Leopoldovu. Zde se krajina otevírá a koryto se rozšiřuje. Pod Lysým vrchem opět nabírá prudký spád, kde protéká hlubokým údolím. Rychlost toku u Uhlíště zpomaluje, les ustupuje.	Les 90, louky 10
Pohořský potok II. Uhlíště - soutok s Černou (PP2)	WW I. - II.	11,1 -jez (v-0,8) v zatáčce dlouhá peřej, 10,4 -sil. most, 7,3 -sil. most, 6,8 -sil. most, 5,1 -sil. most, zbytky jezu (v-0,8) !! - sjízdné za určitých podmínek, 4,0 -most pro pěší+300m jez (v-0,4) N vl., 3,7 -jez (v-0,4) N vl., 3,0 -most pro pěší, 1,1 -most pro pěší, 0,6 -jez, stupeň !!, 0,0 -ústí do Černé na říč. km 11,3.	Pohořská Ves (restaurace, obchod, ubytování, autobus)	Od Uhlíště se Pohořský potok na chvíli vrací do lesa. Před Pohořskou Vsí se koryto rozšiřuje, krajina se otevírá. Od Pohořské Vsi se potok stáčí na západ a ze severu obtéká Červený Vrch, v hlubokém údolí v upraveném korytě. V okolí Meziříčí teče opět otevřenou krajinou, dál až k soutoku s Černou teče lesní a bažinatou krajinou	Les 75, les/louka 15, louka 10
Černá I. Benešov nad Černou - hráz nádrže Soběnov (Č1)	WW I. - III.	14,8 -sil. most, 14,6 -jez (v 1,5) +200m most pro pěší, 13,9 - most pro pěší, zbytky jezu!!; 12,3 - most pro pěší, 11,3 -Pohořský potok, 11,1 -zbytky jezu!!; 9,9 -sil. most, 9,4 -jez, 8,9 -sil. most, 6,3 -PN Soběnov	Benešov nad Černou (restaurace, hostinec, ubytování, obchody, autobus), Děkanské Skaliny (penzion, restaurace - otevřeno sezónně)	Z Benešova nad Černou teče Černá pozvolna lesní krajinou, která se místy otevírá. V okolí soutoku s Pohořským potokem se vyskytuje množství bažin. V údolní nádrži na Černé se začíná tok zařezávat do terénu.	Les 20, les /louka 50, louka 25, pole 5

Tabulka 5.B.1.

Název, část úseku a kód trasy	Možná nástupní místa	Významná místa	Délka (km)	Rychlost plavby (km/h)	Charakter toku (šířka, materiál dna, sklon, křivolakost)	Nadmožská výška nejvyšší/nejnižší na trase (m n.m.)	Rozdíl (m)
Černá II. Hráz nádrže Soběnov - hydroelektrárna Soběnov (Č2)	Hráz nádrže Soběnov, Sokolčí, Mlýn u Dubu, hydroelektrárna Soběnov	přehradní nádrž na Černé - Soběnov , Mlýn u Dubu, hydroelektrárna Soběnov	4,1	5-7	V tomto úseku je řeka velmi nebezpečná. Řečiště je plné balvanů a padlých stromů. Spád je prudký, s množstvím přejejí a stupňů. Hlavně v okolí Mlýnu u Dubu tvoří řeka množství ost- rých zákrutů, koryto je poměr- ně úzké, tok vody rychlý	Přehradní nádrž na Černé - Soběnov (582)/hydroelektrárna Soběnov (530)	52
Černá III. Hydroelektrárna Soběnov - soutok s Malší (Č3)	Hydroelektrárna Soběnov	Hydroelektrárna Soběnov, Na papírně	2,2	3-5	Široké koryto s kamenitým až oblázkovým dnem. Spád je ma- lý, tok pomalý. Plavba tímto úsekem je bezproblémů.	Hydroelektrárna So- běnov (530)/soutok s Malší (509,6)	20,4
Stropnice I. Byňov - Petříkov (S1)	Byňov, Tomkův mlýn	Byňov, Jakule, Tomkův mlýn, Petříkov	4	2-3	Množství meandrů, písčité až oblázkové dno, malý spád. Koryto bývá zarostlé a nep- řehledné, plavba se díky tomu zpomaluje	Byňov (470)/ Petříkov (450)	20
Lužnice I. Nová Ves - Dvory (L1)	Nová Ves nad Lužnicí	Nová Ves nad Lužnicí, Krabonoš, CHKO Třeboňsko	10,2	1-2	Velké množství meandrů, zák- rut a slepých ramen. Dno je písčité, sklon velmi malý. Řečiště je často zarostlé, s popadanými stromy, které spomalují a komplikují plavbu.	Nová Ves nad Luž- nicí (470)/Dvory nad Lužnicí (450)	20

Tabulka 5.B.2.

Název, část úseku a kód trasy	Obtížnost (vodácká kategorie)	Peřeje, stupně, jezy a nebezpečná místa	Obslužná vybavenost (2007)	Převažující krajinný ráz	Struktura pokryvu (%)
Černá II. Hráz nádrže Soběnov - hydroelektrárna Soběnov (Č2)	WW III.	6,3 -jez (nesjízdný), most pro pěší, pod PN Soběnov-úsek s velkým spádem s kaskádami v řečišti !! prohlédnout 3,5km, 5,5 - jez (v-0,7) N vp., 2,5 -silniční most	Děkanské Skaliny (penzion,restaurace- otevřeno sezónně), Mlýn u Dubu (penzion,restaurace)	Od údolní nádrže na Černé pro- téká Černá hlubokým údolím typu V, poměrně prudkým spá- dem až k hydroelektrárně, seve- rovýchodně od Blanska.	Les 90, les/louka 5, louky 5
Černá III. Hydroelektrárna Soběnov - soutok s Malší (Č3)	WW I.	2,2 -jez (v-2,0) N vl., 1,7 -sil.most, 0,9 -most pro pěší, jez, stupeň- sjízdný jen za určitých podmínek !!, 0,0 - ústí do Malše na říčním kilometru 44,7	Na tomto úseku se bohužel žádné občerstvení, restaurace nebo hospoda nevyskytuje. Od místa "Na papírně" lze dojít do 1,5 km vzdáleného Blanska , kde se nachází hostinec.	Od hydroelektrárny už se spád zmenšuje, ale hlubo- kým údolím pokračuje Černá až k samotám Na Papírně.Zde se krajina otevírá a Černá se poz- volně vlévá do Malše.	Les 50, les/louka 25, louky 25
Stropnice I. Byňov - Petříkov (S1)	ZW	35,9 - silniční most, zbytky jezu Tomkův mlýn, 34,0 - lávka pro pěší, 32,4 - zbytky jezu, N vl., +100 m silniční most Jezy jsou nesjízdné, koryto bývá zarostlé a nepřehledné	Byňov (hostinec, restaurace, 200 m želez- niční stanice Nové Hrady - přeprava lodí, penzion, ubytování), Jakule (hostinec, autobus)	Stropnice protéká mělkým údolím většinou mezi loukami, řečištěm s malým spádem a vytváří tak množství meandrů. Koryto bývá zarostlé a nepřehledné.	Les 50, louka 40, ostatní 10
Lužnice I. Nová Ves - Dvory (L1)	ZW	146,3 - jez (v 2,1) N vl., meandry, zarostlé úseky, 136,7 - silniční most ve Dvorech. Celý úsek je nebezpečný pře- devším kvůli zarostlému ře- čišti	Nová Ves nad Lužnicí (hostinec, restaura- ce, autobus, obchod s potravinami), Dvory (restaurace, železniční stanice)	Lužnice je v převážné části toku typicky nížinná řeka. V tomto úse- ku (prakticky až do Veselí n.L.) meandruje písčitém korytem plným zákrut a meandrů.Okolní krajina je plochá, lučinatá a lesy se k řese přibližují jen výjimečně	Louka 80, les/louka 5, ostatní 15

Tabulka 5.C.1.

Název, část úseku a kód trasy	Možná nástupní místa	Významná místa	Délka (km)	Rychlost plavby (km/h)	Charakter toku (šířka, materiál dna, sklon, křivolakost)	Nadmořská výška nejvyšší/nejnižší na trase (m n.m.)	Rozdíl (m)
Malše I. <u>Dolní Dvořiště - Rychnov nad Malší</u> (M1)	<u>Dolní Dvořiště</u> , Štědrkov	<u>Dolní Dvořiště</u> , Rychnov nad Malší	3,7	5-6	V tomto úseku řeka silně meandruje a je značně zarostlá. Dno je oblázkové místy písčité. Sklon je malý.	<u>Dolní Dvořiště</u> - mlýn (604)/Rychnov nad Malší (600)	4
Malše II. <u>Rychnov nad Malší</u> -vzdutí přehradní nádrže Římov (M2)	<u>Rychnov nad Malší</u> , Nažidla, Ješkov, <u>Kaplice</u> , <u>U Houdků</u> , U Němického, U Brousků,	<u>Rychnov nad Malší</u> , zřícenina hradu Louzek, <u>Kaplice</u> , zřícenina hradu <u>Pořešín</u> , <u>U Houdků</u> , vodní nádrž Římov	42,4	5-7	Tok má v tomto úseku šířku koryta 8-10 m, je zde mnoho neudržovaných jezů. Dno je kamenné, řeka získává větší spád, úsek je náročnější. Na 40,5 říčním km, u statku u Houdků začíná vodárenské pásmo prvního stupně, proto je nutné zde plavbu ukončit.	<u>Rychnov nad Malší</u> (600)/vzdutí přehradní nádrže Římov (520)	80

Tabulka 5.C.2.

Název, část úseku a kód trasy	Obtížnost (vodácká kategorie)	Peřeje, stupně, jezy a nebezpečná místa	Obslužná vybavenost (2007)	Převažující krajinný ráz	Struktura pokryvu (%)
Malše I. <u>Dolní Dvořiště - Rychnov nad Malší</u> (M1)	ZW - WW I.	66,8 -sil.most, 66,7 jez (v-1,0), 64,9 -vtěká Tichá, 63,3 -jez (v-2,0) N vp., 63,1 -sil.most	<u>Dolní Dvořiště</u> (restaurace, ubytování, obchod, autobus), Rychnov nad Malší (restaurace, obchod, autobus)	Z Dolního Dvořiště do Rychnova nad Malší teče Malše pozvolna otevřeným údolím	Louky 95, les/louka 5
Malše II. <u>Rychnov nad Malší</u> -vzdutí přehradní nádrže Římov (M2)	WW I. - II.	62,8 -jez (v-1,6)za VV-peřej+500 m most pěší, 60,6 -zbytky jezu,pe- řej, 59,0 -kamenný práh-peřej !!, 58,4 -most pěší, 56,0 -hrad Lou- zek vl.,peřej !!, 55,8 -kamen.hráz, peřej!! 55,1 -jez(v-1,2) N vp., 54,3 - most pěší, 52,7 -jez(v-1,5) N vp, most pěší, 52,1 -sil.most,jez,stp., 51,5 -jez(v-1,5)naruš.peřejí!!, 50,7 sil.most, 50,0 -jez(v-2,0)N vp, 48,3 poš.jez(v-1,3)!!N vl, 48,0 -sil.most 47,3 -jez(v-2,8)N vp,most pěší, 46, 4 -jez(v-2,6)N vl+500m peřej v zatáčce !!, 44,8 -most pěší,peřej!! 41,5 -most pěší,,hrad Pořešín vl 40,2 -propustř, 39,8 -sil.most, 30,0 sil.most	Rychnov nad Malší (restaurace, obchod autobus), Ješkov - 700m odtud lze dojít do Škoronic (penzion, restaurace), Kaplice (restaurace,ubytování, obchody, autobus)	Z Rychnova nad Malší teče Mal- še pozvolna v délce asi jednoho kilometru, poté se její tok zaře- zává a pokračuje hlubokým údo- lím se zalesněnými svahy. Až v okolí Kaplice se krajina otevírá, ale ne na dlouho. Od soutoku s Černou protéká Malše opět hlu- bokým údolím typu V a setrvává v něm až k vzdutí přehradní nádrže Římov	Les 70, les/louka 20, louky 10

6. Závěr

Výsledkem diplomové práce je ucelený popis všech značených a neznačených turistických tras v Novohradských horách a jejich podhůří. Trasy byly popsány jak v textu, kde nechybí ani autorovy připomínky a komentáře, tak v přehledných tabulkách, ve kterých si turista snadno zjistí podle jednotlivých charakteristik, co která turistická trasa obnáší. Mezi značené patří pěší a cyklistické turistické trasy, místní značené turistické trasy a naučné stezky. Neznačené jsou turistické trasy lyžařské a vodní a doporučené cyklistické trasy.

Problémem neznačených tras je absence značení v terénu a orientace pouze podle tematické mapy, přiložené k diplomové práci, kde jsou jednotlivé turistické trasy zakresleny. Dalším problémem je ztížená orientace v terénu, kvůli špatnému značení, způsobenému v důsledku zásahů přírody. Příkladem je např. hurikán Kyril, který se v jarních měsících roku 2007 přehnal mimo jiné i přes území Novohradských hor a zanechal po sobě rozsáhle plochy polomů. Popisy všech turistických značených i neznačených tras jsou aktuální k roku 2007, přičemž údaje u jednotlivých charakteristik turistických tras nemusí být v průběhu času pravdivé.

Cíl, kterým byl vznik uceleného průvodce pro pěší, cyklistickou, lyžařskou a vodní turistiku v Novohradských horách a jejich podhůří, byl ve své podstatě splněn. Bohužel z časových důvodů, zůstalo pouze u podoby diplomové práce, k realizaci turistického průvodce jako takového a jeho následnému vydání nedošlo.

Určité nedostatky diplomové práce lze nalézt v metodické části a grafické úpravě příloh diplomové práce. Dalším nedostatkem by mohla být, vzhledem k velkému množství řešených turistických tras, četnost sledovanosti a terénního průzkumu jednotlivých turistických tras. Ty by mohly být sledovány delší dobu a terénní průzkum by mohl probíhat v různých podmínkách.

Diplomová práce se může stát podkladem pro podobné zpracování pěších, cyklistických, lyžařských a vodních turistických tras a naučných stezek, značených i neznačených, například na rakouském území Novohradských hor nebo v jiných částech České Republiky.

7. Seznam literatury

- 1) Novohradské hory, 1998. Soubor turistických map 1:50 000. Klub českých turistů, Vojenský kartografický ústav, Praha
- 2) Jihočeské cyklotrasy III, 2005. Soubor turistických map 1:75 000. Geodézie ČS a. s.
- 3) Bobrová, D., 2002. Kategorizace značených pěších turistických cest v Novohradských horách. Diplomová práce. Pedagogická fakulta, Jihočeská univerzita v Č. Budějovicích
- 4) Carva, O., 2006. Sídla Novohradských hor (historie a vývoj současných i zaniklých horských sídel). Diplomová práce. Pedagogická fakulta, Jihočeská univerzita v ČB.
- 5) Czudek, T. a kol., 1972: Geomorfologické členění ČSR. In: Studia geographica 23.
- 6) Černý, J., 2005. Poutní místa Česko-budějovicka a Novohradsko. Veduta, Č. Budějovice
- 7) Českokrumlovsko – Novohradské hory, 2004. Edice regionálních průvodců, svazek 6. Kartografie, Praha
- 8) Demek, J. a kol., 1987. Hory a nížiny. Zeměpisný lexikon. Academia, Praha
- 9) Děták, J., 1974. Jižní Čechy. Olympia, Praha
- 10) Drábek, K., 2007. Naučné stezky a trasy II – Jihočeský kraj. Dokořán, Praha
- 11) Fiala, Z., Hosák, L., a kol., 1986. Hrady zámky a tvrze v Čechách, na Moravě a ve Slezsku V., Jižní Čechy. Svoboda, Praha
- 12) Golomek, V., a kol., 2000. Pamětí Novohradsko. Herbiaprint s. r. o., Č. Budějovice
- 13) Hokr, V., a kol., 2003. Pamětí Slepčích hor. Herbia spol. s. r. o., Č. Budějovice
- 14) Hosnedl, J., Adamec, V., a kol., 1983. Československo, A – Z na cesty. Olympia, Praha
- 15) Chábera, S., 1998. Fyzický zeměpis jižních Čech. Jihočeská univerzita, Pedagogická fakulta, oddělení geografie
- 16) Jižní Čechy, 1986. Edice Turistický průvodce ČSSR, svazek 27. Olympia, Praha
- 17) Jižní Čechy, Waldviertel, 1998. Herbiaprint s. r. o., Č. Budějovice
- 18) Koblasa, P., 1997. Novohradským jihem. Jelmo, Č. Budějovice
- 19) Kosička, L., 2006. Sídla Novohradských hor (historie a vývoj současných i zaniklých horských sídel). Diplomová práce. Pedagogická fakulta, Jihočeská univerzita v ČB
- 20) Kovář, D., Koblasa, D., 1998. Kraj trojí tváře – Borovansko, Trhosvinensko, Novohradsko. Studio Gabreta, Č. Budějovice
- 21) Kozák, P., 2001. Tajemná místa na samém jihu Čech. Nakladatelství MH, Praha
- 22) Kroupa, S., 2006. Hory pout zbavené. Veduta, Č. Budějovice
- 23) Kubeš, J., 2007. Rozdílný vývoj obyvatelstva v sídlech české a rakouské části přeshraničního regionu „Novohradské hory – Freiwald“ mezi lety 1869 – 2001. Klaudyán (internetový časopis pro historickou geografii a environmentální dějiny), ročník 4/07, č. 1, s. 32 – 55.
- 24) Kubeš, J., Barták, R., 1998. Krajinný ráz – součást rekreačního potenciálu venkovské krajiny. In: Sborník cestovního ruchu, regionálního rozvoje a školství. Jihočeská univerzita, Zemědělská fakulta, katedra ekonomiky a techniky cestovního ruchu v Táboře
- 25) Kubeš, J. a kol., 2004. Krajina Novohradských hor. Fyzicko-geografické složky krajiny. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
- 26) Kuča, K., 1996. Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku I., Libri, Praha
- 27) Kuča, K., 1997. Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku II., Libri, Praha
- 28) Kuča, K., 2000. Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku IV., Libri, Praha
- 29) Kučera, S., 1972. Půdní poměry. In: Geografická exkurze po jižních Čechách. Česká společnost zeměpisná, Geografický ústav ČSAV, Brno
- 30) Marek, J., 1998. Přírodovědná naučná stezka Trhosvinensko. Herbiaprint s. r. o., Č. Budějovice
- 31) Mortl, O., Svoboda, M., 1992. Kaplicko a Novohradsko. Dona, Č. Budějovice

- 32) Nekovář, S., 1972. Poloha, hranice a velikost. Poměry orografické. Poměry hydrografické. Poměry podnebné. In: Geografická exkurze po jižních Čechách. Česká společnost zeměpisná, Geografický ústav ČSAV, Brno
- 33) Novák, I., Jančan, V., 1998. Kilometráž českých a moravských řek: vodácký průvodce. SHO Cart, Zlín
- 34) Novohradské hory a novohradské podhůří. Příroda. Historie. Život., 2006. Kolektiv autorů. Baset, Praha
- 35) Pernica, M., Cír, I. A kol., 1996-1997. Pěší turistické značení, díly A-M. Klub českých turistů, Praha
- 36) Podhorský, M., 2003. Jižní Čechy. Nejkrásnější turistické trasy. Freytag a berndt, Praha
- 37) Polák, V., 1983. Chráněná krajinná oblast Novohradské hory. Návrhová studie, Krajské středisko státní památkové péče a ochrany přírody, České Budějovice
- 38) Průvodce po technických památkách v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Národní technické muzeum, Praha
- 39) Pytel, J. a kol., 1991. Poutní místo Římov. Medea
- 40) Riedl, K., a kol., 1991. Chráněná území v České republice. Informatorium, Praha
- 41) Rypl, J., 2002. Klimatické poměry Novohradských hor. In: Papáček, M. (ed.): Biodiverzita a přírodní podmínky Novohradských hor. Jihočeská univerzita a Entomologický ústav AV ČR, Č. Budějovice
- 42) Šulcová, P., 2001. Rekreační a cestovní ruch v připravované CHKO Novohradské hory. Diplomová práce. Pedagogická fakulta, Jihočeská fakulta v Č. Budějovicích
- 43) Šulová, R., 2005. Vývoj počtu obyvatel v sídlech Novohradských hor a Novohradského podhůří 1869 – 2001. Diplomová práce. Pedagogická fakulta, Jihočeská univerzita v ČB
- 44) Toupalík, J. a kol., 1990. Svatý Kámen. Jihočeské tiskárny, Č. Budějovice
- 45) Vlček, V., 1984. Vodní toky a nádrže. Zeměpisný lexikon. Academia, Praha
- 46) Žáček, J., 1930. Hory Novohradské. Český zpravodaj, Č. Budějovice
- 47) Žáček, J., 1936. Hory Novohradské. Dřevotisk, Třeboň
- 48) www.ckrumlov.cz/cz1250/region/obce/i_kaplic.htm
www.ckrumlov.cz/cz1250/region/obce/i_pohors.htm
www.ckrumlov.cz/cz1250/region/obce/i_zofin.htm
www.ckrumlov.cz/cz1250/region/obce/i_ponasu.htm
www.ckrumlov.cz/cz1250/region/obce/i_luznic.htm
www.ckrumlov.cz/cz1250/region/obce/i_pestur.htm
www.ckrumlov.cz/cz1250/region/obce/i_flora.htm
www.ckrumlov.cz/cz1250/region/obce/i_fauna.htm
- 49) www.czso.cz/x/redakce.nsf/i/mesta_a_obce
- 50) www.novehrady.cz/turista/default.asp?skupina=140&id=35

8. Přílohy

Děkanské Skaliny

Lužnice

Nové Hradky

Kosel Nanebevzetí Panny Marie v Dobré Vodě

Hlutský tybník

Úzké koryto Pohorského potoka - u Leopoldova

Opravená hájovna na Žofíně

Výhled do krajiny v okolí Žofína

Sokolčí - mrazové zvětrávání

Ropucha obecná

Slepýš obecný

Dodatek:

Slovník místopisných pojmů je k dispozici v tištěné formě diplomové práce v kapitole 8., v přílohách a zároveň na CD, přidaném k diplomové práci jako volná příloha. Na tyto stránky bohužel nemohl být přidán z důvodu své obsáhlosti. Tím by celý soubor přesáhl stanovený limit 50 MB.